

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

2011 рік

№ 4 (238)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

«І знову я в Америці» — так назвав свої художньо-публіцистичні нотатки Фідель Сухоніс за результатами творчої подорожі до США у квітні місяці поточного року. На цей раз письменник і журналіст відвідав не лише раніше знайомі місця, а й зустрівся з українською громадою одного з найбільших міст Америки — Чикаго. Початок дорожніх нотаток Фіделя Сухоніса «І знову я в Америці» читайте на стор. 31-33 цього номеру.

На фото : панорама знаного на весь світ американського Чикаго.

“БОРИСТЕН” – літературно-мистецький, публіцистичний та науково-популярний щомісячник.

Шеф-редактор Фідель СУХОНІС
Відповідальний секретар Андрій КОЦЮБІНСЬКИЙ
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Іваненко Валентин Васильович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, проректор, доктор історичних наук, професор.

Світленко Сергій Іванович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, декан історичного факультету, доктор історичних наук, професор.

Швидько Ганна Кирилівна – Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.

Удод Олександр Андрійович – Інститут інноваційних технологій та змісту освіти Міністерства освіти і науки України (м. Київ), директор, доктор історичних наук, професор.

Василенко Віталій Олександрович – Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.

Поповський Анатолій Михайлович – Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, професор кафедри мовної підготовки, доктор філологічних наук, професор.

Демченко Володимир Дмитрович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, декан факультету систем та засобів масової комунікації, доктор філологічних наук, професор.

Заверталюк Нінель Іванівна – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, професор кафедри української літератури, доктор філологічних наук, професор.

Шепельв Максиміліан Альбертович – Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, завідувач кафедри міжнародних відносин, доктор політичних наук, доцент.

Токовенко Олександр Сергійович – Дніпропетровський національний університет, декан соціально-гуманітарного факультету, доктор філософських наук, професор, голова спеціалізованої вченої ради ДНУ ім. О. Гончара з політичних наук.

Гнатенко Петро Іванович – Дніпропетровський національний університет, завідувач кафедри філософії, доктор філософських наук, професор, член спеціалізованої вченої ради ДНУ ім. О. Гончара з політичних наук.

Терещенко Алла Костянтинівна – Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.

Степовик Дмитро Власович – Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.

Грица Софія Йосипівна – Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.

Найден Олександр Семенович – Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор культурології, професор.

Китова Світлана Андріївна – Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, професор кафедри української літератури, доктор культурології, професор.

Шейко Василь Миколайович – Харківський державний університет культури, ректор, доктор історичних наук (культурологія), професор.

Коректор - Ірина Куд.

Представництва редакції:

у Києві - Юрій Завгородній. Т. 044-482-26-58, 050-469-88-63.

у США: Bahriany Foundation, INC. 811S Roosevelt Ave., Arlington Hts, IL.

60005-2749 USA. Parion Chejlyk 45 Mountain Ave. Warren, N. J. 07059;

з релігійних справ у США та Канаді: Mr. V. Babanskyj, 74 Oakridge, Wat-

chung, N.J. 07069, USA;

у Канаді: Mr. J. Stech, 80 Coe Hill Dr., Art. 414, Toronto, Ont. M6S 3C9,

Canada;

у Румунії: Ritco Virgil STR. 1 Decembrie 7. Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin

Jud. Tulcea Romania;

у Бразилії: Pedro Harletskei AL. Augusto Stelf eld, 795 80410-140 Curitiba,

PR BRASIL;

у Австралії: Mr. Fedir Habelko 5. Reserve C. T., Glenroy VIC. Australia -

3046 T. & Fax: 03.93061997

у Ізраїлі: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18/1, Lod, Israel;

у Польщі: Jurii Hawryluk, skr. poczt. 55, 17-100 Bielsk Podlaski, Polska.

Журнал надходить до секретаріату Президента України.

Редакція не відповідає за думки і факти, викладені авторами на сторінках щомісячника. Листується з читачами лише через журнал.

Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторам.

Редакція залишає за собою право скорочувати матеріали без згоди авторів.

**Адреса: “Бористен”, абонентна скринька 791,
49008, Дніпропетровськ, Україна.
Телефони: 050-340-28-27, (056) 713-52-58.**

Серія KB, реєстр. номер 16084-4556 ПР. Рік видання двадцятий.

ЗАСНОВНИКИ: Дніпропетровська міська громадська організація “Товариство шанувальників журналу “Бористен”, Національний гірничий університет, Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара.

ВИДАВЦІ: Дніпропетровська міська громадська організація “Товариство шанувальників журналу “Бористен”, національний гірничий університет, Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара.

Постановою президії ВАК України від 9-го квітня 2008 року за номером № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтвознавства та культурології.

E-mail: borysten@a-teleport.com

Наша вебсторінка: www.borysten.narod.ru.

Номер рекомендовано до друку вченою радою НГУ України.

Підписано до друку 29.04.2011 р. Формат 60/84/8, друк офсетний.

Умов. друк. арк. 2,79.

Зам. № 614. Тпр. 1500.

ТОВ “Перша міська друкарня”.

**Адреса: вул. Степового фронту, 11-а,
м. Павлоград Дніпропетровської обл., Україна, 51400.**

**УКРАЇНО,
ти - моя
молтва...**

Василь СИМОНЕНКО

Олена ПЧЛКА

МАЛЕНЬКА УКРАЇНКА

**Знаю, бо казала
Мені моя ненька,
Що я українка,
Правдива, маленька.
Знаю, Україна
Серцю мому мила,
Я по-українськи
Молитися вчила.
А моя опіка -
То Божая Мати,
Мати України
Повна благодати.
Ось мою молитву
Прийми, Отче Боже,
Нехай Україні
Вона допоможе.**

Антоніна ЛИСТОПАД

НА СПОВІДІ

Ми всі потрохи любимо Україну...

Михайло ШЕВЧЕНКО

Ми всі потрохи...

Губимо Україну.

**Глибокі тіні - на ясне чоло!
Той викрав в неї пісню лебедину.
А той собі зломив своє крило.
А той посіяв вітер.
На руїнах!
Аби останні замести сліди...
Щодня в журі палає журавлина.
Луна щоночі падає. В льоді!**

...Ми всі потрохи любимо Україну.

Ну, як її, скажімо, не любить?!

Крізь сльози, а сміється.

Мов дитина.

Покорена, нескорано ячить!

В шапках козацьких сивіє чуприна.

І сумно по могилах козакам...

Ми всі потрохи згадуєм Україну,

Коли це вигідно буває нам.

Але коли вона в неславі гине...

Несе вдовині сльози.

По росі.

Коли її, невинну, судять, сину,

Чиж пригортаємось до неї всі?!

Коли недоля круто гне їй спину,

Чому ти, дочко, не зупиниш час?!

...Ми всі шануємо тоді Україну,

Коли вона віншує нас.

...І знову вкотре, знову - Божий глас.

І вкотре хмари - споловілим клином!

Бодай на сповіді, признаємось раз:

Ми всі потроху губимо Україну.

ЗМІСТ

Олена Пчілка, Антоніна Листопад, вірші. 2 с. обкл.

Зміст. Інф. ДНУ, «Політ над вічністю» Кобзаря». 1 с.

Інф. ГУОН ОДА, «На Дніпропетровщині розпочав роботу єдиний освітній центр»; інф. ДДФА, «Перші у регіоні». 2 с.

В. Перетятко, «Любов, українська мова і борщ з берегів Америки». 3 с.

Інф. ДНУ, «Студенти і весна назажди поруч». 4 с.

Тамара Алахвердян, «Студенти НГУ взяли участь у міжнародному франкомовному студентському фестивалі міні-вистав»; інф. ГУОН ОДА, «Нагороди освітян», «Дітям - новітню апаратуру». 5-6 с.с.

Валентина Шабета, «К. Дребенштедт: «Інженерові важливо постійно збагачуватися знаннями та адаптувати їх на практиці»; "Наукова весна - 2011". 7-9 с.с.

**"БОРИСТЕН",
квітень, 2011 р.**

С. Григор'єв, «Двадцять років сталого розвитку»; О. Гончаренко, вірш. 10-11 с.с.

М. Дупляк, «Монографія не тільки про українське село Гребенне». 12-13 с.с.

В. Кривошеїн, «Місце і роль спінтехнологій...»; С. Бурлаков, вірш. 14-15 с.с.

Вікторія Хміль, Наталія Решетникова, вірші; Світлана Ігнат'єва, лист; Оксана Левицька, «Сучасний стан українського шкільництва при УНО Канади та перспективи його розбудови». 16-18 с.с.

Л. Якобчук, Л. Хмельковський, «Апокрифи: друга книга Маккавейів». 19 с.

Я. Стех, «З вірою і молитвою»; Т. Лабуткіна, «Науриз в Україні». 20-23 с.с.

Б. Тодорів, «Недомордований». 24-25 с.с.

Інф. ДНУ, «Студентська молодь дискутує про права дітей». 26 с.

Любов Василів-Базюк, «Посвячення пам'ятника жертвам Холмщини»; В. Галат, «Самба про Україну». 27 с.

Л. Ратушна, «На базі медіацентру». 28 с.

Інф. ДНУ, «Марокканці заспівали «Несе Галя воду». 29 с.

Інф. ДНУ, «Фізичне виховання - запорука здоров'я». 30 с.

Ф. Сухоніс, "І знову я в Америці". 31-33 с.с.

Ю. Пусов, Еліна Заржицька, казки. 34-35 с.с.

П. Ребро, І. Сочивець, гумор. 36 с.
Мудрість народів світу; реклама. 3-4 с. обкл.

«ПОЛІТ НАД ВІЧНІСТЮ» КОБЗАРЯ

У своїх поезіях Тарас Шевченко залишив нам заповіді, які й сам сповідував усе життя: жити по святому закону «між людьми - як люди», «освятити вірою рабів закованих», «величать малого», проймається ідеалом братолюб'я у ставленні до ближніх, берегти слово.

Цього року літературні читання «Політ над вічністю», що проходили в Дніпропетровському національному університеті ім. О. Гончара, зібрали студентів, викладачів та поціновувачів творчості Тараса Григоровича Шевченка, щоб вшанувати пам'ять видатного поета, прозаїка, драматурга, публіциста, художника та висвітлити його особистість у контексті різних епох. 150 років тому, 10 березня 1861 року, зупинилося серце людини, яка все життя присвятила боротьбі за справедливість, фізичну та духовну свободу особистості. Твори поета то заворожують м'якою простотою інтимної лірики, то вибухають гнівними закликами до повстання і боротьби за волю, до омріяного оголошення якої він не дожив декілька місяців.

Розпочалося зібрання зі вступного слова професора кафедри української літератури Н. І. Заверталюк. Нінель Іванівна нагадала присутнім слова митрополита Іларіона про те, що Тарас Шевченко перестав бути поетом однієї доби, він наш повсякчасний провідник: «Його поезії перекладають навіть японською і китайською мовами, і не просто читають, а досліджують літературознавці. Свого часу на конференції в Нижньому Новгороді, присвяченій Горько-

му, проходячи вулицею, на одному з будинків я побачила напис «Здесь жил в годы Тарас Григорьевич Шевченко – великий русский поэт», – говорить Нінель Іванівна. - Це можна сприйняти, з одного боку, як прагнення росіянами привласнити нашого Шевченка, а з іншого – як поклоніння великому таланту. 150 років минуло від смерті Тараса Григоровича, але він живе у вічності.

Своє бачення постаті Митця у власних картинах розкрили студенти Олег Андрішко та Марина Порошина. Олегові Андрішко найбільше подобаються вірші Шевченка, наснажені патріотичним звучанням, боєм за нашу землю, зокрема, «Розрита могила». Він вважає, що сьогодні така поезія потрібна навіть більше, ніж у часи самого Тараса, оскільки суспільство тоді не перебувало на такій межі, як тепер. Студентка Анна Євтушенко говорить: «Сьогодні ми вкотре переконаємося, що Тарас Шевченко не відійшов у минуле, його слова пророчі, сучасні. Читаючи «Кобзаря», зрозуміла одне - молоді потрібно не стільки дослідити, як відчуті слова людини, на яку варто рівнятися».

Про зв'язок великого поета з Грузією доповіла доцент кафедри української літератури Л. С. Каніолоцька. У виконанні студентів 3-4 курсів прозвучала поема І. Драча «Смерть Шевченка». Доцент кафедри української літератури О. В. Шаф у доповіді «Поезія Т. Г. Шевченка: діалектика фольклорного та модерного» окреслила дуальність світовідчуття поета, поєднання в його творчості народних першоджерел з прогресивними тенденціями сучасності. Творчість і доля поета не залишають байдужими й сучасних митців: гості почули вірші, присвячені поету, у виконанні студентів факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства. Завершилися читання студентською виставою за мотивами балади Т. Г. Шевченка «Утоплена».

**Інформаційно-аналітичне
агентство ДНУ ім.
О. Гончара.**

НА ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ РОЗПОЧАВ РОБОТУ ЄДИНИЙ ОСВІТНІЙ ЦЕНТР

Центр покликаний створити в області єдиний інформаційний освітній простір шляхом об'єднання усіх компонентів освітньої системи.

Урочисто відкрили освітній центр голова облдержадміністрації Олександр Вілкул, голова обласної ради Євген Удод, митрополит Дніпропетровський і Павлоградський Іриней.

«Наша мета – вийти на європейський рівень системи та якості освіти. Освіти, яка буде доступна всім мешканцям області незалежно від їх місця проживання, матеріальної забезпеченості та соціального статусу», - зазначив Олександр Вілкул.

В освітньому центрі дистанційно навчатимуть педагогів, організуватимуть дистанційні курси для дітей з особливими потребами, проведимуть онлайн-консультації. Тут також будуть

створені віртуальна бібліотека та обласна інформаційно-аналітична база даних. Можливість зайти в єдину базу даних буде як в тих, хто підвищує свою кваліфікацію, навчаючись безпосередньо в інституті післядипломної педагогічної освіти, так і в будь-якого вчителя чи вчителька області.

Як зазначила начальник головного управління освіти і науки облдержадміністрації Галина Мегега, до 2012 року всі вчителі області загальноосвітніх дисциплін пройдуть навчання за програмами «Інтел – навчання для майбутнього». Таким чи-

ном, на Дніпропетровщині не буде жодного вчителя, який би не володів та не використовував сучасні технології в навчальному процесі.

«Єдиний освітній центр – це ефективний розвиток освіти Дніпропетровської області. Він співпрацюватиме з органами влади та бізнесом щодо формування державного замовлення у вузах та профтехзакладах області на певні спеціальності з урахуванням демографічної ситуації та кон'юнктури ринку праці», - зазначив Олександр Вілкул.

В планах роботи Центру:

- підготовка вчителів до роботи в інформаційному Інтернет-просторі;
- забезпечення комп'ютерної підтримки викладання навчальних предметів;
- використання програм «Інтел@Навчання для майбутнього» у педагогічному процесі;
- залучення вчителів області до міжнародних освітянських програм, проектів та інформаційних фондів;
- створення «ІНТЕРНЕТ-ШКОЛИ» для дітей з обмеженими можливостями пересування;
- створення локальної мережі «Школа – міськ(рай)во – обласний інститут післядипломної педагогічної освіти – головне управління освіти і науки облдержадміністрації – міністерство освіти і науки»;
- створення інформаційного освітнього порталу.

Інф. ГУОН ОДА.

З метою забезпечення реалізації освітніх послуг, які задовольняють вимогам споживачів і замовників, у Дніпропетровській державній фінансовій академії документально оформлена, запроваджена, постійно підтримується та поліпшується система управління якістю стосовно послуг у сфері освіти згідно з вимогами міжнародних стандартів ДСТУ ISO 9001-2009.

Дніпропетровська державна фінансова академія першою серед вищих навчальних закладів регіону отримала сертифікат на систему управління якістю, який зареєстрований у реєстрі Системи сертифікації УкрСЕПРО 28 грудня 2009 року № UA.2.037.04130-09.

ПЕРШІ У РЕГІОНІ

Впровадження системи управління якістю в академії забезпечує:

- визначення розуміння та узгодження вимог зацікавлених сторін (громадян, держави) та вимог законодавчих і нормативно-правових актів держави;

- стабільність та постійне поліпшення показників діяльності навчального закладу;

- підвищення якості та конкурентоспроможності освітніх послуг, що надаються академією;

- формування позитивного іміджу вищого навчального закладу.

На сьогодні система управління якістю в академії успішно працює на всіх рівнях організації в усіх структурних підрозділах через:

- функціонування та взаємодію процесів системи управління якістю академії;

- визначення критеріїв та методів, необхідних для забезпечення результативності функціонування і контролю процесів системи управління якістю в структурних підрозділах;

- забезпечення наявності ресурсів, що необхідні для підтримання функціонування всіх процесів системи управління якістю;

- системний моніторинг, вимірювання та аналіз функціонування процесів системи управління якістю в структурних підрозділах та у навчальному закладі в цілому;

- розробку заходів, необхідних для досягнення запланованих результатів і забезпечення постійного поліпшення функціонування процесів системи управління якістю в академії.

У грудні 2010 року, через рік після сертифікації, фахівцями ДП «Дніпростандартметрологія» проведено зовнішній аудит системи управління якістю академії, яким було охоплено всі процеси і напрями діяльності вищого навчального закладу. Результати аудиту повторно підтвердили, що система управління якістю стосовно надання освітніх послуг у Дніпропетровській державній фінансовій академії відповідає вимогам стандартів ДСТУ ISO 9001-2009 й ефективно функціонує.

Інф. ДДФА.

• 3 НОВИХ ВИДАНЬ ЖУРНАЛУ БОРИСТЕН

Василь ПЕРЕТЯТЬКО ЛЮБОВ, УКРАЇНСЬКА МОВА І БОРЩ З БЕРЕГІВ АМЕРИКИ

Під час Різдвяних свят у кардіологічному центрі мене відвідав Фідель Сухоніс, принісши свіжий номер «Бористену» і книгу «Ріо-де-Україна», чому я дуже порадив.

Так, я порадив книзі «Ріо-де-Україна» з автографом автора з побажаннями тепла і сонця щоденно, як у Бразилії.

Книга нарисів вийшла у видавництві «Бористен» із традиційним вступним словом Раїси Лазаревої, хоча видання має авторську редакцію. А передне слово Юрія Завгороднього тільки підсилює інтерес до нарисів Фіделя Сухоніса. До речі тут і автобіографічна довідка про автора.

Члена Національної Спілки письменників України Фіделя Сухоніса добре знають не тільки в нашій країні, а і в США, Канаді, Австралії, Бразилії, Польщі, Румунії. Творча подорож до екзотичної Бразилії завершилася виданням книги «Ріо-де-Україна», в якій автор не пише про саму мандрівку, а, насамперед, досліджує долю української діаспори. В цій справі йому допомогли працівники українського посольства в Бразилії.

Читач дізнається, що у Бразилії проживає півмільйона українців, і це точні дані. Мешкають переважно у штаті Парана.

Цікаві факти. Більшість етнічних українців працюють у сільській місцевості, а 80 відсотків – у рослинництві, решта – переважно в лісопереробній галузі та на меблевих фабриках, в дрібних майстернях.

За віросповіданнями, практично, всі – католики.

Українська громада Бразилії на сьогодні – це бразильці четвертого, п'ятого покоління, які асимілювалися в суспільне життя країни.

А через греко-католицьку громаду церкви, яку очолюють єпископи і священники, іде вплив на формування українського духу, саме церква заохочує вивчати українську мову, зберігати національні традиції, звичаї, фольклор.

В штаті Парана є радіостанції для української громади, додамо ще й те, що в місті Курітібі є площа України, на якій встановлено пам'ятник Тарасу Шевченку. Такі факти – яскраве свідчення про збереження національно-культурної та мовної ідентичності етнічних українців.

Заслуги українців засвідчено Законом №12209, згідно з яким 24 серпня (наше національне свято – День незалежності) в Бразилії проголошено Національним днем української громади із внесенням до офіційного календаря свят.

Можна тільки порадити, що в Бразилії створено необхідні умови для вивчення української мови та літератури. Існує, правда, проблема з підручниками, але її компенсовано

сучасними інформаційними технологіями.

Фідель Сухоніс широко інформує читачів про наявність представників української діаспори серед політичної, урядової, бізнесової, наукової, мистецької еліти Бразилії. Автор наводить конкретні факти та імена знатних українців.

А інформація про події в житті української громади Бразилії висвітлюється на сайті посольства України в Бразилії.

Автор невимушено розповідає про свої зустрічі на вулицях Ріо-де-Жанейро. Побував він і у фавелах, у яких держава дає воду і електрострум, а це вже пристойний комфорт у тропічній країні.

Автор знайомить читачів із містом Пруденполем штату Парана, яке прикрашають клумби з чорнобривцями. Місцеві українці, пише автор, зберігають свою мову, а ось, наприклад, поляки втратили свою мову, розчинилися в португальськомовному середовищі.

Словом, Пруденполь – своєрідна українська столиця Бразилії, стверджує автор.

Він також докладно описав історію створення і діяльність фольклорного українського колективу «Барвінок» із штату Парана.

Цікава оповідь автора про перебування у Сан-Пауло – гордості бразильців, на всесвітньвідомому пляжі Капо-кабано.

«Сьогодні ми усі бразильці, – заявляє не без гордості Вільсон, чех за походженням, – тут кожен посміхається тобі, як брату».

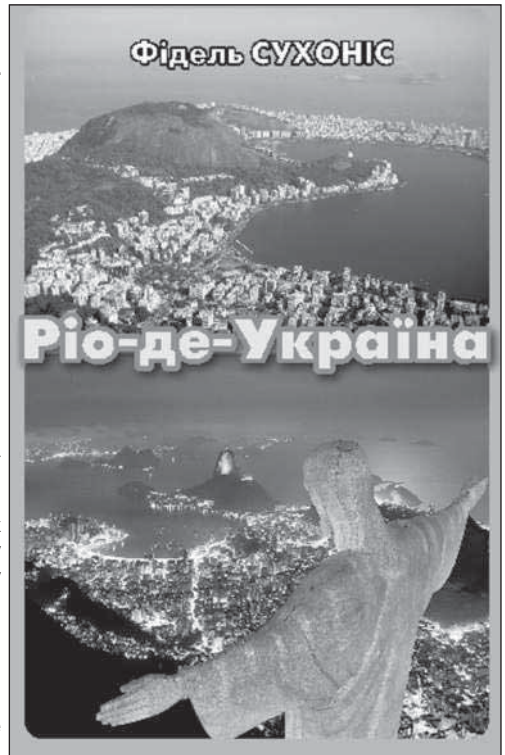
Водоспад Ігуасу – диво природи – теж спостерігав автор і був у захваті від краси мальовничого бразильського ландшафту. А ще парк птахів!

Не повноцінними будуть мої нотатки, якщо не згадати зустріч автора з Вірою Вовк – бразильською письменницею українського походження, перекладачем, критиком, лауреатом Національної премії України імені Тараса Шевченка 2008 року з літератури. Пише українською, німецькою та португальською мовами.

В оселі пані Віри у жаркому Ріо автор і його супутники побачили справжній острівець України – не тільки картини, вишиванки, килими, а й вечеря, якою пригостила господиня, була з «наших» страв – борщ, гречана каша з м'ясом. І всю цю смакоту приготувала знатна жінка.

Гостей з берегів Дніпра частували, звичайно, бразильськими фруктами та овочами, та борщ є борщ, і в кожній господині свій борщ, як і своя врода.

Окремі сюжети-новели книги створюють емоційну свіжість гострих вражень від спілкування з людьми автора і в цьому він досяг поставленої мети у

своїй мандрівці-дослідженні далекої Бразилії.

Хочу навести короткий діалог з книжки: «Так що добре жити у Бразилії? – цікавлюся у Мирослави Бурчак». «Я думаю, якщо трудитись, то скрізь буде добре...».

Така відповідь спонукала автора до роздумів та порівнянь із Україною. Міркування письменника знаходять відгук у серцях наших співвітчизників.

Фідель Сухоніс вдався до ґрунтового аналізу економічного успіху Бразилії і до того, що сприяло здійсненню планів реформ.

Головне: правильно встановити діагноз, точний діагноз причин економічних проблем і вдало організувати їх усунення для успіхів бразильського суспільства. Бразильський досвід корисний для України. А для того, щоб нас інші любили – треба любити самих себе і бажати добра собі, своїй родині, своїй Україні.

Цікавий факт з історії. У Бразилії поряд із традиційними символами – кавою, футболом, карнавалом є, безперечно, і скульптура Христа Спасителя. Монумент виготовлено з каменю, привезеного із Швеції. Нині ця скульптура у Ріо знана у всьому світі. Христос Спаситель благословляє бразильців у світові лідери розвинутих держав, яких об'єднує Христова віра у добро.

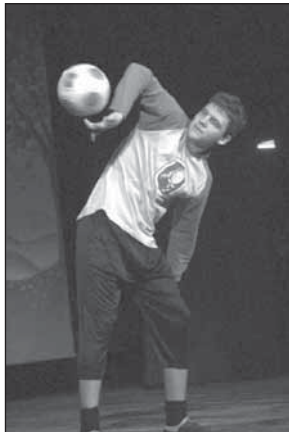
Книги «Ріо-де-Україна» ілюстровано кольоровими світлинами автора, які, зрозуміло, засвідчують красу і велич людини на Землі.

Такі творчі мандрівки письменника Фіделя Сухоніса дають можливість замислитися, як нам жити далі, як шанувати і любити себе на білому світі, і буде знане наше слово – українське слово на планеті.

Отже, з книгою «Ріо-де-Україна» у моїй оселі тепер є любов, українська мова і український борщ з берегів Амазонки.

СТУДЕНТИ І ВЕСНА НАЗАВЖДИ ПОРУЧ

У Палаці студентів ДНУ ім. Олесь Гончара стартував традиційний між-вузівський фестиваль-конкурс "Студентська весна – 2011".

На нього чекали цілий рік, і ось, нарешті, він розпочався! Першими, за умовами фестивалю, представити свої творчі досягнення мали художні колективи Дніпропетровського національного університету ім. Олесь Гончара. Цьогорічний звітний концерт студентів ДНУ отримав назву "Пори року" – відповідною була і концепція всієї творчої програми. Так, художні номери учасників були поділені на чотири групи ("Літо", "Осінь", "Зима", "Весна") з відповідно підібраними до кожного сезону тематичним наповненням та сценографією. Загалом, того вечора глядачі побачили яскравий калейдоскоп із 27 оригінальних і неповторних виступів. У них свої таланти і вміння численним гостям заходу завзято демонстрували такі колективи: народна студія сучасного вокалу "Мрія" – кер. Оксана Рудковська та Дмитро Свинаренко; зразковий театр танцю "Рассвет" Людмили та Ольги Вінокурових; народний танцспортклуб "Ритм" – кер. Галина Лідовська; народна циркова студія "Радуга" – кер. Тетяна Золотова; ансамбль фольклорного танцю "Веселка" – кер. Сергій Жир; народний театр-студія "Маски" – під керівництвом Ігоря Трахта й інші.

Усі учасники, за словами організаторів, готувалися до творчого звіту дуже ретельно і відповідально. "Для нас "Студентська весна" – це, дійсно, велике свято, – говорить художній керівник Палацу студентів ДНУ О. Рудковська. – Тому сьогодні ви побачите різноманітні таланти, різні жанри, а найголовніше – велике бажання наших студентів виходити на сцену, дарувати своє тепло, свою енергетику і свої таланти усій аудиторії". І справді, на розсуд глядачів та професійного журі учасники підготували різноманітні жанри та форми художньої діяльності, запропонували нові оригінальні знахідки. Зокрема, протягом вечора на сцені Палацу студентів глядачі переглянули комічну театральну мініатюру, яскраві

циркові й спортивні номери, цікаві постановки сучасної та народної хореографії, а також насолодилися прекрасним співом конкурсантів-вокалістів.

Буквально кожен виступ молодих артистів викликав у публіки захоплення і щире здивування: чи то був жвавий номер "Енергія" від збірної команди з черлідінгу, чи драматична композиція "Новий подих" повітряної гімнастики Анни Шаліхман, чи креативне, заворожуюче лайт-шоу від Олександра Поляха. "Спортивний жарт" футбольного фрістайлера Іллі Гусака також зірвав бурхливу

хвилю глядацьких оплесків. "Зараз у мене на першому місці навчання. Фрістайл – це лише хобі. Проте я чудово розумію, що зараз є всі можливості для мого вдосконалення. І якщо додати до цього ще й сильне бажання, то, переконаний, здивувати глядачів буде не так вже й складно", – говорить Ілля.

Загалом концертна програма студентської творчості Дніпропетровського національного університету виявилась надзвичайно насиченою і багатою на таланти! Впевнені у собі, активні й життєрадісні, наші студенти зуміли подарувати публіці справжній фонтан емоцій, створивши своїми виступами барвисту феєрію молодіжного свята. А завершив це дійство колоритний парад усіх творчих колективів.

На учасників звітного концерту, крім оцінювання офіційним професійним журі, чекало іще й глядацьке голосування. Віддати свої голоси відвідувачі Палацу студентів ДНУ могли також і за інших учасників – майстрів студій образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва. Адже виставки студентських робіт з художнього розпису плафону та народної вишивки були представлені у холі Палацу.

Зазначимо, що за гран-прі "Студентської весни-2011" надалі також змагатимуться самодіяльні художні колективи інших вищих навчальних закладів Дніпропетровська. На черзі – звітні виступи 11 із них. Заключний гала-концерт та нагородження переможців цього конкурсу відбудеться 17 травня.

Отже, довгоочікуваний молодіжний фестиваль нашого міста тільки набирає свої оберти. "Студентська весна-2011" тільки розпочинається!

**Інформаційно-аналітичне
агентство ДНУ ім. О. Гончара.**

СЛОВА
МУДРОСТІ

• Людина не те, чим вона хоче бути, але те, чим вона не може не бути.

• Людина не мисле поза суспільство.

• Людина ніколи не буває такою нещасливою, як їй здається, або такою щасливою, як їй хочеться.

• Людина ніколи не повинна тупцювати на місці.

Сомерсет МОЕМ.

Лев ТОЛСТОЙ.

Франсуа де ЛЯРОШФУКО.

М.П. ПАРЦЕЙ.

СТУДЕНТИ НГУ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У МІЖНАРОДНОМУ ФРАНКОМОВНОМУ СТУДЕНТСЬКОМУ ФЕСТИВАЛІ МІНІ-ВИСТАВ

З 17 по 19 березня 2011 р. у нашому місті проходив черговий Міжнародний студентський франкомовний фестиваль міні-вистав, організований посольством Франції в Україні та Альянс-Франсез. У фестивалі взяли участь студентські театральні трупи із Дніпропетровська, Донецька, Одеси, Києва, Кривого Рогу. Талановита українська молодь показала вистави на тексти славетних французьких драматургів і театральних діячів, таких як Ежен Іюнеско, Жан Батист Мольєр, Жан Кокто та інші. На сцені дніпропетровського Палацу студентів впродовж багатьох годин лунала прекрасна мелодійна французька мова. Талановиту гру української молоді оцінювала суворая творча комісія, до складу якої увійшли французькі актори, а також президент Альянс-Франсез у Дніпропетровську Неж Прево і головний режисер театру української драми імені Т.Г. Шевченка Анатолій Канцедайло.

Для Національного гірничого університету франкомовний студентський фестиваль-2011 знаменний тим, що у ньому взяли участь студентки групи ТП-07-1,2, підготовлені викладачами кафедри перекладу, що при Інституті електроенергетики. Дівчата показали глядачам Палацу студентів коміко-трагічні фрагменти із славетної п'єси Віктора Гюго «Ернані». Національний поет Франції, видатний поет і драматург уперше представив свій витвір у 1830 р. на паризькій сцені театру Камеді-Франсез. Ця подія увійшла в історію французького театру під назвою «романтична битва» і озна-

чала справжню перемогу романтиків над театральними консерваторами.

Для студентів групи ТП-07 вистава «Ернані» теж стала своєрідною «романтичною битвою». Перш за все битвою із самим собою, бо студентки, які вивчають французьку як третю іноземну мову тільки півтора роки, взяли на себе відповідальність взяти участь у фестивалі поряд із студентами, для яких французька є першою іноземною мовою. Дарина Дудко емоційно представила головного героя Ернані. Ірина Лепеха чуттєво зіграла роль тендітної і ніжної доні Соль. Палкого Дона Карлоса, короля Сарагоси, яскраво зіграла Рената Ахадова. У ролі дуєньї Жозефа була

Настя Ніколаєнко. Члени комісії справедливо оцінили натхненну гру й творчі зусилля наших дебютантів, побажавши їм нових театральних успіхів і франкомовних напрацювань. Сподіваємося,

що весна розпочала яскраву традицію у діяльності кафедри перекладу НГУ, у культурних відносинах із Францією та Альянс-Франсез в Україні.

Тамара АЛЛАХВЕРДЯН,
доцент кафедри перекладу НГУ. □

НАГОРОДИ ОСВІТЯН

На міжнародній виставці освітяни Дніпропетровщини отримали найбільшу серед регіонів України кількість нагород.

Усі управління та відділи освіти органів влади Дніпропетровської області та 81 навчальний заклад регіону узяли участь у Другій міжнародній виставці «Сучасні навчальні заклади – 2011», що відбулась у Києві. Організаторами виставки виступили Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Національна академія педагогічних наук України та компанія «Виставковий Світ».

За кількістю відзначених нагородами і дипломами Виставки освітяни Дніпропетровщини, як зазначає Оргкомітет, далеко випередили

інші регіони України. У виставці брали участь 735 освітніх закладів з більш ніж 10 країн.

Зокрема, особисті подяки Міністра освіти і науки, молоді та спорту та Президента Національної академії педагогічних наук України отримали 22 освітянина області, а освітні заклади регіону вибороли Гран-прі та 8 срібних й золотих медалей.

Коментуючи подію, голова облдержадміністрації Олександр Вілкул зазначив, що таке високе визнання навчальних закладів області на заході міжнародного рівня – закономірне, адже в минулому році Дніпропетровщина розпочала розробку та впровадження спеціального

освітнього проекту «Дніпропетровський стандарт розвитку освіти».

«Наша головна мета – забезпечення високої якості освітніх послуг, які відповідають вимогам сучасного світу. Адже саме це є дорогою до успіху та визнання. Найближчим часом відбудеться відкриття Центру освіти Дніпропетровської області, який об'єднає всі складові єдиного освітнього інформаційного простору області. Це перший в Україні подібний центр», – підкреслив Олександр Вілкул.

Як зазначила заступник голови облдержадміністрації Марія Пустова, серед завдань Центру освіти – створення обласної інформаційно-аналітичної бази даних; підготовка педагогічних працівників; онлайн-

консультації; розробка дистанційних курсів для дітей з особливими потребами, віртуальна бібліотека та багато іншого. В тому числі Центр освіти забезпечить якісне функціонування освітньої мережі інтернет-сайтів установ і закладів освіти.

«Моніторинг якості знань учнів і надалі залишається одним з наших головних завдань. Вже у I кварталі поточного року буде проведено моніторинги з трьох основних базових дисциплін – української мови, математики, історії України», – повідомила начальник головного управління освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації Галина Мегега.

Нагороди освітян Дніпропетровщини, здобуті на Другій міжнародній виставці «Сучасні навчальні заклади – 2011»:

начальник головно-го управління освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації Галина Мегега отримала особисту подяку за підписом Міністра освіти і науки, молоді та спорту та Президента Національної академії педагогічних наук України.

Також особисті подяки отримали керівники відділів освіти міст Дніпропетровська, Кривого Рогу, Синельникове, а також Верхньодніпровського, Софіївського та Томаківського районів та 15 педагогічних працівників навчальних закладів області.

Гран-Прі у номінації «Кращий навчальний заклад післядипломної освіти України» отримав Дніпропетровський обласний інститут післядипломної освіти.

Золоті медалі у виставкових номінаціях «Упровадження у навчально-виховний процес середнього освітнього закладу інноваційних педагогічних технологій» та «Модернізація дошкільних навчальних закладів» отримали 4 заклади:

комунальний заклад освіти «Багатопрофільний навчально-реабілітаційний центр» Дніпропетровської обласної ради,

техніко-економічний ліцей № 61 Дніпропетровської міської ради,

ліцей інформаційних технологій при Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара

колегіум №11 м. Новомосковська.

Срібні медалі отримали ще 4 заклади:

обласний комунальний заклад освіти «Дніпропетровська загальноосвітня спеціальна школа-інтернат для глухих дітей»,

комунальний заклад освіти «Навчально-реабілітаційний центр розвитку дитини дошкільного віку» Дніпропетровської обласної ради»,

загальноосвітній ліцей нових інформаційних технологій № 2 м. Дніпродзержинська,

обласний комунальний заклад освіти «Криворізька загальноосвітня санаторна школа-інтернат №8 I-II ступенів».

Бронзову медаль отримав дошкільний навчальний заклад №88 «Казка» м. Кривого Рогу.

Інф. ГУОН ОДА.

ДОВІДКА:

Цього року на виставці було представлено близько 735 кращих освітніх закладів та виробників засобів навчання для освіти з 27 регіонів України, Росії, Аргентини, США, Швейцарії, Китаю, Словаччини, Польщі, Американської Ради з міжнародної освіти ACTR/ACCELS, Консультативний центр освіти в США, Німецька служба академічних обмінів (DAAD), CampusFrance, Програма імені Фулбрайта в Україні.

На 112 семінарах, науково-практичних конференціях, «круглих» столах», презентаціях відбулося обговорення нагальних проблем подальшого удосконалення процесу навчання і виховання, упровадження інформаційних технологій і педагогічних новацій, обмін досвідом практичної роботи та здобутками кращих навчальних закладів.

СЛОВА МУДРОСТІ

• *Улюбленим учителем підлітка, юнака, дівчини стає той, хто щодня відкривається перед допитливим розумом і полум'яним серцем якоюсь новою гранею. Якщо ви хочете бути улюбленим учителем, турбуйтеся про те, щоб вихованцю вашому було що у вас відкривати. Якщо ж ви кілька років один і той самий, якщо день, що минув, нічого не додав до вашого багатства, ви можете стати осоружним і навіть ненависним.*

Василь СУХОМЛИНСЬКИЙ.

• *Треба завжди пам'ятати правило: якомога більше вимог до вихованця, якомога більше поваги до нього.*

Антін МАКАРЕНКО.

ДІТЯМ - НОВІТНЮ АПАРАТУРУ

Олександр Вілкул відкрив сучасний комплекс для навчання дітей з вадами слуху.

Криворізька спеціалізована школа-інтернат для глухих дітей отримала новітню спеціалізовану апаратуру. Всю апаратуру вартістю 800 тис грн придбано за кошти обласного бюджету. Вони були виділені з ініціативи губернатора області Олександра Вілкула.

«чують очима». Тобто краще сприймають інформацію візуально.

Також для навчально-апаратуру вартістю 800 тис грн придбано за кошти обласного бюджету. Вони були виділені з ініціативи губернатора області Олександра Вілкула.

«Установлена апаратура дає можливість дітям розуміти мову вчителя, удосконалювати свою вимову, формувати мовлення, а також вивчати загальноосвітні предмети і навіть слухати музику і займатися танцями», - наголосив губернатор.

Зокрема, в школі-інтернаті були обладнані звукопідсилювальною спецапаратурою: три кабінети для індивідуальних занять, чотири початкових класи, музично-ритмічний та слу-

апарат. Наразі це єдиний подібний прилад у Кривому Розі і ним можуть скористуватися не тільки учні цього спеціального навчального закладу, але й усі мешканці міста й району, які мають вади слуху.

Олександр Вілкул переконаний, що наразі в Дніпропетровській області створена одна з найкращих в країні баз з реабілітації та навчання дітей, які мають особливі потреби. У тому числі, і дітей зі слабким слухом.

ховий кабінети. Крім того, слуховий кабінет було обладнано інтерактивною дошкою та мультимедійним центром, що дозволить не тільки ознайомити учнів з новітніми технологіями в навчанні, але й сприятиме кращому сприйняттю ними навчального матеріалу. Адже діти з вадами слуху, за твердженням фахів-

«Не випадково те, що нашу область часто вибирають в якості пілотного майданчику для введення різних інновацій», - наголосив він. Адже, за його словами, у Дніпропетровщині є досвід власних передових напрацювань та ініціатив щодо запровадження найсучасніших технологій.

Інф. ГУОН ОДА.

Валентина ШАБЕТЯ, редактор прес-центру Національного гірничого університету, (м. Дніпропетровськ).

КАРСТЕН ДРЕБЕНШТЕДТ: «Інженерів важливо постійно збагачуватися знаннями та адаптувати їх на практиці»

Невід'ємною частиною сучасного престижного вузу є його міжнародна діяльність. Але і тут є свої нюанси. Скажімо, кількість країн і партнерів-університетів, заявлена у вузівських звітах, ще ні про що не говорить. Дуже важлива практична сторона питання. Саме про неї ми розмовляли з професором Інституту гірничої справи і технології спеціальних конструкцій Технічного університету «Фрайберзька гірнична академія» (Німеччина), координатором Міжнародного Університету Ресурсів (IUR) Карстеном Дребенштедтом. Пан професор у черговий раз перебував у відрядженні в Національному гірничому університеті (м. Дніпропетровськ). Цікавий факт - початок наукової дружби між фахівцями гірництва України та Німеччини було покладено ще на початку ХХ століття, коли для вчених тоді ще Катеринославського Вищого гірничого училища (КВГУ) були звичними відрядження до Саксонії, у перший у світі гірничий інститут - Фрайберзьку гірничу академію (вона заснована в 1765 році). А КВГУ вже в перше десятиліття своєї діяльності почав приймати до лав викладацького складу випускників німецьких гірничих вузів, а з лабораторій ФГА виписувалися унікальні прилади для навчання і досліджень. Хоча нинішній виток відносин здійснюється у нових умовах, але партнерські відносини залишаються актуальними, як ніколи, і мають хорошу перспективу.

Кор.: Пане Дребенштедт, в Європі створено Міжнародний Університет Ресурсів, до складу якого входить і НГУ. Які проблеми обрав IUR для своїх досліджень? З назви випливає, що проекти спрямовані на розвиток усієї Європи, але цікавий фактор кожного університету окремо. Скажімо, як би ви співвіднесли внесок ТУ «ФГА» з тими потенційними можливостями, на які може розраховувати і НГУ?

К. Дребенштедт: Створення Міжнародного Університету Ресурсів відповідає сучасним вимогам глобалізації, ринку інновацій та освіти. Він був створений у 2007 році, до складу увійшли Університет Монтані (Леобен, Австрія), ТУ «Фрайберзька гірнична академія» (Німеччина), НТУ «Краківська гірничо-металургійна академія» (Польща), Санкт-Петербурзький гірничий інститут (Росія), Національний гірничий університет (Україна, Дніпропетровськ).

Головне завдання IUR - вирішувати проблеми збереження мінеральних ресурсів, обсяги яких зменшуються, а потреби в них збільшуються. Фахівці університетів, які увійшли до IUR, шукають рішення, як правильно розподіляти наявні ресурси, з дефіцитом яких суспільство зіткнулося вже сьогодні, зокрема з браком мінералів і сировини, води та енергії. Цей фактор, на жаль, буде посилюватися, і мені б дуже не хотілося зараз малювати картини, що доведеться пережити майбутнім поколінням в умовах тотального дефіциту нафти, вугілля чи інших енергетичних матеріалів. Немає мінеральних ресур-

сів - немає базису економіки країни. Що може бути гірше? Такий сценарій дасть початок економічним, екологічним та політичним кризам, що вже спостерігається у різних регіонах світу. Звичайно, кризі важко протистояти, але наслідки її спільно легше усувати.

Всі університети у складі IUR - рівноцінні партнери. Між ТУ ФБА та НГУ існують тісні білатеральні контакти - разом готуємо дисертаційні роботи, узгоджуємо навчальні плани для спільного навчання магістрів, публікуємо багато спільних статей. Працюємо і в інших сферах, наприклад, в галузі мовної освіти та права. З одного боку, з цієї корпорації обидва вузи мають певну користь. З іншого боку, IUR об'єднує партнерів гірничого профілю з декількох країн, що дає нам додаткові позитивні аспекти у подальшому розвитку сфер освіти, науки, інновацій. Спілкування завжди було потужним інструментом розвитку знань. Наука не має кордонів і з НГУ у нас відкрите співробітництво для користі всіх сторін.

Кор.: Хотілося б почути, від вас, як вченого і вчителя, з якими ідеями, пропозиціями, розробками ви приїхали в Україну, зокрема в НГУ? Назвіть, будь ласка, конкретні спільні проекти, які зараз втілюються в життя?

К. Дребенштедт: За минулий рік це вже мій третій візит до України та НГУ, де я завжди радий бувати. Відразу після утворення IUR на базі НГУ ми почали створювати книгу «Теорія і практика природокористування», яка об'єднає знання українських та німецьких науковців у цій галузі. Завершення монографії планується в другому кварталі 2011 року. У цьому році планується захист дисертаційних робіт двох аспірантів, яких ми спільно курирували за схемою подвійної аспірантури. Ми підготували спільну навчальну програму з підготовки міжнародного магістра. Запланований приїзд до Німеччини з НГУ ще двох нових аспірантів на стажування з відкритих гірничих робіт і для узгодження навчальних програм, які вони повинні представити в червні.

А в травні 2011 року в стінах НГУ відбудеться щорічна зустріч ректорів університетів - членів Міжнародного Університету Ресурсів. У IUR так прийнято, що його робота координується по черзі одним з вузів-учасників. У 2011 році цю почесну місію виконує НГУ. Мета зустрічі в Дніпропетровську - обговорення результатів спільної роботи в рамках IUR і планування подальшої співпраці в академічній та науково-дослідній сферах.

Ще один проект - міжнародні конференції або інша назва колоквиуми на честь М. М. Протодьяконова - відо-

мого українського вченого-геомеханіка. Черговий - вже п'ятий за рахунком - міжнародний колоквиум відбудеться в Німеччині в цьому році. Він присвячений механіці гірничих порід, яка лежить в основі гірничої справи.

Кор.: Зрозуміло, що майбутня монографія «Теорія і практика природокористування» спрямована на збереження природи. Для Дніпропетровщини це особливо важливо (далеко ходити не треба, згадаємо проблеми Криворіжжя). У нас, на жаль, зникають елітні чорноземи. Як зберегти землю? Що сьогодні можуть запропонувати екологи Німеччини з досвіду в вашій країні?

К. Дребенштедт: Ви торкнулися дуже важливого питання нашого життя. Ми живемо не тільки інноваціями, дослідженнями, апробаціями. Нам потрібно зберегти природу для майбутніх поколінь і навчити їх теж її берегти. Ми випускаємо інженерів, які будують комбінати, кар'єри, заводи. Так чи інакше ці люди руйнують землю і несуть відповідальність за її збереження. Це стосується землекористування і забруднення повітря, ґрунту, води. До інженерів такого профілю ставляться великі вимоги. Вони повинні знайти не тільки найекономічніші технічні рішення, але й екологічно прийнятні. Цей аспект підготовки спеціаліста даного профілю дуже важливий. Десять років тому в Німеччині була оприлюднена інформація, яка викликала у нас шок. Уявіть собі статистику: щодня Німеччина втрачає 120 га під будівництво. Це колосальна цифра! Як таке може бути? Раніше були багатопверхові житлові будинки, зараз кожен намагається побудувати власний будинок. Створюємо траси, автобани - і все це на незайманій землі. Сім років тому політика держави кардинально змінилася. Раніше дотації прямували до будівельних фірм, які якомога швидше могли реалізувати свій проект. Зараз відносно цього з'явилися відповідні закони і перевага дається тим інноваційним проектам, які не приносять негативних наслідків. Дотуються тільки ті з них, які планують будівництво на старих будмайданчиках. Звичайно, там є певні труднощі: старі фундаменти, закислення ґрунту, поверхневі води. Такі проекти вимагають більшого вкладення капіталу. Але це не додаткове використання землі, а місце старих будівель, які вже віджили

своє. І сьогоднішня статистика в нашій країні свідчить, що в Німеччині йде під будівництво всього лише до 10 га нових земель. Тому в першу чергу це питання має вирішуватися на державному рівні і закріплюватися законодавчо. Це суттєво впливає на землезбереження.

Кор.: Є тенденції, які не дозволяють возз'єднати зусилля вчених різних країн, тому що в кожній країні, так чи інакше, є свої особливості. Тим паче та глобалізація і той рівень взаємопроникнення і взаємоторчості сьогодні, безумовно, оцінюється як високий рівень розвитку. Що б ви виділили як пріоритети, враховуючи розвиток, скажімо, НГУ? Що ви для себе виділяєте тут як найбільш цінне, важливе, що можна запозичити в плані наукового співробітництва?

К. Дребенштедт: В основі співробітництва стоять, перш за все, люди, фахівці, професіонали, одним словом, - колеги. Я б ще сказав, що головний ресурс - людський, причому в науковому середовищі колеги часто стають друзями. І я думаю, це дуже важливий момент. У НГУ ми зустрічаємо людей, готових до спілкування, відкритих, яких ми дуже цінуємо. На базі спеціальних знань ми формуємо нашу співпрацю. Я тільки хочу звернутися до тих, хто відповідає за розвиток університетів в Україні: не всім вищим школам Україна для міжнародного співробітництва вистачає відкритості. На жаль, ми часто зустрічаємося в нашій роботі зі структурами, законами чи прийомами роботи, яких, як кажуть у нас в західному світі, давно вже немає. Вони канули в Лету. Припустимо, у нас дуже престижно, коли вчені з іншого вузу або іншої країни працюють в Раді з прийому дисертаційних та докторських робіт. В Україні щодо цього існують великі перешкоди, у законі це не передбачено, навіть заборонено (тільки під якоюсь

особливою умовою). Це дуже звужує можливості нашого співробітництва з українськими вченими. Ми, звичайно, завжди намагаємося знайти альтернативне рішення. Було б добре знайти час, сісти і порівняти плюси і недоліки різних освітніх систем і знайти до них спільний підхід.

Україна дуже відкрито прийняла Болонський процес, впровадила двоступінчастий освітній цикл бакалавр-магістр, але деякі аспекти неузгоджені з освітніми системами інших країн і вузів. Але якщо вчені співпрацюють і існує накопичений досвід, ми запрошуємо українських колег у наші Ради без проблем. Вони мають у нас право голосу, працюють у нас і керівниками, і опонентами. Коли вже є професор з цього предмету, я запрошую своїх українських колег на захист, і, думаю, це допомагає їм побачити, як працюють в інших вузах, яких фахівців готують. Всі передумови можна поліпшити, якщо закони або рамкові умови приймаються на благо науці, а не навпаки.

Кор.: Сьогодні в Україні неоднозначно, незважаючи на впровадження Болонського процесу, оцінюються його результати. Дискусії тривають. І реформа освіти в Україні - це чи не притча во язицех. Можливо, ваша особиста оцінка роботи Болонської системи в Німеччині і ваші спостереження стверджують той об'єднаний погляд на освіту або, можливо, все-таки ефект у перспективі буде кращим, якщо кожна країна або об'єднання країн запропонують свої погляди на впровадження ноу-хау в розвитку якихось важливих процесів, пов'язаних з наукою?

К. Дребенштедт: - Спасибі за це питання, воно дуже спірне. Перед вами людина, що не є прихильником Болонської системи. З тієї простої причини, що є прислів'я «Не можна змінити склад команди, коли вона вже грає». Німеччина більше

ста років тому ввела систему п'ятирічної освіти інженера. Я сам навчався в Росії 5 років і отримав диплом гірничого інженера. У нас були однакові системи освіти і всі інженери вчилися 5 років. Комусь це не припало до смаку і вирішили цей єдиний процес буцімто вдосконалити. Вирішили ввести ще ступені бакалавра і магістра замість інженера. Це призвело до того, що сьогодні ми маємо ну просто таку різноманітність освітніх систем в Європі, де важко щось з чимось порівняти, крім назви бакалавр і магістр. Наприклад, бакалаври у Німеччині виходять після 6, 7 або 8 семестрів. Магістри або майстри, відповідно, після 3, 4 семестрів, всі комбінації можливі. Вчаться на магістра 5 або 6 років, а буває, що 4 з половиною. Такого розмаїття в Європі ще не було і дуже важко розібратися в даних освітніх кваліфікаціях. Другий аспект - Болонський процес був введений для полегшення обміну студентами. Тому і була придумана система, що після кожного семестру треба скласти іспити. В кінці 2009 року застрайкували студенти в Німеччині, оскільки вийшло таке навантаження (у кожному семестрі 6 - 7 іспитів, а іноді і 8), що студенти не виходили з бібліотек і читальних залів. Виявилось також, що міжнародна мобільність студентів різко зменшується. Виникає питання - а чому? Бакалавр заодно отримує інженерну освіту. Я кажу про технічну освіту, оскільки в цій сфері маю досвід. А хто під час базового навчання поїде здавати в іншу країну базові дисципліни: вищу математику, фізику, хімію? Це було б нерозумно. Тільки в землі Саксонія, де знаходиться наш університет, схему освіти приймає він сам. Тому в ТУ ФБА ми не перейшли на «бакалавра-магістра» у гірничій справі, металургії і до цих пір працюємо за 5-річною програмою з дуже великим успіхом.

Кор.: Час не стоїть на місці, наука в Європі розвивається далі і виникає питання: чи можуть впливати європейські вчені на те, щоб процес освіти був все-таки гармонізований?

К. Дребенштедт: В кожній країні є свої школи, створені свої навчальні програми, випускаються грамотні інженери, які успішно працюють на гірничих підприємствах. Для початку потрібно обмінятися досвідом, щоб різні освітні програми можна привести до спільного знаменника і до єдиної мети - випустити грамотного інженера. У цьому освітньому процесі в вузі будь-якої країни є базові елементи, однакові для всіх. Є певна частина варіативного матеріалу, і в цьому ми знаходимо відмінності освітніх програм. Це залежить від переваги, в першу чергу, професора, його наукової школи. Тому і навчальні програми в Німеччині затверджуються не міністерством, а університетом. Але не можна забувати, що отримання диплома про вищу освіту - це не кінець людського життя чи інноваційної діяльності. Це ж тільки початок. Фахівець на практиці розвивається далі. Процес придбання знань триває все життя. Для інженера дуже важливий компонент - постійно розширювати свої знання та адаптувати їх до певних умов.

Кор.: Пане професоре, спасибі вам за інтерв'ю.

Розмовляли
Валентина ШАБЕТА
та Валентина ОРЛОВА.

На світліні: два професори - **Ілля ГУМЕНИК** (НГУ) і **Карстен ДРЕБЕНШТЕДТ** (ТУ ФГА) працюють над монографією; **Карстен ДРЕБЕНШТЕДТ** та ректор НГУ **Геннадій ПІВНЯК** зі студентами; з пошлішкою по життю - **Карстен ДРЕБЕНШТЕДТ**; **Карстен ДРЕБЕНШТЕДТ** читає лекції студентам-гірникам.

Фото Валентини ШАБЕТИ.

"НАУКОВА ВЕСНА - 2011"

У Національному гірничому університеті відбулася конференція молодих вчених, аспірантів і студентів. Прокоментувати цю подію ми попросили кандидата технічних наук, доцента кафедри електричних машин, голову Ради молодих вчених НГУ Дмитра Володимировича Ципленкова.

Кор.: Дмитре Володимировичу, що ви можете розповісти про минулу конференцію?

Д.В.Ципленков: Це була друга науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих вчених НГУ. Другий рік поспіль за підтримки Науково-дослідної частини та керівництва вузу Рада молодих вчених проводить конференцію для студентів та аспірантів. Її мета - привернути увагу студентської молоді, аспірантів до вирішення проблем, які виникають перед суспільством і народним господарством України, а також дати можливість молодим вченим ознайомитися зі спектром тематики наукових розробок і, звичайно, познайомитися один з одним.

Спочатку було запропоновано розбити конференцію на 10 секцій з наукової тематики роботи факультетів, але й усередині факультетів відбувся розподіл, оскільки там теж є свої напрямки. У цьому році ми пішли шляхом збільшення секцій у галузі технічних наук і скорочення «гуманітарних» секцій (фактично звели «право» та «гуманітарні науки» в одну секцію). Надалі ми внесемо деякі зміни в кількісний склад секцій та їх спрямування, оскільки з гірничої справи була велика кількість доповідей і прослухати їх навіть за один день досить важко.

Кор.: Хто взяв найактивнішу участь у заході?

Д.В.Ципленков: Хотілося б висловити подяку Радам молодих вчених факультетів, особливо Ірині Віктосенко (ГРФ), Івану Інюткіну (ГФ, кафедра транспортних систем і технологій), Наталії Дрешпак (ЕТФ), Вадиму Мешкову (ФІТ), Андрію Самойленку (ММФ), Андрію Черепу (Інститут економіки). Також значну допомогу в організації та проведенні конференції надали Артем Павличенко (кафедра екології), Юрій Чеберячко (кафедра аерології та охорони праці), Юлія Пазиніч (кафедра філософії) та Ольга Нестерова (кафедра перекладу). Особливу подяку хотілося б висловити заступнику голови Ради молодих вчених Марині Кириченко (кафедра електричних машин), яка надала велику допомогу у верстці збірника та підготовці програми.

Кор.: Як з'явилася ідея проведення конференції?

Д.В.Ципленков: Мета першої (торішньої) конференції - обговорення проблеми публікації праць молодих вчених та аспірантів. Наприклад, аспірант має наукові напрацювання, які необхідно опублікувати і поставити на обговорення, але поїхати на конфе-

ренцію дуже проблематично, особливо, якщо вона проводиться в іншому регіоні або за кордоном. По-перше, це пов'язано з тим, що на серйозних конференціях великий організаційний внесок, який вимірюється сотнями, а то й тисячами гривень. По-друге, навіть у межах одного університету досить часто виникає проблема поганої інформованості між молодими вченими, тобто іноді вони навіть не інформовані, чим займаються колеги. І таке трапляється навіть у межах одного факультету. Це загрожує повторенням досліджень. Щоб уникнути таких конфузів і була організована конференція. При цьому участь в ній - БЕЗКОШТОВНА. Єдина умова - потрібно виступити з доповіддю. На жаль, помічений досить несерйозний підхід з боку ряду студентів: не всі, хто подав заявки та матеріали на участь, вважали за потрібне виступити. Незважаючи на те, що наша конференція вважається внутрішньовузівською, в минулому році були учасники з Донецька, Івано-Франківська, Червонограда, Кривого Рогу, Житомира. У цьому році також були представлені публікації з інших міст і вузів, у тому числі з Дніпропетровської державної медичної академії та Національної металургійної академії України.

На конференції панувала дружня атмосфера, були присутні провідні вчені вузу. У ній взяв участь і проректор з наукової роботи, професор Олександр Степанович Бешта. Учасники активно ставили запитання доповідачам.

Кор.: Відкрийте секрет - молоді вчені нашого вузу охоче беруть участь у конференції?

Д.В.Ципленков: Так, і не тільки молоді вчені, але й студенти, причому з великим задоволенням. Більше 50% робіт - студентські. На деяких кафедрах зробили обов'язковим виступ магістрів, щоб вони мали можливість апробувати результати наукових досліджень, отриманих при виконанні магістерських робіт. У цьому році на конференцію прийшли представники практично всіх кафедр. Було подано понад 250 доповідей, але висту-

пили близько 150 чоловік, так як не всі подали заявки на доповідь. У рамках секцій визначалися кращі роботи, і ці люди будуть нагороджені грамотами.

Кор.: Що було, на ваш погляд, особливо цікавим?

Д.В.Ципленков: Було кілька цікавих робіт від кафедри автомобілів та автомобільного господарства. Якщо пам'ятаєте, на цій кафедрі в минулому році були представлені розробки електромобілів. У цьому році роботи студентів та молодих вчених присвячувалися розробці гібридних концепткарів. Дослідження проводилися спільно з кафедрою електричних машин.

Хочу відзначити наступне: на секції «Екологічні проблеми техногенно навантажених регіонів» було заслухано 37 доповідей, спрямованих на вирішення екологічних проблем Дніпропетровської області та України в цілому. Особливістю роботи секції була активна участь студентів ВНЗ I-II рівнів акредитації, переможців обласної науково-практичної конференції «Екохім-2011». Студенти технікумів та коледжів міст Дніпропетровська, Павлограда, Кривого Рогу та Дніпропетровська представили 7 доповідей, які стосувалися проблем забруднення ґрунтів, атмосферного повітря та водних об'єктів викидами промислових підприємств та автотранспорту.

Кор.: Як ви вважаєте, конференція має успіх?

Д.В.Ципленков: Безумовно! У січні цього року на підсумкових зборах Обласної ради молодих вчених, де були присутні я і начальник Науково-дослідної частини Олег Євгенович Хоменко, він же голова Міської ради молодих вчених, поінформували про нашу конференцію для молодих вчених, аспірантів і студентів. Багато хто не повірив, що це можливо. Але ми це зробили! Здебільшого це досягнуто тим, що налагоджений хороший контакт між Радою молодих вчених НГУ та НДЧ. Зазначу, що участь студентів у конференції надає їм можливість адаптуватися до публічних виступів і використовувати зауваження, які виникають під час обговорення доповідей для вдосконалення наступних досліджень та підвищення якості дипломних і магістерських робіт.

Від автора: Можливо, ця конференція допоможе нашим вченим-початківцям і вони зроблять сміливий перший крок у наукове середовище. При достатній підтримці керівництва університету конференція може офіційно вийти з рамок внутрішньовузівської, що дозволить помічати таланти з усієї України.

Розмовляв Максим СИ-

СЕНКО, студент гр. Сait-10.
На світліні: доцент кафедри електричних машин, голова Ради молодих вчених НГУ **Дмитро Володимирович ЦИПЛЕНКОВ** проводить роботу зі студентами.

Фото Валентини ШАБЕТИ.

Сергій ГРИГОР'ЄВ

ДВАДЦЯТЬ РОКІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Ми наближаємося до святкування двадцятиріччя нашої держави та разом з цим ми святкуємо двадцяті річницю одного з перших навчальних закладів нового типу - Дніпропетровського ліцею інформаційних технологій при Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара. Ця подія є глибоко символічною тому, що відповідно до Указу Президента України № 926/2010, 2011 рік оголошено в Україні Роком освіти та інформаційного суспільства. Для нашого ліцею цей напрям є головним в розбудові нових підходів до навчання, впровадження безперервної та профільної освіти. Ми підходимо до такого подвійного ювілею з найвищими здобутками за всі роки існування - сьогодні ЛІТ є одним з найпотужніших освітніх закладів не тільки Дніпропетровщини, але й всієї нашої Держави.

Нам дійсно є чим пишатися. Лише декілька штрихів: найбільша за всі роки існування ліцею кількість призових місць на олімпіадах і конкурсах Всеукраїнського рівня. Вже в першій половині цього навчального року чотири команди повернулися з Всеукраїнських турнірів з призовими місцями. За деякими з них це вперше не тільки для нашої команди, а і взагалі для області. За кількістю переможців IV рівня Всеукраїнських учнівських предметних олімпіад наш заклад може конкурувати не тільки з іншими навчальними закладами України, але і цілими містами і, навіть областями. Впроваджена в Україні об'єктивна модель зовнішнього незалежного оцінювання випускників шкіл надала нові показники потужного навчання та переваги моделі освіти, яку реалізує наш навчальний заклад. Кожного з трьох років проведення тестування учні ліцею демонструють показники, які покращуються рік від року. Сьогодні за незалежними рейтингами за результатами ЗНО ліцей входить в трійку кращих навчальних закладів України. Одне з самих масових тестувань - з математики показало, що кожен десятий випускник

ліцею отримав 200-бальний результат, а загальна кількість 200-бальників з математики склала четверту частину 200-бальників всієї області і це при тому, що за цим показником наша область є теж однією з перших в Україні. Але одна ця цифра не мала б такого великого значення, якщо б це був один профільний предмет. Ліцей демонструє найкращі показники з усіх предметів, з яких проводилося тестування, наприклад, наші випускники є першими в області і з тестування з української мови і літератури. Єдина дитина в місті, що отримала 200-бальні оцінки з двох предметів є нашим випускником.

Все це свідчить не про випадкові результати, а про вибудовану за роки існування ліцею потужну систему освіти. Тому є природним, що Дніпропетровський ліцей інформаційних технологій при Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара є експериментальним навчальним закладом Всеукраїнського рівня та працює за темами: «Забезпечення наступності між допрофільною, профільною та професійною підготовкою у системі ліцей-університет» (керівники О.А. Удод, С.Б. Григор'єв) та «Формування механізмів трансформації регіональної системи освіти на основі принципів випереджачої освіти для сталого розвитку на термін 2009-2015 рр» (керівник М.І. Романенко). Велика дослідна робота, що проводиться у цьому напрямку свідчить про те, що викладачі ліцею є людьми творчими, енергійними, та постійно залученими до інноваційної діяльності.

Основним напрямком, за яким ліцей має найкращі здобутки є інформаційні технології, які сьогодні є головною силою, що визначає успіх людства і навіть його еволюцію. Від того як людина орієнтується в сучасному інформаційному суспільстві залежить не тільки її професійна успішність, а більшість аспектів спілкування та самовизначення.

Інформаційні технології все більше проникають у різні сфери освітньої діяльності. Цьому сприяють як зовнішні фактори, пов'язані з інформатизацією суспільства й необхідністю відповідної підготовки спеціалістів, так і внутрішні, що характеризуються поширенням у загальноосвітніх навчальних закладах сучасної комп'ютерної техніки й програмного забезпечення, прийняттям державних програм інформатизації освіти, появою необхідного досвіду інформатизації у все більшій кількості вчителів.

Ліцей сьогодні є новітнім навчальним закладом, в якому впроваджується профільна освіта за інформаційним напрямком навчання. Основою для впровадження технологій є повний комплект ліцензованого програмового забезпечення від Microsoft та ліцензована система антивірусної безпеки від Касперського. Ліцей приєднано до міжнародних інформаційних ініціатив Касперського "Захист освіти", MSN-AA - Microsoft Developer Network Academic Alliance від Microsoft. В наслідок давньої плідної співпраці з Microsoft на базі ліцею у минулому році, вперше у Дніпропетровську почав дію ІТ клуб з постійною участю представників Microsoft. Сьогодні така співпраця набуває нового розвитку із залученням Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара. Ліцейське комп'ютерне забезпечення це не тільки найсучасніші безкоштовні операційні системи та програмове забезпечення, це найпотужніша техніка з 2-4-х ядерними процесорами, сервери з підтримкою найсучасніших технологій, віртуалізації, дзеркалення, тощо. Це також система ELMS - Electronic License Management System, яка забезпечує безкоштовне використання ліцензійного програмового забезпечення учнями та викладачами ліцею. Крім цього сьогодні впроваджується єдиний поштовий простір для всіх учнів, викладачів та слухачів курсів з потужними сервісами від Microsoft. Ліцей сьогодні - це забезпечення мультимедійної комп'ютерної підтримки будь-якого уроку, з будь-якого предмету на основі мультимедійних комплексів, електронних дошок, дртової та бездротової WiFi-мережі, доступ до Internet в кожній

класній кімнаті. Ліцей сьогодні, це впровадження викладання найсучасніших мов програмування: VB, Net та C#, які сьогодні є лідерами розвитку середовищ програмування. Ліцей сьогодні це основа для першого місця Дніпропетровської області на IV етапі Всеукраїнської олімпіади з інформатики, а також верхніх місць з фізики та математики.

Позитивних аспектів використання мультимедійних технологій у ліцеї досить багато. У якості основних можна виділити:

- удосконалення методів і технологій відбору й формування змісту освіти;
 - впровадження й розвитку нових спеціалізованих навчальних дисциплін і напрямків навчання, пов'язаних з інформатикою й інформаційними технологіями;
 - внесення змін у систему навчання більшості традиційних шкільних дисциплін, не пов'язаних з інформатикою;
 - підвищення ефективності навчання за рахунок його індивідуалізації й диференціації, використання додаткових мотиваційних важелів;
 - організація нових форм взаємодії учителя і учня у процесі навчання;
 - удосконалення механізмів управління ліцеєм.
- Завдяки використанню телекомунікаційних засобів у ліцеї застосовують загальновідомі телекомунікаційні сервіси, такі як електронна пошта, телеконференції, дистанційний доступ до інформаційних ресурсів і інші. Усі вони також дозволяють працювати з мультимедіа-інформацією і є потужним інструментом навчання ліцеїстів.

Дуже складно в кількох словах дати розуміння відмінності навчального процесу ліцею від звичайної школи. Звичайно, основні відмінності пов'язані з більш якісною навчальною підготовкою та більшими можливостями розвитку для учнів та викладачів ліцею. Сказане здається лише словами, поки сам не доторкнешся до навчального процесу ліцею. Лише при безпосередній участі стає зрозумілим, що «більші можливості» принципово змінюють навчальний процес та підхід учнів і викладачів до навчання. Навчання стає бажаним та відповідальним. Переступаючи поріг ліцею, учень вперше має можливість розібратися з

багатьма проблемами сучасності, вибудувати їх правильне розуміння та обрати власний підхід до їх розв'язання. Засвоєння матеріалу вже пов'язане не тільки зі звичайним уроком. Турніри, конкурси, олімпіади всіх рівнів, публічний захист наукових робіт, особисте спілкування ліцеїстів та викладачів, все це формує компетентну, впевнену у своїх можливостях особистість, яка здатна до розв'язання будь-яких проблем.

Відповідно свого девізу «Nonprogredestregredi», ліцей не зупиняється у розвитку. Основними проблемами та задачами сьогодення ліцею є:

- розв'язання законодавчих колізій існування ліцеїв;
- розробка шляхів вдосконалення профільної підготовки;
- розвиток роботи та зміна ролі предметних кафедр ліцею;
- засвоєння і використання новітніх інформаційних технологій;
- перехід до викладання сучасних мов програмування.

Звичайно, наші головні здобутки – це випускники нашого ліцею, але закінчивши ліцей, вони вже не впливають безпосередньо на навчальний процес і перед ліцеєм стоїть задача не втратити створене, підтримати та розвинути ті ме-

тоди і підходи, що привнесла нам робота з новим випуском ліцеїстів.

Навчання в ліцеї сьогодні характеризується тими ж тенденціями, що і особливості розвитку сучасного світу. Я би назвав їх так: великі можливості та велика відповідальність. Світ сьогодення найдивовижніший з тих, що переживало людство за всю свою історію. Новітні зміни в усталеному укладі життя людства неможливо перелічити. Якщо в минулому сторіччі ми вихвалялися тим, що були здійснені споконвічні фантастичні задумки людства, то останні 50 років відзначилися здобутками, які наші предки навіть не могли уявити. Комп'ютери, мобільний зв'язок, глобальні інформаційні та географічні мережі, онлайн-ринки, віртуальна реальність, всі ці зміни неможливо перелічити. Вперше за тисячі років революційні зміни зачепили навіть письмо та книги. Став реальністю новітній доступ до традиційних джерел інформації, які напрацьовані тисячоліттями. Всі ці досягнення є наслідками науково-технічного прогресу, розвитку природничих наук, більшість з яких сьогодні почало моделювати та передбачувати явища. Наукові дослідження різних галузей наближаються одне до одного та збагачуються

розвитком комп'ютерних технологій. Дивовижним є досягнення у розвитку комп'ютерної техніки. Техніка з вбудованими комп'ютерними процесорами є самокерованою та дуже надійною. Сьогодні нам необхідно готувати учнів до принципу нового використання комп'ютерної техніки, до засвоєння нових засобів, з якими працюють програмісти. Використання об'єктно-орієнтованих мов програмування, потужної тривимірної графіки, систем розпізнавання та моделювання образів, потужних баз даних, розвиток мережевих технологій та технологій зв'язку стало ознакою принципово нової інформаційної ери. Потужності сучасного програмування наближаються до безпосереднього побудування наукових моделей світу. Це приводить до потреби у новому складі та формах навчання молоді, які впроваджуються у нашому ліцеї.

Але ще більш дивовижним і величним, ніж технічний прогрес є змінення саморозуміння та соціальних функцій людства, нова відповідальність, яку накладає на нас отримана могутність. Вперше людство ставить перед собою мету вирішення екологічних проблем, обмеження озброєнь, засвоєння нових джерел енергії, підіймається вище національ-

ностей та віросповідань, заперечує необхідність війн. Розуміння власних свобод та власної гідності розвивається у протиріччі з потужними політичними технологіями впливу на масову свідомість. Все це змінює уявлення про закони функціонування людства.

Сьогоднішній час – час найбільшої відповідальності людства. Відповідальність сьогодні – це відповідальність перед собою, не тільки перед всім людством, але й кожної людини особисто. Вперше людина здобула таку силу, що нею вже неможливо користуватися стихійно. Людство зіткнулося з інформаційними проблемами, коли інформація, яку виробляє людство, вже не може бути оброблена традиційними методами. Темп життя стає настільки швидким, що правильно зорієнтуватися в сучасному світі, та виробити свій власний спосіб збереження здоров'я та ефективної роботи дуже непросто.

До розуміння вказаних процесів підводять ліцеїстів сьогодні викладачі ліцею. Молоде покоління готується взяти на себе відповідальність за своє життя, за майбутню долю нашої країни. Саме таке, культурне, компетентне, відповідальне покоління зможе гідно розв'язати виклики сьогодення. □

• НАШІ ВЕРНІСАЖ

З доробку Геннадія ОСТАПІНА.

Олег ГОНЧАРЕНКО

ТУТ ЗУПИНІВСЯ ЧАС

• ПОЕТИЧНИЙ РОЗМАЙ

*Ні обрію, ні вітру, ні зірок...
Ні сумніву, ні подиву, ні щастя...
Так легко в невідомість робиш крок
і тихо-тихо линеш у безчасся.
Де «замки вічності», які ти спорудив?
Де «хрест важкий», який ти дотепер ніс?
Ніяких «пара-див» та «парадигм»:
тут - лише срібна й золота інертність.
Ні квітів, ні дерев, ні сіл, ні птиць...
Ні стогону, ні шепоту, ні рими...
От тільки тіні капосні копиць
просякнуті сподобились в нейтрино.
Це в них і відсипалася п'ятьма,
до того, як наринуті відверто!
Ти - у темноті (і тебе нема!)...
Ні кольору, ні пензля, ні мольберта...
Тут - тільки даль, колюча, як шинель,
та вись, пробита вогняною круговертю!
Ти бачиш дивний сонячний тунель,
який всі інші бачать перед смертю.
Скажи собі: «Ти - обраний між нас!»
Не кожного так чесно любить доля.
Здивований отут спинився час.
І стоїте удвох ви... серед поля.*

УТОЧНЕННЯ

У журналі "Бористен" N 2 (лютий 2011 р.) в статті "Фундатор економічної та соціальної географії України Костянтин Григорович Воблій" припущено помилку у відомостях про автора. Шевченко Марія - здобувач кафедри історії та політичної теорії ДВНЗ "НГУ". □

Микола ДУПЛЯК

СТО РЯДКІВ ПРО КНИГУ

З приємністю та з особливим зацікавленням спостерігаємо появу на видавничому ринку нових публікацій про наше Закарпаття, адже ж гака нагода не трапляється часто. Тим разом україномовну літературу про Закарпаття збагатив своєю новою книжкою знаних на терені Польщі дослідник української проблематики, педагог, суспільно-культурний і громадський діяч, інженер Михайло Козак.

Монографія М. Козака про його рідне село Гребенне вийшла у м'якій кольоровій обкладинці. Про її мистецьке оформлення дбайливо подбала Катерина Козак - дружина автора. На першій сторінці обкладинки поміщено вид на село, а на ній ікону Божої Матері з 1851 року, віднайдену 2009 року під час реставрації місцевої церкви. На четвертій сторінці обкладинки поміщено пам'ятний знак до 60-ліття злочинних депортацій гребінчан у 1946-1947 роках, що зображує розірвання тягlosti роду поколінь на землі, на якій споконвіку жили українці. Ліворуч вгорі щойно відновлена дерев'яна церква в Гребенному з 1697 року. Гарну передмову до книжки п.н. "Мартиролог українського села Равщини" написав Богдан Якимович з України - доктор історичних наук.

Перед війною село Гребенне було частиною Раваруського повіту, а від 1945 року - Томашівського. Воно розташоване при головному шосейному і залізничному шляхах Львів - Варшава. Після війни Сталін, який встановлював державні кордони на свій розсуд, "подарував" це село, разом з українськими землями Закарпаття, полякам. Усі населені пункти на правому, суціль українському боці

МОНОГРАФІЯ НЕ ТІЛЬКИ ПРО УКРАЇНСЬКЕ СЕЛО ГРЕБЕННЕ

Михайло Козак. Гребенне в Другій світовій війні. Перемишль 2010, ст. 306.

Сяну, УРСР відступила на користь Польщі. Сталін торгував українськими землями так, як це йому було вигідно. Не помогли йому навіть нагадування Микити Хрущова про те, що Холмщина, Підляшшя, Лемківщина та Північне Полісся - українські землі. Про відірвані до Росії суцільно українські території Хрущов не смів навіть згадувати. На думку Б. Якимовича, Сталін перш за все "хотів покінчити з галицьким національним українським вогнищем та зміцнити додаткову підконтрольну Москві територію для переможного маршу *гнилою Європою* аж до Атлантики".

До речі, в Гребенному покоїться прах українського поета Олександра Козловського, а в сусідньому селі Млини, на історичній Яворівщині, похований творець музики до нашого національного славня о. Михайло Вербицький. Слід пам'ятати, що в князюму Перемишлі в ХІХ ст. почався процес українського відродження.

У висліді угоди переселення українців з батьківської землі до України, а польських колоністів з України до Польщі, для українців Закарпаття почалася велика трагедія. Вони ж бо не бажали покидати рідної землі та йти в сталінські колгоспи, а поляки не хотіли їх у Польщі, бо вважали, що Польща повинна бути тільки для поляків. Вони робили все можливе, щоб силоміць позбутися українських автохтонів.

Згідно з наведеною статистикою, на 1 січня 1939 р.

у Гребенному мешкало 1630 осіб, з них - 30 поляків, 10 жидів і 10 осіб інших національностей; решта, разом із т.зв. латинниками (1600 осіб), були українці. Трагедію депортації українського населення довершила нелюдська операція "Вісла" 1947 року, яка здійснила практично повний етноцид українців на Закарпатті.

У своїх підсумках Б. Якимович слушно пише, що книжка Михайла Козака є справжнім мартирологом його "маленької батьківщини". Годиться додати, що трагічна доля Гребенного стрінула й багато інших українських сіл на Закарпатті після Другої світової війни. Автор передмови звертає увагу на талановитого автора книжки - уродженця Гребенного та щирого патріота, який безкорисно віддає свій талант народові, з якого вийшов, і протиставляє його симоненкам, вітренкам, марченкам, левченкам, семиноженкам, табачникам, бузинам, які у своїй вільній державі добре відробляють московські юдині срібняки. "Безперечно, пише Б. Якимович, у кожного народу є свої виродки, але нормальні люди їх попросту ігнорують, а не роздають їм міністерські портфелі для шкоди своїй нації".

Михайло Козак здійснив важливий дослідницький проект не на чийсь замовлення чи за чужі гроші, але з громадського обов'язку супроти рідного села та рідної землі - з єдиною думкою про те, щоби ніколи не загуби-

лася пам'ять про гребінчан, які поклали своє життя лише за те, що вони любили свій народ, свою Батьківщину.

Автор книжки намітив короткий екскурс у минуле рідного села, а відтак поділив свій твір на три розділи, в яких хронологічно описав події, що сталися в його минулому. Перший розділ охоплює події шести років тривання війни та післявоєнні трагедії, що продовжувалися далі. За той час село зазнало більшовицької (1939-1941), німецької (1941-1944) та другої більшовицької окупації (1944-1945). Перша окупація відзначалася особливою жорстокістю: вивізками на Сибір, арештами НКВС національно свідомих людей, сільської інтелігенції (учителів і священиків), талановитої молоді, діячів культури, громадських, просвітянських і молодечих організацій тощо; забиранням молоді до Червоної Армії на фінський і японський фронт та іншими злочинами супроти цивільного населення. Тоді по ночах почали зникати люди, часто з цілими родинами. Перша окупація тривала 607 днів, друга - 1090 днів. Німецька відрізнялася від більшовицької лише методами доконування злочинів. До невідільничої праці в Райху німці вивезли 63 молодих хлопців і дівчат. Інші стали жертвами німецького окупаційного терору в концентраційних таборах.

Друга більшовицька окупація була ще більш трагічною. Тоді на Закарпатті безкарно діяли رایанські спецслужби, для яких не було кордону, та всякі радянські дорадники польського війська, служби безпеки, судівництва й адміністрації, які навчали своїх польських колег служити Кремлю. Життя в селі було дуже небезпечне. Вже після встановлення польсько-радянського кордону, до села несподівано забігали "стрибки", які тероризували

людей - палили хати, провокували, а то й разом з НКВС мордували селян. Автор наводить точні дані про 30 гребінчан, арештованих НКВС в роках 1940-1947. Тоді 19 осіб вивезли на Сибір. На окремі таблиці подано дані про долю 52 юнаків, мобілізованих до Червоної Армії. Із них повернулося до села лише 16. З іншого списку довідуємось про 8 осіб, яких вбили радянські партизани С. Ковпака.

В другому розділі автор розповідає про депортацію гребінчан на польські понемецькі землі під час операції "Вісла". Робить це на основі архівних документів, свідчень і спогадів гребінчан і особистих записок протягом п'ятдесяти років. Свідчення і спогади очевидців підтверджують факт, що депортації українського населення відбувалися з допомогою польського війська, спецслужб і адміністрації та з допомогою брехливої антиукраїнської пропаганди, фізичного і психічного терору.

Третій розділ охоплює тему концентраційного табору для українців у Явожні та судилища гребінчан військовими судами в Ряшеві (3 особи), Кракові (13 осіб), Варшаві (1 особа) та Ольштині (15 осіб). Автор подав загальний огляд табору, його організаційні структури і призначення. У книжці знаходимо статистичний перелік 161 закатованих українців із загального числа 3,871 каторжників у Явожні, що становить 4,2% запроторених за короткий час шести місяців, тому числі п'ятьох гребінчан.

Загальна кількість суджених гребінчан - 32 особи, тобто 27.8% від загальної кількості 115 арештованих гребінчан, які відбували покарання в тюрмах у таких містах, як: Барчево, Валбжих, Варшава, Голеньов, Потулице, Рацібуж, Тарнів, Фордон. Штум і Явожно.

Понад 40 років про концтабір у Польщі не було й згадки. Комуністична влада

замовчувала перед світом свій злочин, скоєний на українцях, громадянах Польщі. З часом земляки віднайшли і впорядкували місце поховання жертв табору та поставили високий березовий хрест з таблицею такого змісту: "Очам безумним видалось, що вони вмерли, а вони тривають". Посвячення хреста відбулося 27 вересня 1992 року. Кожного року у вересневі дні з цілої Польщі їдуть українці, щоб помолитися над могилами жертв табору в Явожніському лісі. В 1998 році у Явожні встановлено й відкрито пам'ятник з участю Президентів Польщі й України - О. Квасневського та Л. Кучми. Розірвану на дві частини стіну пам'ятника вінчають одно і двораменні хрести, що символізують єдність українського роду католицьких і православних християн.

М. Козак зібрав свої матеріали з великою точністю. Він не оминув жодної значної події в історії села; бажав написати про кожного мешканця, зафіксувати особисту трагедію кожної людини. Автор назвав патріотів, які боролися за добру справу з усіма окупантами, гинули в боротьбі або терпіли в польських тюрмах і в концтаборі Явожно. Він назвав також прізвища зрадників і донощиків, які запламували своє ім'я співпрацею з ворогами. Тепер же на цвинтарі в Гребенному стоїть надмогильний пам'ятник, а на його цоколі епітафія такого змісту: "Борцям за волю України воїнам УПА, що загинули в бою з НКВС в гребінських лісах осінню 1944 року. Вічна пам'ять".

Обговорювана книжка - важливий документ доби. У ній знаходимо багато фотокопій автентичних документів епохи, багато іконографічного матеріалу з Гребенного та з місць поселення гребінчан після операції "Вісла".

Дуже гарно відгукнувся на книжку доктор історичних наук Анатолій Русначенко з України. Він відмічає, що спонукою до написання моногра-

фії була "не лише туга автора за малою батьківщиною, але й біль за долі односельчан і самого села, яке перестає існувати як село його споконвічних мешканців-українців". Всі наведені дані й розповіді очевидців вказують на факт, що операція "Вісла" була спрямована "не так на підризу матеріальної бази УПА, як про це писали тоді польські засоби масової інформації, але на знищення української присутності в краю". Цей злочин етнічної чистки і досі оправдовують польські офіційні державні кола. На основі книжки М. Козака А. Русначенко робить правильні висновки, що "було би добре на Великій Україні зібрати свідчення про виселення з українських сіл в часи колективізації і голодомору". Та, це вже давно треба було зробити.

Михайло Козак не зупинився на публікації рецензованої монографії про рідне село "Гребенне в Другій світовій війні". Він наполегливо продовжує працювати над другою частиною книжки — про історичне минуле і сьогодення Гребенного. На думку автора книжки, "своє майбутнє можна будувати тільки на своєму минулому". Значить, треба знати своє минуле; треба захистити правду і зберегти пам'ять про неї. Як ж актуальні сьогодні його слова до читачів: "Досліджуймо свою історію, пишімо про неї і не чекаймо, коли нам напишуть чужинці".

З перспективи понад 70 років написати книжку про події 40-их років дуже важко, бо відходять з цього світу останні мешканці села, а поляки нищать сліди життя українців на Закерзонні. Як пише автор, — "У декого з депортованих залишились тільки карта переселення і звільнення з концентраційного табору в Явожні, а в державних архівах лише списки депортованих і засекречені документи про ОУН-УПА. Все інше знищено (у Гребенно-

му - М.Д.), крім людської пам'яті і церкви, — одинокого свідка минулого, яка стоїть над селом в оточенні старих лип понад три століття (313 років)".

Монографію збагачують пояснення скорочень, 5 малих мап (картин), 23 фотокопії документів і 26 чорно-білих світлин, після-слово автора, бібліографія (архівні матеріали, література, публіцистика), свідчення, іменний і географічний покажчик та список прізвищ - як прозивали себе гребінчани.

Окремо годиться дещо сказати про мову монографії. Це тим більше, що не відмічено в ній імени мовного редактора. У загальному, в книжці спостерігаємо і гарну літературну мову (за чинним в Україні Київським правописом), і мову автора, який писав її так, як говорить інтелігентний українець у Польщі, не дотримуючись ні Київського, ні Харківського правописів. Саме тому спостерігаємо тут і друкарські, і правописні помилки, польонізми тощо. Однак, мовні недоліки блимнуть у порівнянні з вартістю та значенням цієї публікації. Крім того, мова багатьох авторів наведених спогадів становить окрему вартість і залишиться свідченням про українську мову мешканців Гребенного.

Монографія "Гребенне в Другій світовій війні" цінна не тільки для кожного, хто народився в Гребенному або для нащадків гребінчан, але й для кожного українця, а особливо українця-закерзонця, бо об'єднує їх спільне минуле і спільна незавидна доля під Польщею. Цієї книжки не зможе обминути жоден інтелігентний українець, який цікавиться минулим і сьогоденням свого народу.

Надіймось, що невдовзі побачить світ і намічена автором друга частина монографії. Цього йому щиро бажаємо.

Віталій КРИВОШЕЇН

МІСЦЕ І РОЛЬ СПІН-ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ЛЕГІТИМАЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ ВЛАДИ

Одним із дієвих напрямків легітимації влади в умовах загрози наростання делегітимаційних тенденцій є технологічний арсенал спін-докторської діяльності, яка покликана мінімізувати негативні наслідки подій для чинної влади шляхом впливу на масову свідомість через мас-медіа.

Ця проблематика в західній політичній науці розроблялася Х. Б. Брозіусом, Ф. Ессером, Г. Куртцем, Дж. Мальтезе, К. Рейнеманном, П. Річардсом, Д. Уоттс, Д. Фаном та ін., а у вітчизняному науковому дискурсі її намагалися осмислити В. Бебик, Д. Ольшанський, Г. Почепцов, Г. Пушкарьова, А. Цуладзе та деякі ін.

Мета даної статті – визначити місце і роль спін-технологій у процесі легітимації політичної влади.

Значну роль серед технологій легітимації політичної влади відіграють технології відволікання від помилок носіїв політичної влади через переключення суспільної уваги на інші теми з подальшим їх роздуванням. Ці технології, які покликані нейтралізувати негативацію політичних іміджів, отримали назву «спін-докторських».

Спін-докторінг – це набір прийомів, технологічних інструментів досягнення бажаного для суб'єкта результату на етапі сприйняття певної новини (події) реципієнтами і на етапі її резонансу. Це вміння передбачати реакції цільових аудиторій, вміння інтерпретувати події, вміння ефективно здійснювати комунікаційну кампанію. Особливо значною є ця діяльність у період, коли суб'єкт діяльності потрапляє в кризову ситуацію.

Застосування спін-технологій є справою професіоналів з інформаційної роботи, яких прийнято називати спін-докторами. Термін «спін-доктор» (spin doctor) уперше з'явився в 1980-х рр. як ідіома, що використовувалася для опису експертів із зв'язків з громадськістю й навіть політичних або корпоративних

представників, діяльність яких повинна була гарантувати, що певні події або продукти піддані «позитивному обертанню». Звичайно, методи, якими користуються спін-доктора, визначають як вибіркове подання фактів, що підтримують певну позицію, використовуючи бездоказові істини, евфемізми, які маскують або просувають певний порядок денний і «приховують дурні звістки». Наприклад, повідомляють одночасно про одну популярну річ і декілька непопулярних речей, сподіваючись, що ЗМІ зосередяться на першому повідомленні.

Вперше термін «спін-доктор» був уведений американським романістом Солом Беллоу, який використав його у своїй Джефферсонській лекції в 1977 р., говорячи про політичних акторів, що вибороли президентство безпосередньо за допомогою спін-докторів. У пресі вперше слово «спін» з'явилось 22 січня 1979 р. у газеті «Guardian Weekly», а фраза «спін-доктор» – 21 жовтня 1984 р. у газеті «Нью-Йорк Таймс» стосовно команди журналістів Рональда Рейгана, де так були названі агенти по зв'язках із громадськістю високої кваліфікації, які прагнуть запропонувати журналістам використовувати готові інтерпретації для опису телевізійних дебатів між Рональдом Рейганом і Уолтером Мондейлом (див.: [11]).

У академічному середовищі термін «спін» і похідні від нього закріпилися лише в 1990-х рр. Так, значення спін-технологій осмислювалося для політичної комунікації Дж. Мальтезе [8, р. 215-216], для зв'язків із громадськістю Р. Самптером і Дж. Танкардомом. [13]. Теоретична концептуалізація спін-технологій була здійснена в рамках теорії створення новин (Framing of the News) і теорії запалення (Priming Theory). С. Медвіч [9], наприклад, розглядає «навмисне запалення» (deliberate priming) як головне завдання в діяльності спін-

докторів, за допомогою якого виробляються повідомлення кампанії, зосереджуючи увагу на проблемах, які є для політичного діяча ключовими.

Вважається, що термін «спін» був запозичений з лексики телевізійних коментаторів бейсбольних матчів, і позначав він особливо складний, закручений удар по м'ячу, а «доктор» з'явився для вказівки на високу кваліфікацію виконавців подібних прийомів. Спін-доктор – це професійні менеджери із враження, які стали пов'язаним ланцюгом між політичними діячами і журналістами. Журналісти розглядають спін-докторів як практиків «темних мистецтв» і демагогії. Спін-доктори – це експерти з брехні та мистецтву телевізійної політики, тобто вони обробляють «обличчя» політичних діячів. Для досягнення успіху потрібно, щоб спін-доктори знали, як використовувати ЗМІ для викремлення переваг політика і добре знати журналістські методи. Спін-доктора зазвичай орієнтуються на ринок, уряд і промисловість.

Етимологічно термін «спін-доктор» є калькою від англійських слів «spin doctor». Ключовим тут виступає слово «spin», яке перекладається в трьох значеннях: 1) кружляння, вертіння, і навіть обертання у фігурному катанні; 2) прясти, сучити, скручувати, плести (павутину); 3) плести небиліци (жарг.). Як наукова категорія «спін» тлумачиться як інформаційне «перекручування» подій, їх презентація в більш вигідному світлі або просто як «розкручування» людини або події [2, с. 447].

Тобто можна сказати, що спін-доктор «розкручує» інформацію, репрезентуючи її в найсприятливішому для суб'єкта вигляді. Іншими словами, спін-доктор – це керуючий інформацією. Можна сказати й по-іншому: спін-доктор «лікує» інформацію в ЗМІ, лікує подію, точніше те, яке висвітлення подія може одержати в мас-медіа. Як би це не тафологічно звучало,

спін-доктори беруть участь в спін-лікуванні для людини чи групи, яка їх найняла (див.: [10]).

Одне із головних завдань спін-доктора полягає в тому, що саме він повинен репрезентувати подію із світу великої політики так, щоб вона стала реально цікавою з погляду політики «малої». Якщо політика «зникає з екранів», а її місце займають розважальні телепрограми, люди до цього легко звикають, і політиці доводиться заново відвойовувати своє місце. Як писала Д. Уоттс: «Політика цікава меншостям, а мас-медіа зобов'язані орієнтуватися на більшість» [14, р. 70].

У Великобританії термін «спін-доктор» набув більш широкого змісту, ніж у США, включивши до себе «всі види політичних консультантів, PR-фахівців і співробітників виборчих штабів» [12, р. 213]. К. Ессер, С. Рейнеманн і Д. Фан визначають термін «спін-доктор» таким чином: «це будь-яка особа, яка прагне (переважно у сфері політики) впливати на громадську думку, спотворюючи інформацію, яку публіка отримує через ЗМІ» [7, р. 212]. Поряд із спін-доктором як синонімічними вони використовують такі визначення нового типу професійної політичної діяльності: комунікаційний консультант, стратег кампанії і медіа-стратег. Ці терміни, на думку дослідників, можуть застосовуватися «як до професійних експертів, задіяних в кампанії на тимчасовій основі, так і до постійних партійних співробітників, які володіють спеціальними знаннями в галузі проведення політичних кампаній» [7, р. 221].

Особливість сучасних ЗМІ полягає в тому, що вони не тільки відбивають політичну реальність, але й беруть участь у її формуванні й навіть у створенні нової реальності. Одним із засобів вираження й фіксації політичної реальності, що створюються ЗМІ, є мова політики. Мова, якою політики спілкуються з виборцями, має свої особливості. Вона є складовою частиною політичної культури суспільства. По суті, «мову політики можна розглядати як природний код політичної культури, причому код, що відкриває доступ практично до всіх її сфер і шарів» [1, с.

546]. Крім того, мова – це засіб комунікації між лідером і його виборцями, «діє до певної міри як сполучна ланка політичного суспільства, як інструмент підтримання необхідного інформаційного рівня суспільства» [1, с. 546]. До того ж, мова, як і будь-який інший засіб комунікації, є наймогутнішим знаряддям маніпуляції свідомістю виборців. Мова може слугувати як для згуртування людей, так і для їхнього роз'єднання. Ця обставина використовується в політиці найактивнішим чином.

Л. Бенет вважає, що на поставку повідомлень для мас-медіа суттєво впливає індексація (оцінка значущості новин) [4-5]. Видавці та редактори схильні індексувати значущість новин та поглядів відповідно до специфіки сприйняття важливості певних проблем елітами та громадською думкою. Більш того, професіонали мас-медіа схильні оцінювати важливість проблем у відповідності з заявами, що виходять від вищих державних органів. Це не означає, що вони просто репрезентують офіційну

позицію правлячих кіл. Швидше це є свідченням того, що вищі державні органи, зокрема уряд та президентська адміністрація, є основним джерелом інформації щодо головних проблем, оскільки вони відповідають за фактичне здійснення державної політики або певного плану дій, який стосується життя усього суспільства. Тому зрозуміло, чому матеріал про політику правлячих сил чи заяви вищих державних діячів отримують особливу увагу мас-медіа в процесі індексації.

Крім правлячих сил на політичний процес, особливо під час відсутності згоди між елітами щодо тих чи інших ініціатив або під час виборчої кампанії, можуть впливати і опозиційні сили, а відтак – отримувати високі оцінки як джерела новин при індексації редакторами та видавцями, які відслідковують зміни державної політики та процеси формування влади. Медійні професіонали також зацікавлені в найбільш агресивній та ефективній розкрутці свого медіа, тому політичні сили, які вміло використовують технології спіну (розкрутки теми),

можуть отримувати можливість формувати новини [6, р. 49-50].

Отже, найбільш повне врахування політичними силами критеріїв індексації, які використовуються для відбору новин, робить їхні технології легітимації більш ефективними щодо впливу на громадську думку. Зрозуміло, що, якщо політичні сили контролюють певні медіа чи мають фінансові ресурси для проплати «джинси» (прихованої під незалежні журналістські матеріали реклами), вони не дуже залежать від принципів індексації. Але проплата «джинси» не дає такого ефекту (особливо, у плані широти охоплення аудиторії), як спеціальні технології легітимації, орієнтовані на критерії індексації.

У широкому значенні, за Д.В. Ольшанським, «джинсою» називають оплачений «чорним налом» позитивний матеріал (або просто публічний відгук) про політика або партію, що не супроводжується спеціальним повідомленням, що це є реклама. «Матеріали даного типу виглядають досить органічно в

засабах масової інформації й сприймаються як незалежні судження або власна думка редакції. Із цим пов'язана більша довіра аудиторії до подібних матеріалів, ніж до відвертої реклами. Як правило, «реклама» такого роду набуває не прямого, а як би непрямого характеру» [2, с. 488]. Іноді на відміну від прямої реклами її називають «іміджевою».

У вузькому, операціональному значенні, за Г.В. Пушкарєвою, «схована реклама» – це матеріал, який готується самим рекламодавцем або під його безпосереднім контролем, не передбачає імпровізації або додаткових коментарів у ході трансляції [3, с. 232].

Таким чином, за сучасних умов спін-технології, пов'язані з виправленням негативного ефекту від повідомлення в мас-медіа, відіграють доволі помітну роль у процесі легітимації політичної влади, оскільки формують сприятливий імідж суб'єктів політичної влади в очах громадськості й тим самим підвищують ступінь легітимності самої політичної влади.

Література:

1. **Гаджиев К.С.** Политическая философия [текст] / К.С. Гаджиев. – М.: Экономика, 1999. – 606 с.
2. **Ольшанский Д.В.** Политический PR [текст] / Д.В. Ольшанский. – СПб.: Питер, 2003. – 544 с.
3. **Пушкарёва Г.В.** Политический менеджмент [текст] / Г.В. Пушкарёва. – М.: Дело, 2002. – 400 с.
4. **Bennett W.L.** News: The Politics of Illusion [text] / W.L. Bennett; 7th edn. – N.Y.: Pearson Longman, 2007. – xxix, 305 p.
5. **Bennett W.L.** Toward a theory of press-state relations in the United States [text] / W.L. Bennett // Journal of Communication. – 1990. – Vol. 40, № 2. – P. 103-127.
6. **Bennett W.L.** When the press fails: political power and the news media from Iraq to Katrina [text] / W.L. Bennett, R.G. Lawrence, S. Livingston. – Chicago; L.: The University of Chicago Press, 2007. – xiii, 263 p.
7. **Esser F.** Spin Doctoring in British and German Election Campaigns: How the Press is Being Confronted with a New Quality of Political PR [text] / F. Esser, C. Reinemann, D. Fan // European Journal of Communication. – 2000. – Vol. 15, № 2. – P. 209-239.
8. **Maltese J.A.** Spin Control. The White House Office of Communications and the Management of Presidential News [text] / J.A. Maltese. – Chapel Hill: The University of North Carolina, 1992. – 541 p.
9. **Medvic S.** The Effectiveness of Political Consultant as a Campaign Resource [text] / S. Medvic // Political Science and Politics. – 1998. – June. – P. 150-154.
10. **Powell M.** Tit for Tat on a Night Where Spin Is Master [text] / M. Powell // New York Times. – 2008. – February 22.
11. **Safire W.** Satire's New Political Dictionary. The Definitive Guide to the New Language of Politics [text] / W. Safire, 3rd edn. – N.Y.: Random House, 1993. – P. 740-741.
12. **Stauber J.** Book Review: The Father of Spin: Edward L. Bernays & The Birth of PR by Larry Tye [text] / J. Stauber, Sh. Rampton // PR Watch. – 1999. – Vol. 6, № 2. – P. 331-339.
13. **Sumpter R.** The spin doctor: An alternative model of public relations [text] / R. Sumpter, J.W. Tankard, Jr. // Public Relations Review. – 1994. – Vol. 20, № 1 (Spring). – P. 19-27.
14. **Watts D.** Political Communication Today [text] / D. Watts. – Manchester: Academia, 1997. – 496 p.

Сергій БУРЛАКОВ

РАННІ ЖУРАВЛІ

*Гортаний гомін ранніх журавлів
В буденний день уплів мажорні ноти -
І в радість перевтілювався гнів,
В руках цвіла розкішна віть роботи.
Розкрилося томління таємниць,
Від змаху крил бриніло піднебесся.
Благословенна будь співдружність птиць,
Врочистого польоту чиста меса!
В яснім звучанні вчулася весна,
У нім жага пробуджень клекотіла.
В усіх усюдах добра міць росла
Із журавлями в білий світ летіла.*

НА КОНКУРС ТВОРЧОЇ МОЛОДІ ІВАНА ТА МАРУСИ ГНИПІВ

Вікторія ХМІЛЬ,
СШ №1, 7-В клас,
м. Дніпропетровськ

СІЧЕСЛАВЩИНА

СІЧЕСЛАВЩИНА - мій край!

Ти найкращий в світі рай!

Я люблю тебе як сонце,

Що світить зранку в моє віконце.

СІЧЕСЛАВЩИНА моя,

Ти розквітаєш кожного дня!

**Славетна історія й нові часи,
З минулого в майбутнє будемо мости.**

Єднає береги могутня ріка,

Несе свої води у дальні моря.

Не можна від тебе очей відвести!

Мій край! Це любов назавжди!

**Народ український! Заможний, завзятий,
Багатий на славу, на розум багатий!
Скидай свої пута простих обіцянок!
Минули часи небуття і омани.**

**В майбутнє дивися. До купи збирайся,
Скидай свої пута! Вставай, підіймайся!
Зневірившись, важко повірити знову,
Що квіти тримаєш в руках, не полуку!**

**Народе, народе! Яка ж в тебе сила!
Тебе не злякала гігантська ця брила.
Стерпівши поразку, святкуй перемогу,
Бо гірше не буде, ніж було до того!**

**Ніхто не завадить дійти до мети.
Майбутнє в долонях тримаєш. Щастя!**

**Не відрізайте ангелу крила
І серце не спалюйте думками.
Бруднощими незграбними руками
Торкатися не можна джерела.**

**Не втопуйте чужі надії в грязь,
Суддею доль вам не судилося бути,
Людина здатна все сама збагнути,
Своя віра в кожного із нас.**

**Он, бачите, там за вікном бджола,
Що обережно облітає квіти.
Вони дарують їй можливість жити.
Тож не відріжте ангелу крила.**

**Наталія РЕШЕТНИКОВА,
студентка НГУ.**

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ.

ПОВЕРНУЛАСЯ ЗІ ЛЬВОВА!

21-22 лютого в «Львівській політехніці» відбувся Міжнародний конгрес і конференція «Львів для української мови у світі». Організатор — Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК) Національного університету «Львівська політехніка». Директор МІОК Ключковська Ірина Михайлівна.

Завдання МІОК - налагодження зв'язків з громадськими організаціями, освітніми, науковими, культурними установами українського зарубіжжя. На Конгресі були представники українських діаспор у світі: Канади, Польщі, Іспанії, Киргизії, Росії, Чехії, Словенії.

Я виступила на конгресі з доповіддю: «Аксіологічні виміри української мови у технічному виші». Розповіла про здобутки у поширенні та вивченні української мови у Національному гірничому університеті.

На круглому столі Конгресу презентувала роботу Центру культури української мови імені Олесея Гончара (Слайд-шоу з коментарями). Роботою Центру зацікавилися представники Канади, Польщі та Іспанії. У ПРОЕКТІ рішення Конгресу внесено пункт про укладення Угоди про співпрацю між МІОК «Львівська політехніка» та НГУ.

Познайомилась з цікавими людьми. У мене є гарний матеріал однієї канадійки Оксани Левицької. Можливо, Вас зацікавить цей матеріал і зможете його надрукувати у часописі. На мій погляд, це було б цікавиною для нас українців.

З повагою, Світлана ІГНАТЬЄВА,
директор центру української мови НГУ.

Оксана ЛЕВИЦЬКА (Канада).

СУЧАСНИЙ СТАН УКРАЇНСЬКОГО ШКІЛЬНИЦТВА ПРИ УНО КАНАДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗБУДОВИ

Українство на загальному фоні канадської спільноти у минулому

Як відомо, у Канаді історія створення українських організацій почалася у першій половині 30-их років ХХ століття, коли так звана друга хвиля політичних іммігрантів з України почала їхати туди зразу після Першої світової війни, рятуючись від переслідувань і репресій, голоду та глибокої політичної нестабільності.

Те, що вони залишали в Україні - мову, духовну й побутову культуру, традиції, звичаї, віру - новопоселенці намагалися відроджувати та примножувати в Канаді, у новій країні свого подальшого проживання. Мине небагато часу і вони відчують достатньо сил і завзяття, щоб і там заявити про себе як про добре організовану, працюючу й завзяту етнічну одиницю, що робить помітний позитивний вплив не лише на багатомовну й багатокультурну

Громаду (УСГ). Незабаром українське жіноцтво у 1930 році сформувало Організацію Українок Канади імені Ольги Басараб. Вище згадані організації є братніми організаціями УНО Канади. Свого роду завершенням організаційного процесу українських патріотів було утворення Українського Національного Об'єднання Канади. До сьогоднішнього дня ці три організації функціонують пліч-о-пліч, доповнюючи одна одну та згуртовуючи молодь у своїх рядах.

мозаїку Канади, але на її політичне життя.

Отже, крок за кроком серед українців зародилася ідея об'єднатися у організацію. Так, у січні 1928 року в місті Вінніпегу колишні ветерани різних українських військових формувань створили Українську Стрілецьку

Про автора. **Оксана ЛЕВИЦЬКА** - голова комітету Рідного шкільництва Дирекції Українського Національного Об'єднання Канади, вчитель курсів українознавства при Рідній школі УНО Торонто-Захід, вчитель англійської мови при відділі освіти в м. Торонто.

Створення Українського Національного Об'єднання Канади

Українське Національне Об'єднання Канади у цьому році відзначатиме 78 років свого існування. Все почалося у далекому 1932 році, коли УНО було створено на віче в Едмонтоні у провінції Альберта. Таким чином, натхненні патріотичною ідеєю ці переважно молоді люди сформували Українське Національне Об'єднання - організацію, що дала початок цілій мережі одноіменних філій по всій Канаді. За прикладом Едмонта створювалися такі ж місцеві організації в інших місцевостях Альберти, Саскачевані, Манітобі. Рік пізніше, у березні 1933 року, з'явилися дві філії в Торонто, а після них - інші філії в Онтаріо та Квебеку. За декілька років філії УНО поширилися по всій Канаді. Тоді (в кінці 30-х років) їх налічувалося понад 120.

Після того, як на місцевому рівні заснувалися філії Українського Національного Об'єднання, наступним своїм завданням члени УНО вбачали організацію української школи для своїх дітей, які досягали вже шкільного віку. Символічно такі школи називали Рідними школами. Рідні школи діяли у співпраці із гуртками при УНО. Паралельно засновувалися бібліотеки, аматорські гуртки художньої самодіяльності, проводилися лекції, вистави, забави, концерти. Молодь, керована думкою збереження своєї національної окремішності й духовної самобутності, тягнулася до УНО. Таким чином у 1934 році було створено МУНО - Молодь Українського Національного Об'єднання Канади. Першим її головою, а пізніше видатним канадським сенатором й автором політики багатокультурності в Канаді, був Павло Юзик.

Три роки тому при одній з українських шкіл УНО відродила свою діяльність молодіжна організація МУНО, що згурпує та заохочує молодь бути активнішими у широкому колі української громади. Молодь українського походження з цікавістю і захопленням приймає участь у різних заходах чи конвенціях, які проводяться в рамках роботи комітету по роботі з молоддю. Яскравим прикладом є щорічні зібрання-подорожі юнаків та дівчат у старовинне українське поселення Калина (в провінції Альберта), де вони обговорюють плани своєї діяльності, є учасниками конкурсів з українознавства та історії та різних забав.

Діяльність організації

Час минав - і третя та четверта хвиля іммігрантів доповнювали українську чисельність Канади. Українське Національне Об'єднання не зменшувало обертів своєї активності. Своєю головною метою УНО Канади разом з братніми організаціями завжди ставили допомогу своїм колишнім країнам. Левина частка коштів ішла на українську справу - чи то в Канаді, чи за її межами. Прикладами допомоги та діяльності організації є створення різних фінансових фондів, підтримка сиротинців в Україні, допомо-

га побудови чи ремонту церков, зокрема у східній та південній Україні. До заходів північноамериканського масштабу слід віднести відкриття пам'ятників Лесі Українці в Торонто і Тарасові Шевченку в Вашингтоні, встановлення пам'ятника Жертвам Голодомору. Немалозначною є фінансова допомога в заснуванні кафедри українознавства в університеті Торонто. У гроні прогресивних організацій ми були і залишаємося оазисом української мови, культури, духовності й національної гордості в Канаді. Власне Рідні школи філій УНО за 78 років існування дали дорогу не одній тисячі українських дітей. Багато їх випускників стали достойними членами українських та канадських установ і організацій. Крайова Екзекутива УНО проводила Українські освітні курси під час літніх канікул довгими роками аж до 80-х років, на даний час проводиться робота над їх відновленням.

З історії розвитку рідного шкільництва

Для розвитку українського культурного життя в Канаді ще на початку свого заснування УНО Канади створювало різні дочірні організації і програми. Серед них важливе значення мали школи вивчення української мови та історії - Рідні школи, які займають особливе місце в українській громаді. Історія створення таких шкіл іде крок в крок із створенням організації - Українське Національне Об'єднання Канади із початку 30-х років цього століття. Впродовж років Рідні школи при філіях УНО переживали різні етапи свого розвитку. Були спади в кількості учнів та закриття деяких шкіл в силу об'єктивних чи суб'єктивних причин. Також спостерігалися підйоми у навчанні та зацікавленість батьків продовжувати та підтримувати українську мову серед своїх дітей. Традиційно, Рідні школи працюють по суботах. Вони поширилися у своїй структурі до Курсів українознавства, де разом з рідною мовою та літературою учні дізнаються про історію, географію та культуру України, мають лекції з релігії. Залучаються діти до співу в хорі та гри на бундурі, а є школи, де виховуються юні таланти з малювання. На сьогодні Курси українознавства при Рідних школах, де навчаються учні від 8 до 11 класу, дають можливість українським студентам здобути по 1 кредиту за один навчальний рік, які зраховуються при вступі до вищого навчального закладу.

Освітні програми та українське шкільництво при УНО сьогодні

Однією з основних причин для відновлення і вдосконалення рідного шкільництва при УНО є асиміляція молоді в англomовному середовищі. За даними, після 1971 року українська мова стала другорядною чи маргінальною, з точки зору повсякденного використання її в сім'ї. Однак, почалися цікаві зміни у подіях в Україні - зокрема здобуття незалежності і новий приплив українських іммігрантів та їхніх дітей до Канади. Ці

фактори спричинили збільшення кількості тих, хто розмовляє та підтримує українську мову в Канаді.

Поштовхом до поживлення навчання українознавства серед філій Українського Національного Об'єднання були ініціатива і рішення новообраної Дирекції УНО відновити діяльність Рідних шкіл нашої організації. У квітні 2009 року в Едмонтон (провінція Альберта) прибули 17 учасників «майстерні» Рідної школи. Семинар-«майстерню» було організовано і проведено Методичним кабінетом української мови Канадського інституту українських студій при Альбертському університеті. Вчителі та освітяни Рідних шкіл УНО із провінцій Саскачеван та Онтаріо обговорювали проблеми і ділилися досвідом, як заснувати, провадити, а також покращити діяльність рідних шкіл. Активісти україномовного навчання з'їхалися із різних куточків Канади з метою відродити чи допомогти відродити освіту з української мови та вивчення культури у рідних школах УНО.

Із лекціями виступали освітні експерти з міжнародної освіти Альбертського університету, мовні консультанти українознавства при Міністерстві освіти провінції Саскачеван, консультанти з іноземних мов Інституту новаторства у школах із вивченням другої мови провінції Альберта. Вчителі також мали можливість ознайомитися і обговорити матеріали щодо програм навчання і способів заохочення учнів до вивчення української мови. Було проведено величезну попередню роботу по розробці Освітницького довідника для організаторів, адміністраторів і вчителів. У цьому довіднику подані матеріали різноманітного характеру - від зразків уроків до інтернет-сторінок освітніх організацій та програм як України, так і Північної Америки. Виступи поєднувалися із практичними заняттями, де педагоги Рідних шкіл вже в котрий раз аналізували основи та шукали нові ідеї і способи впровадження процесу навчання та методи подачі матеріалу учням українського походження в Канаді, динаміка яких постійно змінюється. Творче натхнення учасників «майстерні» дало свої результати.

Рідні школи УНО працюють

Отож, на сьогоднішній день маємо мережу діючих Рідних шкіл УНО по Канаді.

Це - найстарша суботня школа - Рідна школа і Курси українознавства Філії УНО Торонто-Захід із 78-мирічною історією, яка налічує 140 учнів із вчительським складом 11 чоловік. За кількістю учнів це найбільш чисельна школа УНО - значне збільшення кількості учнів спостерігалось за останні два роки. Навчаються в школі діти від садочку до 11 класу, де заняття проводяться українською мовою. Студенти 8-11 класів у цій школі здобувають чотири кредити, які додаються до успішності денної школи. Саме на базі цієї школи три роки тому відродила свою діяльність молодіжна організація МУНО і її відділи вже поширилися при багатьох філіях Українського Національного Об'єднання Канади.

Українська школа імені Івана Котляревського при Конгресі Українців Канади у Ст. Кетеринс (Онтаріо) - це єдина із згаданих рідних шкіл, яка не належить до системи УНО, але співпрацює з комітетом Рідного шкільництва при УНО Канади. У школі вчать діти віком від садочку до 11 років. На відміну від інших шкіл, тут проводяться заняття ввечері. Вчителі школи в Ст. Кетеринс шукають нові підходи до заохочення дітей. Вводяться комп'ютерні ігри українською мовою та уроки, де старші учні читають оповідання молодшим. Вчителі розробляють програми й уроки для навчання дітей у багаторівневих класах.

Відродилася **вечірня українська Рідна школа** в містечку Судбури (Онтаріо), яка працює два рази в тиждень. Специфіка цієї школи є така, що там вивчають українську мову студенти різних вікових категорій від 17 років і старші. Поза заняттями студенти з охотою беруть участь в українських фестивалях та показі національних костюмів різних регіонів України. Традицією стало святкування Івана Купала та приготування Різдяного столу і Великодних кошиків.

Українська **Рідна школа УНО** в Реджайні (провінція Саскачеван) розпочала у вересні минулого року свій другий рік роботи. На початку заняття проводилися по суботах. Зараз навчання проводиться 2 рази в тиждень тривалістю 2 години кожне. Це уроки з української мови, літератури, а також дітей навчають співу і малюванню, діти з охотою беруть участь у Різдяній коляді. Для допомоги вчителям створено Освітній комітет при школі. Школа має підтримку громадських організацій - як наприклад, від міської та провінційної рад Конгресу Українців Канади. Рідна школа УНО філії Реджайни є членом Освітньої програми провінції Саскатун та інших програм. Додаткову фінансову підтримку надає жіноча організація при УНО - Організація Українок Канади (ОУК).

Останні вище згадані школи є прикладом шкіл малокомплектних або багаторівневих класів, коли діти різного віку вчать разом. Вчителі присвячують свій час для проведення заходів в позаурочний час. Виступи, концерти, вечори - все це лише частковий перелік заходів, які не лише заохочують дітей до школи, а також пропагують нашу рідну мову. У планах - відродження шкіл у інших місцевостях Канади, там, де їхня діяльність призупинилася. Сіємо зернятка українського шкільництва з надією, що рік за роком проростатимуть пагіні знань української мови у краї, далекому від України.

Нові проекти

Новий проект **Українська денна програма «Садочок» УНО в Саскатун** провінції Саскачеван є добрим прикладом для інших провінцій, які мають можливість співпрацювати та отримувати допомогу і підтримку від провінційного уряду. Після відновлення Філії УНО Саскатун президент філії др. Рой Папіш став

ініціатором і організатором створення українського садочку УНО. Зараз він із новими членами організації працює над створенням Садочку «Рідна школа» у співпраці з Конгресом Українців Канади філії Саскатун. Процес створення українського садочку триває близько 2 років. Завзяття і наполегливість президента філії УНО як людини, яка вболіває за підтримку і поширення української мови серед українців у Канаді, були ключовим поштовхом у втіленні задуму цього проекту в життя. Вміло було підібрано способи фінансового управління через зв'язок із КУК Саскатун, Шкільною радою в Саскатун, урядовими та імміграційними програмами і відділом освіти. Організація зростає до 85 сімей та індивідуальних осіб. В задумі нові проекти. Хай щастить!

У жовтні минулого року відбувся 36-ий Крайовий З'їзд УНО Канади та братніх організацій у Монреалі. На пленарній сесії конвенції був номінований та затверджений **Комітет рідного шкільництва Дирекції УНО Канади**, який я маю честь очолювати та представляти на конференції «Львів для української мови в світі». Метою діяльності комітету є відновлення освіти з української мови й культури в рідних школах УНО, відновлення чи започаткування та провадження рідних шкіл, робота над розширенням їх мережі, де учні могли б отримувати кредити і - що є дуже важливим - забезпечувати вчителів та освітян *Рідних шкіл* навчальними та методичними матеріалами для успішного провадження навчального процесу.

Вебінар з бюджетних питань для освітян та вчителів Рідних шкіл УНО Канади

Повторюся - згадавши про те, що від часу проведення семінару для вчителів рідних шкіл УНО у квітні 2009 року шкільництво УНО Канади тісно співпрацює із Методичним кабінетом української мови при Альбертському університеті. Власне продовженням такої праці було проведення вебінару з бюджетних питань для освітян Рідних шкіл на початку жовтня минулого року. Захід був зосереджений на питаннях фінансування та джерел і грантових ресурсах шкільного фінансування, де експерти поділилися з існуючими схемами формування бюджету і ресурсів. Специфіка діяльності рідних шкіл в Канаді є така, що необхідно шукати шляхи фінансової підтримки для повноцінного функціонування українських шкіл. Отож, це була чудова можливість для організаторів і вчителів рідних шкіл запозичити ідеї щодо створення бюджетних фондів та поповнення фінансів та продумати бюджетні можливості перед тим, як започаткувати провадження шкіл такого типу. Цей вебінар із виступами та обговоренням у прямому ефірі був першим такого роду.

Яким ми бачимо наше майбутнє

На майбутнє ми бачимо перспективи розширення роботи шкільництва при УНО. Перші кроки вже зроблені. По-

чалося відновлення роботи шкіл. А це перспектива залучення молоді до підтримання української мови і згуртування її в межах організації. Є багато надчим працювати. Вчителям потрібна методична підтримка в плані навчання та провадження малокомплектних класів, навчальних стратегій. Планується співпраця не тільки із освітніми інституціями Канади (як, наприклад, із Альбертським університетом), але також вбачаємо перспективу співпраці із МІОК.

Так, наша заочна робота та співпраця між МІОК та шкільництвом Українського Національного Об'єднання Канади розпочалися ще у березні 2010 року, коли ми отримали перші матеріали із збірника «Мандрівка Україною» для апробації. Ця книга для читання призначена для студентів українознавчих студій завершального етапу вивчення української мови як іноземної. Ми, освітяни, що працюють з учнями старших класів (І-ІУ курси українознавства), вбачаємо у цій книзі для читання нові цікаві матеріали для розвитку усного мовлення. Мені приємно сьогодні особисто подякувати директору інституту п. Ірині Ключковській та колективу авторів за надану можливість рідним школам Канади апробувати ці матеріали на заняттях старших курсантів українознавства. Укладений матеріал представляє собою систематичну і послідовну подорож по визначних місцях та пам'ятках України, в додаток до якої подається ілюстративний матеріал. Для збільшення словникового запасу і кращого розуміння текстів пропонується словник термінів. Курсанти українознавства із зацікавленням проводили дискусії за прочитаним. Історичні факти, елементи географії (карти та схеми) та вдало тематично поєднані матеріали екскурсу у традиції стародавньої української культури дозволяють вчителям використовувати лінгвоукраїнознавчі тексти також на лекціях із історії, географії та культури. Висловлюю щиру вдячність від педагогів українських шкіл УНО Канади цілому колективу, який спричинився до розробки матеріалів «Мандрівка Україною».

Аналізуючи те, що зроблено на сьогоднішній день, з впевненістю можна сказати, що Рідне шкільництво Українського Національного Об'єднання іде впевненим кроком у майбутнє, а рідні школи УНО Канади відроджуються. Звичайно, як і в кожній справі, на шляху зустрічаються різні перешкоди чи проблеми. Тому виходимо із кожної ситуації зокрема в залежності від обставин та умов. Але коли шукати методи і способи для того, як досягти мети і як допомогти іншим, то безумовно наслідки будуть позитивні. То ж сіємо зернятка української мови спільно та виховуємо підрастаючу молодь в душі українства, щоб у майбутньому зібрати плоди міцної та зростаючої української спільноти у нашій державі та за її межами.

• ХРИСТИЯНСЬКА СТОРІНКА

Провідники рубрики: почесний доктор теології Леонід ЯКОБЧУК та журналіст Лев ХМЕЛЬКОВСЬКИЙ

АПОКРИФИ: ДРУГА КНИГА МАККАВЕЇВ

Ми розглядаємо второканонічні книги - апокрифи. Минулого разу йшла мова про Першу книгу Маккавеїв. Сьогодні - друга книга. Власне, за змістом вона повторює першу книгу, але автор аналізує першопричини подій і кожного разу підкреслює їхню залежність від Бога. Цікаво, що у цій книзі є своєрідне введення - пролог, а також переднє слово автора. В пролозі переглянуто основні події тодішньої історії, знайомі нам з канонічних книг Біблії. І це цікаво, тому що підтверджує історичність апокрифів. Тут є історія відбудовника Єрусалиму Неємії, докладні згадки про Мойсея, про Соломона, пророка Єремію. У передмові автор посилається на 5 книг, які написав Ясон Киренейський і береться переказати їх в одній книзі. І нарешті, історія Юди Маккавея. Читаємо з книги: «Події, що відбулися за Юди Маккавея та його братів - очищення великого храму, посвячення жертовника, також війни проти Антіоха Епіфана та проти його сина Евпатора, объявлення, що було з неба для тих, які ревно та шляхетно боролися за юдейство, та хоч їх і мало було, а все ж таки відвоювали весь край, прогнали варварські орди».

Первосвященником був тоді Онія, чоловік богобоязний, порядний. За його часу навіть навколишні царі відвідували храм і прославляли святиню дарами. Але завівся там заздрисний і нікчемний Симон. Посварився він з Онією за якусь місцеву справу і подався до міста Тарсу, де був правителем Аполоній. Набрехав він Аполонієві, що Онія таємно зібрав у храмі великі скарби. Звісно, кожен цар захоче перевірити, чи це правда...

Аполоній теж так вирішив і послав до храму свого служителя Геліодора, щоб той перевірів донос Симона. Той приїхав і запитав у Онії, чи є в храмі скарби. Онія каже, що має дещо, але не храмове, а частина належить Гірканові, синові

Товія, а решта - жертви на утримання вдів та сиріт. Геліодор каже, що має наказ усе забрати в царську скарбницю. В місті усі стривожилися і священники впали на землю у поклоні та почали просити у Господа захисту. І Бог почув звертання. Коли вояки Геліодора ввійшли в храм, щоб забрати гроші, там з'явилися два ангели - юнаки великої сили, які викинули незваних гостей з храму. Геліодора вони дуже били. І тоді Онія звернувся з Молитвою до Бога, щоб той дарував життя щасливого, бо він же наказ царя виконував. Юнаки припинили кару і почув Геліодор, що він має дякувати Богові за подароване йому життя. Коли цар запитав у Геліодора про події в храмі, той відповів, що сам Господь хоронить храм в Єрусалимі.

Але на той час недобру справу задумав Ясон, брат Онії. Уже був новий цар Антіох Епіфан. І Ясон намовив його замість брата первосвященником. Коли так сталося, він почав насаджувати язичницькі звичаї греків. Недовго він був на посаді, бо став ще один їхній брат Менелай, теж недоброї постави чоловік. Саме з волі Менелая загинув Онія.

Менелай продав частину золотих речей з храму, а Онія став йому докоряти. І тоді Менелай послав Андроніка до Онії ніби з дружнім візитом, а той підступно вбив Онію. Цар Антіох плакав за Онією, а Андроніка наказав стратити. Юдеї збунтувалися проти Ясона, а коли Антіох про це почув, то пішов походом, щоб їх усмирити. Він увійшов в Єрусалим і вбив 40 тисяч його мешканців, а ще стільки ж забрав у неволю. При цьому цар насмілювався увійти в храм, бо думав, що Бог відступився від юдеїв.

У книзі сказано: «Та Господь вибрав не задля храму народ, але храм задля народу». Коли народ терпів лихо, то й храм терпів лихо.

Бог побив Антіоха невиліковною недугою, він мав пекельні муки і став каятися, обіцяв зробити Єрусалим вільним, євреїв у правах зрівняти з греками, храм оздобити найкращими дарами. Нарешті він волів і сам стати юдеєм. Він написав покайного листа до юдеїв і просив милосердя для свого сина. Антіох помер на чужині, в горах, не закінчивши свого походу. В книзі є описи подвигів вірних Богові юдеїв.

Це передовсім подвиг Елеазара. Його змушували споживати їжу, заборонену законом. Він страждав і його приятелі радили удавати, ніби він їсть з греками, а самому їсти те, що дозволене. Але Елеазар сказав, що у свої 90 років не стане зрадником, не подасть молодим поганого прикладу. Він сам пішов до місця тортур. Ось що сказав Елеазар: «Господь у своїй святості і своєму знанні добре знає, що я маючи змогу звільнитися від смерті, зношу тілом ці гіркі страждання від ударів, душею ж терплю їх радо, заради страху, що маю перед Ним». Це нагадує поставу апостола Павла. Апостоли багато чого вчилися від своїх попередників. Інший подвиг у книзі вчинили семеро братів, яких язичники греки теж змушували їсти заборонену вірою їжу. В присутності матері їх страшенно кували і вбивали по черзі, пекли на ґратах. Кожен наступний міг зректися біблійної заборони, але усі вони обрали смерть, останньою загинула їхня мати, якій цар звелів намовити наймолодшого сина до поступки, але вона нахилилася над ним і сказала, щоб він гідно прийняв смерть услід за братами. Далі в книзі вже йде історія Юди Маккавея, проти нього греки послали Никанора на чолі 20-тисячного війська. З Маккавеєм було тільки 6 тисяч вояків і це тоді їм Юда сказав, що перемоги даються з неба. І вони пе-

ремогли, а здобич роздали вдовам і сиротам. Перемоги Маккавея змусили провідника греків Лісія замислитися над майбутнім і він запропонував юдеям мир, дозволив їм жити за своїми звичаями. Це рішення схвалили також римські послы, які пильно стежили за подіями в Ізраїлі.

Нарешті, встановився мир на цій змученій землі. На жаль, ненадовго. В приморських містах Яффи та Ямнії греки і кіпріоти обманом вивезли 200 євреїв в море і втопили. Коли про це дізнався Юда Маккавей, то вирушив до цих міст і спалив пристані і кораблі. Війна тривала і Юда переважно перемагав своїх ворогів. І знову мирився з ним цар, і знову полководець Никанор укладав мир з юдеями.

У цей час був записаний ще один подвиг, який вчинив Разіс. Він жив в Єрусалимі. Никанорові донесли, що Разіс дотримується юдейських звичаїв всупереч забороні греків. Володар послав 500 вояків, щоб його схопити. Разіса оточили у вежі. Він кинувся на власний меч, але не вбився, тоді він стрибнув з вежі, але усе ще жив. Він виривав свої нутрощі і кидав у ворогів. Він загинув.

На той час Никанор знову став проти юдеїв і вирушив з великим військом. Йому радили не воювати проти юдеїв в суботу, бо це у них - святий день, але Никанор лише посміявся над цим застереженням. А Юда Маккавей звернувся до Бога з молитвою і мав видіння, коли до нього прийшли Онія і пророк Єремія, котрі дали йому золотий меч - дар від Бога. І юдеї рушили малим числом проти сильного ворога і побили його полчища. А коли поверталися з поля бою, то побачили вбитого Никанора.

А на закінчення - останні рядки другої книги Маккавеїв: «Ось так було з подіями за Никанора, а що місто з того часу зосталося в руках євреїв, то тут я закінчую своє оповідання. Якщо складено його добре, то саме цього я бажав».

Для того, щоб поповнити знання Біблії, почути відповіді на запитання людей про різні проблеми повсякденного життя, слухайте християнську радіопрограму "Відвертість", яка виходить в ефір щоп'ятниці о 21.15, на першій програмі Українського радіо.

Ярослав СТЕХ (Торонто, Канада)

З ВІРОЮ І МОЛИТВОЮ

**Дещо про взаємини
французько-українські
і мої враження
з подорожі.**

Мені пощастило вперше звідати частину Франції разом з внуком Зоряном, із цього приводу хочу поділитися своїми спостереженнями. Це була давня наша мрія з Зоряном, яка успішно завершилася на початку березня ц.р. Наш літак з Торонта ще в лютому приземлився на Паризькому аеропорту Шарля де Голя і тут нас тепло зустрів директор видавництва "Українського Слова" у Парижі пан Іван Павло Пилипчук. З летища ми при гарній сонячній погоді з ним машиною переїхали головні вулиці Парижа, загально обзнайомилися з містом, відтак подалися до осередка НТШ в Європі, який має свій осідок в Сарселю, біля Парижа. Тут нас привітала пані Анна Марія Довганюк - секретарка НТШ, яка тепер в Сарселю живе, опікується осередком і просто є душею цього колишнього науково-важливого центру. Завдяки її гостинності, ми у цьому осередкові знайшли притулок на три ночі, а головне - ми мали змогу докладно за її допомогою ознайомитися з тим багатством Наукового Осередку НТШ, який в історії України відіграв велику і значущу роль. Саме тут після Другої світової війни вийшло у світ серед численної наукової літератури 11-томів "Енциклопедії Українознавства". Відомо, що головною метою всіх часів Росії в тому і комуністичної було намагання стерти і спотворити історичну пам'ять про наш народ і тим самим знищити його раз назавжди. Навіть і в наш час за вказівкою з Москви нищать історичну і культурну пам'ять України - Д. Табачник (який виконує обов'язки міністра освіти України) і в тому допомагають йому подібні до нього українофоби. На щастя під комуністичною займанщиною в Україні, окупаційна влада не здолала повністю знищити цієї пам'яті через геніяльний задум одної людини - проф. Володимира Кубійовича. Він сам подбав і змобілізував найкращі патріотичні сили науки і видав 11-ть томів "Енциклопедії Українознавства". Це була безмежна потуга в нашій цивілізації і захистна зброя правди та найбільш досконалий спосіб довести світові об'єктивну і не зфалшовану правду про

Україну, про її історію, про наукову і політичну атмосферу, в якій вона знайшлася. Словом, так як Шевченко своїм генієм перед сто роками відродив нашу націю і її мову, так Кубійович цю націю підняв на найвищий п'єдестал в науковій площині і заставив тодішні окупаційні влади України, щоб і вони спромоглися і видали хоча б псевдо-енциклопедію. Кубійович довів, що найвищим добром народу є наука, а головним ядром науки є енциклопедія, без якої народ не є в стані зрозуміти сам себе і не спроможний віднайти перспективу і суть свого майбутнього життя. Енциклопедія стала найголовнішою зброєю правди в обороні української нації в тих важких історичних часах. Неподалік цього осередку в Сарселю на цвинтарі

спить вічним сном бл.п. В. Кубійович зі своїми жертвенними співпрацівниками.

Відомо, що Париж - це відома столиця Франції, в якій зосереджена величезна кількість культурних цінностей та осідків, які мають міжнародний характер, але також в цій прекрасній країні, відомі такі міста, як: Марсель, Ліон, Тулуза, Ніцца, Стразбург та інші, а в тому відоме на весь світ чудотворне місце Люрд,

де знаходяться невеличкі групи і осередки наших родаків.

Цією дорогою, хочу щиро подякувати Апостольському Екзарху для українців у Франції Єпископові Михайлу Гринчишину, ЧНІ, який погодився нас прийняти і під час зустрічі обзнайомити нас з історією УГКЦ в Франції. При зустрічі нам Екзарх подарував книгу "Золотий Ювілей Апостольського Екзархату для українців у Франції, країнах Бенілюксу та Швейцарії" (2010). Ми мали також змогу зустрітися з парохом церкви св. Володимира о. Михайлом Романюком у Парижі, у якого число парохіян більше 350 вірних. Під час зустрічі ми дізналися, що у Франції, працюють наші церкви в Ліоні, де відправляє о. Ігор Іванців, в Лілью - о. Ігор Наконечний, Метці - о. Ярослав Салевич, Страсбургу - о. Стефан Підсадний, Мулюзі - о. Михайло Длубак, Люрд - о. Петро Гай і Тулюз (спорадично) - о. Богдан Веляник. Кож-

ни і починаються з 11 століття. Про цей період в 1995 р. вийшла книга "Анна Ярославна - Королева Франції" Івана Филипчика, над якою він працював у 1928-33 рр.. - Книжка вийшла завдяки зусиллям Ірини Дибко-Филипчик - дбайливої синові автора книги. У книзі віддзеркалені події, пов'язані з одруженням Анни, дочки київського князя Ярослава Мудрого, з королем Франції Генріхом I у 1049 році. Після його смерті (1060 р.) королева Анна була регенткою за правління свого малолітнього сина Філіппа. Згодом вона стала контесою де Валуа-Крепі. Анна заснувала монастир і церкву св. Вінцентія в Санлізі (поблизу Парижа). Із занепадом Київської держави її зв'язки з Заходом послабилися. Завдяки Юрію Білаку та ініціативі Фундації Енциклопедії України в Канаді, фундаторами якої є Божена та Олег Іванусіви, вдалося з архіву бібліотеки у Франції виводити і перевидати "Рейнське Євангеліє Анни Ярославни" англійською, французькою та українською мовами - знамениту київську пам'ятку XI ст., яку донька князя Ярослава Анна вивезла (оригінал Євангелія) до Франції. Він і донині зберігається у міській бібліотеці Рейнса.

У Франції зберігаються цінні писемні пам'ятки: з 1574 р. Рейнське Євангеліє, яке вважається східно-слов'янською копією 11-12 ст., а в Паризькій Національній Бібліотеці — рукопис «Православного ісповідання віри» митрополита Петра Могилы. Понадто тут знаходяться старовинні історично-географічні відомості про Галичину, Волинь, Поділля, а зокрема багато документів про добу козаччини. Першу спеціальну працю про Україну й козаків «Description de L'Ukraine» (1650 р.) написав французький інженер і військовий картограф Гійом Левассер де Боплан, який, працюючи на польській службі, перебував 1631-47 рр. в Україні. Також знаходимо описи про зв'язки із гетьманом Петром Сагайдачним. Французька дипломатія підтримала Гадяцький мир між Україною й Польщею і виступала проти зміцнення з Москвою.

За гетьмана Петра Дорошенка французький посол у Варшаві Беттон їздив до Чигирину, щоб домовитися з гетьманом про козацький корпус, який мав воювати на французькому боці проти німецького цесаря. У 1670-80 рр. французький посол у Константинополі де Нуантель був знайомий з гетьманом

Юрієм Хмельницьким. Франція сприяла скріпленню самостійницьких прагнень українців, які були після так званого Переяславського договору 1654 р. спотворювані Росією. Французька дипломатія прихильно ставилася до акції гетьмана Івана Мазепи, допомагала укласти українсько-шведський союз. Після полтавської поразки (1709 р.), про акцію Мазепи докладно інформували Людвіка XIV. Французька преса широко інформувала про події в Україні, засуджуючи дике зруйнування росіянами Батурина. Словом, Франція провадила політику зближення України із Заходом і створювала сприятливі умови праці для гетьмана Пилипа Орлика та для його сина Григорія, який згодом став генералом французької армії. Пилип і Григорій Орлики були у добрих стосунках із французькими політичними й культурними діячами. Вони доставили документу Вольтеру для написання «Histoire de Charles XII», інформуючи його про самостійницькі прагнення українців.

Згодом французька дипломатія цікавилася гетьманом Кирилом Розумовським, який в 1765 р. відвідав Францію і був прийнятий королівським двором. У зв'язку з руйнуванням Січі Франція склала свій меморіал в обороні запорожців й України («Observations sur les Cosaques Zaporogues», 1776 р.), де рішення царіці названо диверсією. Велике інформативне значення для Франції мала двотомна праця Жана-Бенуа Шерепа "Annales de la Petite-Russie, ou histoire des Cosaques Saporogues et de Cosaques de Г Ukraine ou de la Petite-Russie" (1788 р.), що охоплює нарис історії України де 1734 р. Під впливом французької сприятливої політики, навіть Наполеон (1769-1821) в червні 1812 р. пішов війною проти Росії, щоб допомогти Україні звільнитися з оков і залежності Росії. На жаль цей план не увінчався успіхом. Без сумніву треба признати, що з усіх західно-європейських держав Україну найзавіше підтримувала Франція, а праці французів про Україну часто були джерелом інформації для всієї Європи (Боглан, П'єр Шевальє, Вольтер, Шере Жан-Бенуа, Тиссеран). Франція і Україна навіть площиною собі близькі. Франція займає поверхню 551.800, а Україна 603 700, тобто Україна більша на 51.900 квадратних км. Наші нації в тому приблизно періоді оформлялися. У XVII ст. французи утвердилися і

закріпили на тривало свою мову. Україна знайшлася в наймах Росії, де мову було нищено, а в 1975 р. зруйновано українське козацтво і школи. Сучасна Франція - одна з наймогутніших держав світу. Україна робить перші кроки в статусі незалежних держав і дивиться на Францію, щоб та її якое допомагала. Франція має державне керівництво на високому рівні, а Україною керують влада українофобів. Ми, звідуючи з внуком Зоряном Париж, були вражені величезною кількістю тут визначних пам'яток, до яких відносяться не тільки архітектурні споруди, але також і вулиці, мости і майдани. Ми звідали стародавній Собор паризької Богоматері, побудований на острові Сіте ще в XII столітті, Ейфелева вежа і Триумфальна арка — конструкції XIX століття.

Оглядаючи ці культурні цінності Франції, мило відмітити, до ця прекрасна країна розвивається закономірно, без пресії сусідніх держав. Зараз під сучасну пору у Франції живе біля 30 тис. громадян українського походження і біля 3-х тисяч заробітчан. Переважну більшість з них становлять представники молодших поколінь. Майже 90% українців мешкають у містах. Основні місця їх концентрації - Париж і його приміські зони (міста-супутники), Мец, Страсбург, Нансі, Орлеан, Ліон, Тулуза, Марсель, Бордо, Гренобль, Сошо, Шалетт, Монтаржі, Лілль, Сент-Етьєн та ін. До Другої світової війни українська еміграція складалася з селян, а також вояків УНР та інші. У 1924 р. тут існували Українські громади, які в 1925 р. перетворилися на Союз Українських Громад, дуже активне діяло Наукове Товариство ім. Т. Шевченка, працювали різні школи, українські та громадські організації, які гарно розвивалися після війни - Українська Національна Єдність (мельниківська), профспілкове Об'єднання Українських Робітників у Франції, а також Об'єднання Українців у Франції (бандерівське), Спілка Української Молоді (СУМ), Український Християнський Рух, Союз Українок у Франції, Товариство бувших вояків Армії УНР, мистецькі об'єднання тощо. У Франції розвинулася видавнича справа в українській і французькій мовах (видавництво Першої української друкарні при «Українському Слові») та у французькій мові (видавництво «Л'Ест Еропеен»). Появлявся бюлетень «Ешанж» (Echanges) та, зокрема, регулярний місячник,

потім двомісячник «Л'Ест Еропеен» (L'Est Europeen).

У Парижі існує Бібліотека імені Симона Петлюри, заснована незадовго після вбивства. На іншому паризькому кладовищі, а саме Пер-Лашез, знаходяться могли митрополита Полікарпа Сікорського, генерала Омеляновича-Павленка та Нестора Махна. У м. Сарсель поруч могили В. Кубійовича є похоронені: О. Шульгин, генеральний секретар з міжнародних відносин Уряду УНР, а також Олександр Кульчицький, Володимир Янів, Зе-нон Кузеля та інші. На півдні Франції в містечку Мужен на цвинтарі стоять пам'ятники Володимирі Винниченку та професору Оглобліну-Гловенку. У Франції існує також декілька пам'яток українцям-учасникам французького Руху опору та бійцям Іноземного легіону, що загинули під час Другої світової війни. Це меморіали в містечках Версель-Вільдьє-ле-Кам. Пам'ятник воякам Армії УНР та українським політичним емігрантам було поставлено у 1994 р. на цвинтарі у місті Везинь-Шалет (автор - львівський скульптор І.Самотос). На цвинтарі Пассі в Парижі стоїть каплиця з православним хрестом. На могилі - напис: Марія Башкірцева (1860 р., Гавронці біля Полтави - 1884 р., Париж, художниця, письменниця). На зовнішньому мурі - список її творів, на стіні - її велика картина «Святі жінки». Каплиця збудована за проектом французького художника Е.Бастьєна-Лепаже. Під Парижем похована на цвинтарі Шенев'єрі Софія Заричька - художниця з Перемишля та 8 грудня 2002 р. похоронено Омеляна Мазурека - містця світового масштабу. В 70 кілометрах від Парижа на відомому православному кладовищі в Сент-Женев'євде-буа знаходиться могила видатного танцівника і хореографа Сержа Лифаря. В Ніцці на православному цвинтарі похований відомий кінематографіст Євген Слабченко (Ежен Деслав), який стояв біля витоків світового кіно-авангарду та багато інших.

ДОРОГИЙ СЕРЦЮ ЛІОН І НЕЗАБУТНІ ВРАЖЕННЯ З УКРАЇНЦЯМИ В ТОМУ МІСТІ

З Парижа ми повні вражень літаком переїхали до красивого міста Ліона. Почаю велику радість на обличчі Зоряна, адже він тут студював в університеті і у нього з того часу залишилися наймиліші студентські спогади. З ентуз'язмом і захопленням

розповідав він мені про це гарне місто ще з лету птаха над Ліоном.

В Ліоні проводиться **Свято вогнів**. Історія повторилась 1870 року, коли Прусска армія захопила Париж і прямувала в напрямку Ліону, група жінок зібралась разом перед Дівочою Марією і молилась, щоб їх захистила від нападників. Сталося чудо і армія Бісмарка повернула назад. Вдячні ліонці побудували базиліку. Цю унікальну споруду з позолоченою статуєю Діви Марії включено до Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Слід підкреслити, що базиліка Нотр-Дам-де-Фурв'єр розташована на вершині пагорба Фурв'єр, поруч із металічною баштою Фурв'єр у Ліоні. Базиліка побудована у поєднанні неовізантійського та романського стилів за проектом архітектора П'єра Боссана. Зведена на пожертви у 1872-1896 роках, символізує собою перемогу християнських цінностей над поглядами соціалістів Ліонської коммуні у 1870 році. В неділю Зорян мене запровадив до української церкви св. Атаназія (УГКЦ), в якій він тут молився і читав апостола, під час своїх студіїв. Сучасний парох цієї святині о. Ігор Іванців у своїй проповіді тепло привітав нас у своїй святині, в якій Зорян відспівав Апостола. Мені було також дуже приємно почути схвальні голоси парохіян на адресу Зоряна, які з теплою участю згадували його активну участь в церкві. Мені лише прикро, що ця гарненька церковця вимагає негайного ремонту, бо її сучасний вигляд не є примамливий. У цьому місці хочу скласти щире подяку панству: Гені і Петрові Когутам та Анні і Корнелєві Гавра, які нас гостили у своїх домах і в яких часто був гощений в минулому Зорян.

Варто у тому місці наголошати, що попередній настоятель УГКЦ св. Атаназія в Ліоні, доктор богослов'я отець Августин Баб'як (родове коріння з Перемищини) дослідив історичні зв'язки Франції й України, починаючи з найдавніших часів по наші дні, від стародавньої Київської Русі з Францією. Він удокументував між іншим перебування київського митрополита Петра Могили на Ліонському Соборі, на якому було зроблено спробу примирення між Римом і Константинополем. Під час Собору київський митрополит співслужив, разом з іншими єпископами, Римському Папі Інокентію IV. (Нагадаємо, що одразу після руйнування Батиєм Києва князі Данило та Василько ви-

знали зверхність Римського престоло, шукаючи таким чином допомоги західних правителів.) Під впливом митр. Петра Могили, Папа Інокентій IV послав свого представника до Галицького князівства з метою налагодити контакти. Це була спроба політичного союзу для спільного захисту від східної російської агресії, яка намагалася заволодіти Україною. У першій половині ХХ століття в місті Ліоні перебував також митр. Андрій Шептицький, який користувався високим авторитетом. Він також, шукаючи підтримки західного світу — для Греко-католицької церкви в Україні, нав'язував контакти з впливовими ліонцями, які могли допомогти Україні, яка каралася у советській займанщині.

При тому слід згадати, що в 1995 році в Католицькому університеті Ліона відбулася наукова конференція, присвячена 50-м роковинам з дня смерті Андрія Шептицького. Тим самим було започатковано традиційні ліонські українсько-французькі колоквиуми. На зібранні 1995 року, зокрема, американець з Нью-Йорка - Курт Левін, син рабина з міста Львова, розповів про те, як його, 17-річного юнака, під час фашистської окупації митрополит Андрій врятував від смерті. За словами п. Левіна, Андрій Шептицький врятував близько трьохсот єврейських юнаків, влаштувавши їх в бібліотеки та на різні інші роботи в монастирях своєї церкви. Життя митрополита Шептицького свідчить, яке велике почуття справедливості живе в душі українця і як високо воно може піднятися понад різницями віросповідання, коли цей народ не є уярмлюваний неприхильним північним сусідом. В 1996 році Французька католицька церква сприяла організації в Ліонському університеті другої наукової конференції, присвяченої 400-річчю Берестейської унії та провела велику наукову конференцію: «Релігійна ситуація в посткомуністичному суспільстві та спадщина Андрія Шептицького». Конференція була організована з нагоди століття інтронізації на митрополичий Галицький престол у Львові Андрія Шептицького. І одночасно - з приводу першої апостольської подорожі в Україну Папи-слов'янина Івана Павла II, якого родове коріння - польсько-українське. Конференція проходила під патронатом французького кардинала Біє та з участю відомих фахівців з різних країн. Вступне слово до учас-

ників конференції сказав д-р отець Августин Баб'як. У нарадах взяли активну участь професори та студенти Ліонського університету, а також консули Польщі і Швейцарії, підкресливши своєю присутністю актуальність обговорюваних проблем. Додам, що о. Августин Баб'як 1999 року захистив дисертацію, присвячену екуменічно-пасторальній діяльності митрополита Андрія Шептицького.

В Ліоні доволі закладів культурно-освітнього характеру, серед яких виділяється Ліонська Національна опера - один з провідних культурних центрів у Франції. Побудована у XVIII столітті за проектом відомим архітектором Ж. Ж. Суффло, в якій були поставлені твори світової класики.

Багато цікавого можна пізнавати, досліджувати і продовжувати розповідь про Ліон, але назріла пора, згідно з нашим планом, залишити гостинні стіни Ліонського готелю і податися поїздом до Люрду. Це вже не туристична поїздка, а прямо релігійне пономництво, до якого ми готувалися раніше. Ідемо в поїзді і намагаємося наповнити наші почуття своєрідним духовним настроєм. Проща до святих місць - одна з найстаріших практик християнських, освячених присутністю Божих з'явлень і такі місця зворушують кожного християнина і скріплюють у нього набожність. Ось і ми вже у цьому особливому місці в Люрді, серед високих скалистих гір і здається ці гори говорять до нас мовою, любі ближнього і чини добро.

ДУХОВНІ РОЗДУМИ З ЧУДОТВОРНОГО МІСЦЯ З ЛЮРДУ

Після вражень з Парижа і Ліона, ми рішили разом із Зоряном спочатку зайти на вулицю Українську, де знаходиться УГКЦерква, Успення Пресвятої Богородиці в Люрді і при якій є гостинні кімнати для пономників. Ми зайшли туди, бо довідалися, що український готель в Люрді перебуває в ремонті. Здалося на гірці було видно золоті бані нашої церкви, вони в сонячних проміннях своїм виглядом прикрашують це святе місце.

Зрештою в Люрді інші нації також мають свої святині і готелі. Нашу церкву українські поломники з цілого світу відвідують і вона для чужинців є своєрідною амбасадом у цьому найбільш відпустовому місці світу. Тут нас гостинно привітав о. Петро Ґай, разом із Сестрами Службницями: Стефанією Олійник і Вероні-

кою Бартків. Сестри походять з Канади, а о. Петро - з Австралії. Цікаво відмітити, що о. П. Ґай - походить з родини англійсько-ірландської і так полюбив наш релігійний обряд, що закінчив теологію і висвятився на священника УГКЦ, а при тому взірцево оволодів літературною українською мовою, що викликає узагаданий подив в розмові.

Дуже коротко пригадаю, що ініціатором будови цієї церкви в Люрді був о. Василь Прийма (1914-2004), який не пошкодував ні труду, ні сил, він з великою відданістю працював над усім тим, щоб сучасні поломники могли користатися з святині і гостинних приміщень при ній. Йому допомогли о. Декан Павло Когут із Стразбуру та о. Ярослав Салевич із Ліона. Однак великою заслугою цього чину були жертводавці з діаспори, без їхньої допомоги не було б можливості це діло повністю завершити. На освячення Церкви 28 серпня 1982 р. приїхало близько 1500 вірних та багато священників з-за океану та з Європи. Посвячення довершив Кардинал Іван Мирослав Любачівський, бо в той час Кардинал Йосип Сліпий був хворий. До сьогодні мають українці в Люрді золототереху церкву, великий дім, де живе священник та сестри-канонічки. Навпроти церкви є український готель Святої Родини, а поміж церквою і готелем пролягає Вулиця України затверджена французьким урядом. У базиліці Розер, яка збудована на тій скелі, де 18 разів з'являлась Мати Божа, була українська каплиця з нашими іконами, а під престолом є напис Вітвар України. Кожному українцеві приємно, що у такому славному і святому місці і українці мають свій національний куток. Такі місця говорять до нас мовою духа і допомагають зрозуміти і пережити ці чудотворні об'явлення, які відбулися тут 153 роки назад. Так як до Святої Землі, де народився Ісус Христос, так і до Люрда поломники їдуть і відновлюють духовну злуку з Господом, бо це істинно фундаменти нашої християнської віри. Ми розмістилися в кімнатах і рушили в напрямку чудотворного місця в Люрді. Отож, ми йдемо до цієї Божої Матері, котра об'явилася у Богом вибраному містечку, куди з'їжджаються паломники із цієї Європи і світу. Річно, таких як ми подібно, це святе місце відвідує більше п'яťох мільйонів людей. Кожен їде з своїми наміреннями: хтось просить за здоров'я, хтось

дякує за отримані ласки, а хтось їде до Богоматері, хоче віддати її честь. Словом, у кожного свого наміри і спільне у всіх благання, просять присутні помилування і моляться за кращу й щасливішу долю своєї родини і Батьківщини. Інші поломники складають подяку за всі отримані ласки.

Щоб читач не зрозумів, що я в засліпленні ідеалізую Францію і її чудотворні святі місця, дозволю собі коротко пригадати про рідний нам край, в якому також на нашій землі можна молитися і пережити і роздумувати над всесвітом, якого найвищим добром є Бог і без нього не зрозуміємо самі себе і не знайдемо суті і перспектив життя. Треба пізнавати світ і не забувати свого історичного родоводу, його досвіду і благодатей. Навіть в найгірших обставинах, не вільно забувати віри, традиції і батьківського роду, якщо не хочемо, щоб наші діти не забували нас. Саме такі святі місця є уроками і учительками, як жити. Перебуваючи в Люрді, мені пригадалися чудотворні місця у Західній Україні, - можливо вони менш спопуляризовані і менш підготовлені до такого пономництва. Ось згадаймо об'явлення Матері Божої у монастирі неподалік Любичі Королівської, чимало з'явлень відбувалося в церквах з чудодійними іконами.

Під час нападу татар на монастир вижив лише один чернець. Він поселився окремо, жив самотником в поблизу лісі. Час від часу доносились чутки про навали турків. Тоді люди з навколишніх сіл покидали свої домівки й тікали до лісу, до самотнього ченця, де він жив у землянках над провалами. Коли він помер, люди й надали продовжували приходити молитися до урвища, над яким він жив і закінчив свою життя мандрівку. У цьому місці дівчинці Марусі, під час молитви з'явилася Матір Божа. Після об'явлення з'явилося джерело - сталося це у XVI ст. (пригода за описами зовсім подібна до з'явління в Люрді, яка відбулася значно пізніше 11 лютого 1858 р.). Згодом виявилось, що джерело має цілющу властивість. Місцеві прозвали його Святиною Монаха, або джерелом Пречистої Діви Марії чи навіть його просто називали «Марусею». Перше цілєння завдяки цілющій властивості води відбулося в 1781 р. У цей час ліс, в якому розташоване джерело, належав польському пану Семінському. У пана була незряча дочка, яку роками безрезультатно лікували від

недуги. Селяни радили пану вмивати до сходу сонця дочку водою зі святого джерела. Незважаючи на своє скептичне ставлення, пан погодився. З часом до дівчинки повернувся зір. Біля джерела парадіяни побудували каплицю, та московсько-большевицькі атеїсти її зруйнували, так як вони руйнували усі духовні цінності, особливо релігійного характеру. Незважаючи на руїни, святе місце люди потайку відвідували і ця цілющо-оздоровлююча вода допомагала хворим і наділювала благодаттю потребуючим. Цілий ряд цікавих описів знаходимо про з'явлення Божої Матері монахові у Зарваниці, Грушові та в інших місцях. Про всі ці місця написано дуже багато. Так само багато написано і про це не лише гарне французьке містечко Люрд, в якому живе понад 16 тис. населення, але передовсім, відоме у цілому світі Люрд, так як Фатіма у Португалії і десятки інших місцевостей в Україні, які

прославились, з волі Божої, об'явленням Матері Божої. Люрдівська чудотворна подія відбулася на очах 14-тилітній дівчині Бернадеті Субурі 11-го лютого 1858-го року. Дівчина помітила, що в печері стоїть Мати Божа, яка до неї звернулася такими словами: "Йди до священників і скажи їм, щоб збудували на цьому місці каплицю, бо я хочу, щоб воно стало місцем ласки для людей. Не переставай молитись і кажи іншим, щоб вони молилися. Піди і напийся з джерела та окропи себе водою з нього..."

Ніякого джерела дівчина не помітила, але коли розгорнула землю на вказаному місці, то звідти почало бити джерело, котре згодом перетворилося у гірський потік. І при допомозі цієї чудотворної води почали творитися чуда. Сліпі отримували зір, хворі на ревматизм одужувалися. Смертельно хворі - отримували здоров'я. В 1933-му році, після чотирирічних досліджень спеціальною комісією,

церква визнала Люрд, як місце непояснених наукою чуд, а Бернадету, котра померла на 54-році свого життя - проголошено в соборі св. Петра в Римі - святою. Деякі лікарі і вчені поставилися до цього досить скептично і навіть неприхильно. Незважаючи на те, кожного року туди приїжджає більше ніж 2 мільйони хворих полонників, котрі сотнями купаються в джерелах. Людей з різними хворобами занурювали у туж саму воду, не змінюючи її. Проте ніякої інфекції не було зафіксовано тут ніколи. За описами в Люрді відбулося понад 8000 різних чуд. Більше як 4000 чуд лікарська комісія мала вже зафіксованих у 50-их роках ХХ-го століття. Повне підтвердження чудесних оздоровлень було встановлене у 1200 випадків. До кінця 60-их років церква проголосила лише 51-е чудесне оздоровлення. Серед численних полонників до Люрда приїжджають люди різних віровизнань.

Головна мета нашого величного діла завершилася. Не в змозі я висловити і передати на письмі тих приголомшуючих переживань, які зазнав під час прощі. На завершення, - прошу про опіку і милосердя Матері Божої над цілою моєю родиною і милосердя для мого українського народу, який стільки переніс і в наш час змушений переносити нечувані терпіння, а при тому дякую Зорянові, завдяки якому я мав ту велику нагоду оновити і скріпити свою віру. Словом, віра і молитва відкриває велику силу при допомозі чудотворних місць і наділює полонників любов'ю і Божою благодаттю. Тож нехай кожен по своїх змогах відвідує святі чудотворні місця і зберігає у своєму серці благодать, яку дарує нам сама Божа Матір через Свій чудотворний образ і з'явлення.

Хто б хотів нав'язати зв'язок, подаю адресу української церкви в Люрді: 8 bis Rue de L'Ukraine, 65100 Lourdes, France.

НАУРИЗ В УКРАЇНІ

На фізико-технічному факультеті Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара лунали казахські пісні під мелодії домбри, захоплювали своєю красою народні танці, звучали поезії великих ліриків Казахстану. Студенти і викладачі ФТФ разом зі студентами-казахами, які здобувають в ДНУ аерокосмічну освіту, святкували за традиціями Казахстану у день весняного рівнодення новий рік – Науриз.

Теплі братерські стосунки об'єднують народи Казахстану і України. Міцна дружба і співпраця розвиваються на всіх рівнях, зокрема, і в студентсько-викладацькому середовищі, де за домовленістю між Дніпропетровським національним університетом ім. О. Гончара та Євразійським національним університетом ім. Л. Гумільова здійснюється підготовка фахівців для космічної галузі Казахстану. Дружні стосунки виявляються і при навчанні майбутніх професіоналів космічної галузі Казахстану, і в глибокій взаємній повазі та інтересі до культури братньої країни, у прагненні глибше її пізнавати.

22 березня студенти з Казахстану власними зусиллями, щиро й талановито подарували фізтехівцям чудове свято. Концерт приємно вразив і приніс велике задово-

лення. Кожен виступ (і гарні пісні й танці, і мелодії, виконані на домбрі, і мудрість народу в поетичних рядках) був справжньою перлиною, викликав щире захоплення, шквал оплесків.

Під час свята ведучі знайомили гостей з традиціями й історією Казахстану. Були на цих урочистостях і традиційні змагання бати́рів (богати́рів) – та не в силі і спритності, а в знаннях і силі інтелекту. Дві команди студентів і команда викладачів помірялися силами. У чесній, веселій і практично рівній боротьбі перемогу отримали викладачі.

В кінці свята його господарі запропонували усім ознайомитися з народною кухнею Казахстану – скуштувати традиційні для свята Науриз національні страви, розказали про кожну з них. Науриз коже, бурсаки, чак-чак, хворст були казково смачними.

Любов до своєї Батьківщини, знання її традицій, гарне ставлення до народів інших держав, з якими студенти з Казахстану підготували святкування Науриз, викликають велику повагу. Викладачі і студенти фізико-технічного факультету ДНУ вдячні за прекрасне свято, за радість і яскраві враження, які воно принесло, за можливість глибше пізнати культуру і традиції Казахстану, доторкнутися до його звичаїв.

Т. ЛАБУТКІНА,
доцент фізико-технічного факультету
ДНУ ім. О. Гончара.

Богдан ТОДОРІВ (Філадельфія, Америка.)

Дивним видається той факт, що "американська наївність" дозволила у своєму судочинстві, при Департаменті Справедливості, під назвою Department of Justice office of Special Investigations, створити такий собі, спеціальний відділ.

Цей відділ було створено ще в 1979 році за наказом Генерального Прокурора Америки і існує він до тепер. Фінансується державними коштами, а мета: "... відсліджування, допитування і вживання легальних засобів проти осіб, які можливо могли співпрацювати з нацистами в проміжку часу між 23-им вересня 1933 року по 8-ме травня 1945 року".

На цю справу було виділено дуже поважні бюджетні кошти, а також задіяний спеціальний особовий склад, в який входили також і адвокати.

Внесок на створення такої агенції, до Конгресу ЗСА поданий двома конгресменами. Один із околиць Філадельфії, а друга жінка-конгресмен з Нью-Йорку. Правдоподібно, що до створення цього відділу в більшій чи меншій мірі мала відношення також московсько-комуністична агентура, яка через певні кола, що були лояльні до комуністичного уряду СРСР, могла лобіювати, з якогось причин вигідні для них ініціативи. Новостворений спецвідділок широко використовував жидівські свідчення проти оскаржених осіб, переважно вихідців з Східної Європи, які нібито приймали безпосередню участь у жидівських погромах. Москва широко використовувала практику фальшивих жидівських свідків, часто навіть не жидів, а підставних своїх агентів, вмילו зігравши на болючих моментах історій з жидівськими погромами і на пережитті жидівського народу з приводу Голокосту.

Москва зуміла звернути весь біль та жаль жидівського народу, за нечуваний проти них злочин гітлерівсько-нацистської політики, на безборонні народи Східної Європи, з якими жиди жили століття-

ми. Ці народи під час московсько-большевицької окупації були безсилі боронити себе від жидівських оскаржень дуже часто проти невинних людей за сприянням московської пропаганди.

Оскаржені особи Бюром Особливих Призначень були цілковито безборонні. Московська агентура працювала досконало, вводячи в оману навіть таку демократичну систему судівництва, яка існує в

Дуже обдумано, Москва через свою досконалу агентуру проводила пляни звинувачень осіб згаданих вище народів у вбивствах та знущанні над жидами. Москва підбирала маловідомих у громаді осіб, щоб уникнути особливих емоцій з боку спільноти в обороні оскарженого, але, щоб через нього кинути тінь на цілу націю.

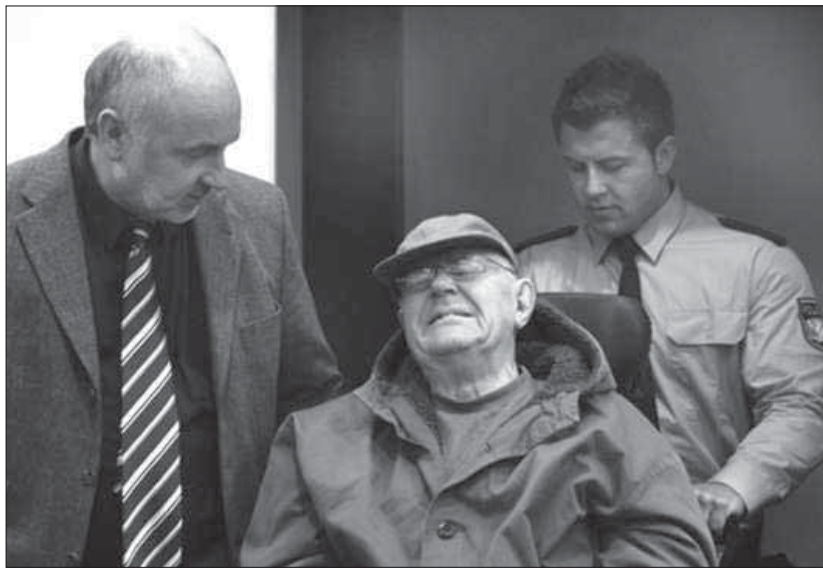
Отже, Іван Дем'янюк попав в ці міжнародні судові "жорна" не як

винуватець, хоч і оскаржений, але як особа, яку вживали для обеззачення цілого народу, з якого він походить, тобто українців. Та для застрашення політичних діячів, щоб мовчали і не висовувалися.

Москва здатна показати пальцем на першого ліпшого і особа опиниться під підозрою, а то й в обіймах БОП.

Для прикладу доцільно звернути увагу на витяг тільки одного параграфу із журналу "New Solidarity" від 3-го грудня 1985 р. (переклад з англ. автор статті) "...**Фальшива справа проти українського іммігранта, що знайшов політичний притулок від комуністичної Росії в Америці, Івана Дем'янюка, появилась вперше, на політичній арені ще в 1977 р., коли в советській газеті "Вісті з України", з'явився обвинувачення, до Івана Дем'янюка про те, що він нібито був "воєнним злочинцем", сповняючи службу сторожа у німецькому концтраційному таборі Собібор під час війни. Це обвинувачення було розповсюджене в Америці Комуністичною Партією Америки. Організатором цієї брехні був Михайло Ганусяк, організатор Комуністичної Партії в Америці, який перед тим їздив до Советського Союзу, де, як він стверджував: "...Архівіст советської військової розвідки, показував йому "документи", оскаржуючі "українських буржуазних націоналістів і перевертнів..."**. Далі журнал "New Solidarity" описує подробику, фальсифікацію документів та доказів вини не тільки Дем'янюка, а

НЕДОМОРДОВАНИЙ

Америці. Обвинувачених оскаржували не в кримінальних справах, а в цивільних. За те, "що при одержанні американського горожанства "говорили неправду"; але судили відразу за кримінальну справу — "Вбивство жидів", або причетність до цього. Тому, що судова справа відбувалась не в кримінальному суді, підсудний не мав права на думку "Лави присяжних", не мав права на безплатного адвоката і не мав права звернутися до вищого суду, чи вимагати переслуховування свідків.

На превеликий жаль власне під таку "систему справедливості" в Америці попав і наш Іван Дем'янюк.

Бюро Особливих Призначень (БОП) було зорганізоване в Америці при сприянні про московських кіл, Москва переслідувала ціль застрашення і знеутрализування всілякого опору, представників поневолених нею народів.

Специфічно БОП діяло проти українців, поляків, литовців, латвійців і естонців, які проживаючи у Вільному Світі викривали злочини Москви супроти своїх народів.

всіх, хто попав у цей "демократично супердиктаторський млин, на міжнародному рівні.

У звіті із переслуховувань від 1-го липня 1985 року "Americans For Due Process" представнику Бюро Особливих Призначень, було поставлене таке питання: "Німеччина була одинока країна, що мала партію нацистів. Скільки є підсудних німців в Америці, обвинувачених у вбивстві жидів?".

Відповідь: - Є тільки дві справи. (!?) — Ще одне питання: — На окупованій німцями території Східної Європи не було нацистської партії, де більшість слов'ян і балтійців були призначені також на ліквідацію. Як за багато БОП відкрило справ проти осіб з Східної Європи? — Відповідь: 13 - проти литовців, 4 - проти українців, 4 - проти латвійців, 1 естонець, 1 росіянин і 1 кroat, також судили одного поляка, але в цьому звіті не подали. Чи не виглядає це вам, м'ягко кажучи, дивним?

Як видно, що ця "погоня за відьмами" була спрямована тільки проти емігрантів і тих народів, що були в той час окуповані Советською Росією. З українців були обвинувачені: Федір Федоренко, якого БОП передало Росії і там його розстріляли! Володимир Осідач, брати Сергій і Микола Ковальчуки, Миколу до речі скоро довелося зняти із списку, бо дорухувалися, що йому в час відступу німців з України сповнилося лише тільки 12 років. А також Богдан Козій і Іван Дем'янюк.

Володимир Осідач в ході суду помер, Сергій Ковальчук перед початком суду встиг виїхати до Венесуели, Богдан Козій - до Коста Ріки, а Дем'янюка - таки арештували.

Раптове обвинувачення цих чотирьох українців у вбивстві жидів сприяло до зродження в Америці думки, що українці свідомо нищили жидів і викликало справді страшну, несправедливу ненависть цього народу проти українців. Таку ненависть можна тільки знайти в історії з Біблійних часів: "Розіпни Його..!"

А серед української еміграції створилась паніка, бо Москва могла показати пальцем на першого ліпшого, і зболений Голокостом жидівський народ попадався на цю наживку і допомагав Москві його знищити.

Москва осягла свою ціль. У тій жидівській гістерії за пляном Москви, українці, а не німці були причинниками Голокосту. Іван Дем'янюк опинився в Ізраїлі в тюрмі засуджений на кару смерті через підвищен-

ня за "вбивство жидів." Українська спільнота вирішила вислати делегацію у справі Дем'янюка, до Генерального Консульства Ізраїлю у Філадельфії. Членом делегації був також автор цього допису.

Поминаючи, що Україна в той час ще була окупована Москвою, нас прийняли чемно і дипломатично.

На моє питання: "Чи Ізраїль взяв до уваги той факт, що українські і жидівські політичні в'язні в російських г'юлагах співпрацюють, а не ворогують. Одже, з огляду на це, чому ви так беззастережно повірили у цю явно сфабриковану провокацію з боку советського уряду, не перевіривши і не співставивши факти, а лише пішовши на поводу в НКВС, засудили Дем'янюка на кару смерті?".

Відповідь була приблизно така: **"Ізраїль уже існує як держава понад 30 років і ми добре знаємо махінації НКВС. А тепер ми знаємо, що на нас дивиться "кожне око" в світі, що ми зробимо в цій справі. Я вас запевняю, що Ізраїль не залишить неперевернутого каменя у світі, щоб знати правду у цій справі"**. Можливо, що Генеральний консул Ізраїлю у Філадельфії вже знав про вислід.

Дем'янюка звільнили. А от, що сталося і чому Дем'янюка арештували знову і тим разом Німеччиною, невідомо.

Німецьке судівництво і прокуратура, повинні запхати "голови в пісок", як це робить страус, але не зі страху, а зі стиду, бо вони відкриють наново сторінку найбільшого варварства своєї історії. А ще, напрошується питання: а судді хто? — Чи має Німеччина в принципі, моральне право, судити когось за злочини, котрі чинила сама?! Чи не іронія долі, що сам кат судить свою жертву?! Бо як інакше можна назвати те, що зараз відбувається з Іваном Дем'янюком. Навіть, якщо допустити, що це обвинувачення має якісь підстави, все одно виходить абсолютний нонсес. Він був військово-полоненим у німців, вони - німці під карою смерті змусили його робити те, що тепер йому інкримінують?! Отже..., де здоровий глузд? Про яку справедливість тут ідеться?

Вже новітня, нинішня Москва знову знайшла можливість паплюжити українців і як все, чужими руками. В даному разі німецькими. Цей, сучасний арешт Івана Дем'янюка, це поновний глум над всіма нами — українцями, але в його особі. Цим разом, Москві необхідно було

відвернути увагу світу від справи Голоду-геноциду українського народу в 1932-1933 роках. Тож Москва звернула увагу світової громадськості та преси на сфабриковану справу Дем'янюка, а в подібних речах вона має великий досвід. Німеччино, стидайся!!!

Різні режими, різні держави за різних обставин судять Дем'янюка. Колись Советська Росія і соціалістична Німеччина, а нині постсоветська Росія, демократична Німеччина, демократичний Ізраїль і найдемократичніша країна світу — Америка торгують життям старого, хворого, змореного наклепами і фізично, бувшого військовополоненого, а перед тим звичайного сільського хлопця — колгоспного тракториста, який через недолю потрапив в ціпкі лабета кагебістської Росії, якій потурають з тих чи інших політичних причин інші країни. А колишній советський вояк, який перейшов пекло німецького полону під час Другої Світової Війни, знову потрапив у німецьку неволю і знову, на схилі літ переходить повторне пекло. Навіть, якщо справедливість перемаже і Івана Дем'янюка оправдають, він все одно залишиться вигнанцем без Батьківщини. До тепер не існує доказаних фактів інкримінованого злочину, — що він був сторожем у концентраційному таборі Собібор чи Треблінка. Тож, за що терпить ця багатостраждальна людина?

В такий спосіб Росія при сприянні самих жидів, які навіть не пробувають вникнути в глибину проблеми, їхніми ж руками сіє антисимітизм, збираючи з цього негативного явища свої дивіденди.

Чому замовчуються факти тисяч врятованих українцями жидівських життів. Чому нас, українців виставляють перед світом жидоненавистниками? Кому це вигідно? Скільки все ще залишилося тих, кому українці, ризикуючи життям своїх родин і своїм, рятували і допомагали, і не лише поодиноким особам, але цілим поселенням. Звичайні українці, ціною власного життя рятували жидів, їхніх діточок, а часто і рабівнів.

Це є відомі факти, за котрими стоять конкретні люди, їх не потрібно доводити чи вишукувати, але їх свіdomо замовчують і не поширюють.

Виникає риторичне питання, хто за цим стоїть і кому це вигідно? Висновок напрошується сам по собі і вдумливий читач без особливих зусиль його зрозуміє.

Газета "Америка".

Покарання дітей у родині: це навчальний процес чи порушення прав дитини? Під такою назвою відбувся показовий дебатний турнір між студентськими командами факультетів прикладної математики та української й іноземної філології та мистецтвознавства Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Дискусія проводилась у рамках Всеукраїнського проекту „Вчимося себе захищати”, що здійснюється за підтримки Фонду сприяння демократії Посольства США в Україні. Організатори турніру – Міжнародна громадська організація Школа Рівних Можливостей та ВМГО „Дебатна академія”. Дебати – інтелектуально-риторична гра, в якій одна команда аргументовано доводить певну тезу, а інша – опонує їй, „вигоstrюючи” свої

риторичні навички та мистецтво переконувати. Сьогодні дебати особливо популярні серед молоді завдяки своїй демократичності, оскільки передбачають рівність можливостей, повагу до опонента, толерантність, чесність і, водночас, критичне мислення. Унікальність таких дискусій полягає в тому, що дискусія не передбачає вироблення єдиної позиції, а дозволяє кожному розглянути

проблему з різних сторін та зробити власні висновки.

На турнірі в ДНУ, який було проведено дебатними клубами факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства й соціально-гуманітарного факультету, розглядалася дуже болюча та важлива для України тема соціальної незахищеності дитини, її стану в родині та дотримання її прав. Учасники дізнавалися, на якому етапі виховного процесу покарання переростає у порушення прав дитини; на якому рівні, порівняно з іншими країнами світу, в Україні дотримуються

СТУДЕНТСЬКА МОЛОДЬ ДИСКУТУЄ ПРО ПРАВА ДІТЕЙ

прав дитини; що таке покарання у сім'ї і який характер воно може носити, багато іншого.

У так званому американському форматі Парламентських дебатів грали дві команди третьокурсників університету. Команду Уряду (гасло „Добро переможе зло”) представляли студенти факультету прикладної математики Олександр Боев та Олександр Горбунов, команду

Опозиції (гасло „Зло переможе добро”) – Тарас Шемет та Артем Єлізаров. Завданням Уряду було аргументовано довести, що покарання дитини неприпустиме, а Опозиції – переконати аудиторію й суддів у протилежному. Дебати були показові, тому головною метою було продемонструвати присутнім саму методику та технологію проведення подібних турнірів. Команди наочно показали аудиторії, як можна толерантно вести дискусію та краще розуміти вихід з будь-якої ситуації.

Судили турнір віцепрезидент регіонального центру ВМГО „Дебатна академія” у Дніпропетровську Кирило Кожем'якін і президент дебатного клубу філологічного факультету ДНУ Клім Ліхитінов. Експертами виступили заступник декана з виховної роботи соціально-гуманітарного факультету ДНУ, викладач дисципліни „Соціологія дитинства” Наталя Васильєва й доцент кафедри соціології, спеціаліст у сфері соціології сім'ї Віра Макаренко. Експерти погодилися, що покарання в сім'ї можна і треба робити, бо маленька дитина часто не розуміє

інших методів, окрім каральних. Але головним є те, щоб ці покарання були не фізичними, а психологічними. Дуже важливо розрізняти поняття насильства та покарання. Але найбільш суттєвим висновком гри стала теза, яка була повністю розкрита та аргументована дебатерами та експертами, – перш за все повчання потребують батьки, а не їх діти. Була висловлена ідея введення обов'язкового курсу педагогіки в усіх ВНЗ України, як один із альтернативних методів формування батьківських навичок.

Підсумовуючи та аналізуючи гру, експерти також підкреслили, що в кожній окремій ситуації потрібен індивідуальний підхід до окремої дитини, враховуючи її вік, характер та інтереси, а головне – батькам треба вчитись розуміти свою дитину, а перш за все – любити. Звісно, всі методи можуть бути дієвими, але не всі з них припустимі; треба не забувати про права дітей, щоб навчальний процес перебував у рамках законодавства.

Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ ім. О. Гончара.

• СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ «БОРИСТЕНУ»

Пам'ятник "Жертвам терору і депортації Українців Холмщини в 1938-1947 рр.", побудований за допомогою державної адміністрації Львівської обласної ради, Сокальської районної адміністрації, Львівського товариства депортованих "Холмщина" та жертводавців з Канади та Сполучених Штатів Америки. Покладання пам'ятника відбулося 22 серпня 2010 р. при участі представників Львівської області, Сокальського району, зі села Пісочного та духовенства з церков: Православної Київської Патріархату, Автокефальної і Греко-католицької церков. Перед початком відспівали гімн України: "Ще не вмерла Україна..." та гімн Холмщини: "Ми Холмщаки, ми молоді, ми краю рідного сини..." Після посвячення та офіційних промов місцевої влади, молодь та діти зложили вінки та квіти від осередків товариства "Холмщина."

Головний інженер по будові пам'ятника доцент Володимир Бойчук виголосив змістовну промову про історичне минуле Холмської землі, про тоталітарну систему Польщі та геноцид Українського Холмського Народу: ваління церков, паління сіл і людей, вбивання, тюрми, концтабори, примусову депортацію та акцію "Вісла." Доцент Бойчук наголосив, що це "Перший та Одинокий" пам'ятник, присвячений жертвам Холмщини із правильними написами на таблицях, а саме, що Холмський Народ гинув від запланованого польського геноциду - пролиття крові. На це дозволила комуністична та

Цього року українці Бразилії святкують 120 років з початку еміграції наших людей до Південної Америки. Серед низки заходів, присвячених цій даті, був і карнавал за участю українських учасників у штаті Парана, де найбільше мешкає вихідців з нашої країни. На самободромі можна було побачити танцюристів в національних костюмах, глядачі із захопленням спостерігали за виконавцями запальних українських народних танців. Ну, і, звичайно, не обійшлося без тематичної у таких випадках самби. Пролунала вона португальською мовою, а ось переклад українською спеціально для «Бористену» зробив наш прихильник зі столиці штату Парана міста Курітіба, один з активістів тамтешньої української громади пан Володимир Галат.

САМБА ПРО УКРАЇНУ

*Народ буде співати
Прийшла Мосідаде*
Моя самба буде шанувати
Україну, в народньому святкуванні*

З ПОЗА МОРЯ ...

*З поза моря
Прийшов бойовий народ на нашу землю
З тугою та великим боєм в серці,
Коли залишав свою любов Україну
У пошуках нового завтра
У мойї Бразилії сну свободи
У мойї Бразилії. шукаючи частя*

*Працював тут і переміг
Його любов перемогла
Боровся за свої ідеали з повагою і валор*

З ВІРОЮ

*З'єдинені віро, ввесь час вперед,
Зберігаючи свої традиції,
Зумівши створити цвіт блискучий,
Не маючи страху бути щасливим,*

*Принесли нам свої звичаї, свій фолкльор
Свою тисячолітню культуру.
Наша батьківщина - ласкава мати
Створила нас братами.
120 років іміграції
Бразилія - Україна у цій прекрасній згоді.*

Мосідаде * - Одна з провідних, так званих, шкіл самби у Бразилії.
* Переклад **Володимира ГАЛАТА** (Курітіба, Бразилія).

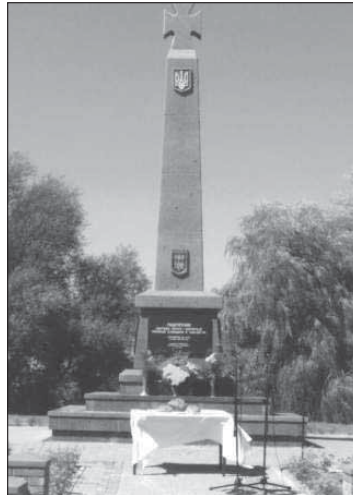
жорстока Москва, а Польща побільшувала свою територію українськими землями.

Відбулася мистецька частина - концерт хорів із Сокаля та Луцька з відповідною святочною програмою, а тоді всі присутні, які з'їхалися з цілої України та з близьких околиць автобусами, перейшли всі гуртом на зелений великий луг, оточений старими дубами, вербами та верболозами на Холм-

**ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА
ЖЕРТВАМ ХОЛМЩИНИ**

ській Землі над рікою Буг, що залишилася по стороні Української держави. Молоді військові кадети приготували для всіх гостей козацьку пшоняну кашу - кулешу, квашені огірки та вино.

На цьому чудовому клатку Холмської Землі над рікою Буг, яка не попала під польське панування, стоїть цей високий 7,52 метра пам'ятник, як символ "Історичної Правди, Пошани Жертвам і Любви до своєї Землі." Сподіється на ліву сторону ріки Буг, автохтонну Українську Землю та своєю могутністю

повідомляє нашого західного сусіда - поляка, що ми не забули і пам'ятаємо про всі кровні жертви, трагедії, спалення сіл, людей та злочинне виселення Українського населення. Цей пам'ятник пригадує не тільки нам, а також і польській державі про історію Холмської землі, де над річкою Гучва, допливом ріки Буг, від четвертого до шостого століття стояла столиця Велинь, яку вважають початковим центром об'єднання наших західних племен. Над берегом ріки Гучва біля Тишівців (родинного містечка мого тата) збереглися дотепер оборонні вали столиці Червеня - Червенської Русі, яка простягалася між ріками Вісла, Буг і Дністер.

Пам'ятник стоїть на границях трьох великих областей: Волинської, Львівської і Холмської, які творили Волинсько-Галицьке Князівство в 1199-1340 рр. зі столицею князя Данила в місті Холмі. Населення цих трьох областей в різних історичних часах собі спільно допомагали та змагалися за свою землю та свою державу.

Треба віддати велику честь, признання та подяку великому патріоту, синові Холмської землі, доценту, інженеру Володимиру Бойчуку. Він одинокий ніс увесь обов'язок будови, був автором, ініціатором, організатором та пляновиком у всіх аспектах будови пам'ятника. Мав великий досвід, бо був колишнім завідувачим кафедри на будівельному факультеті Національного університету - "Львівська політехніка", кандидат наук, а тому, що народився на Холмській землі, в селі Степанковичі, Грубешівського повіту, до глибини душі пережив велику трагедію, яку заподіяли поляки Холмському Народу. Він разом з родиною та з усім населенням пережив польське жорстоке знущання від валення церков у 1938 р. а після договору в Люблінні польського комітету оборони з представником Сталіна - Берієм 9-го вересня 1944 р. прийшлося холмщанам під насильною військовою збройною сторожею їхати тягаровими поїздами у незнане на східну Україну. Розділяли сусідів та

родини по занедбаних та розбитих по віні колгоспах. Після того жив з батьками в Луцьку, кінчав гімназію, яку почав у місті Холмі - у столиці князя Данила. Закінчив Львівську політехніку та був змушений відпрацювати від 1952- по 1972 на далекому сході: в Магадані, на Колімі, в Якутії, Чукотці та при науковій академії наук Сибірського відділення (Магадан-Новосибірськ). Під час своєї інженерської праці в різних кліматичних зонах на далекому сході набув великого досвіду, а повернувшись в Україну, був піднесений на доцента Львівської політехніки.

Часто їздив над ріку Буг та споглядав на свою знедолену батьківську землю та все шукав місця на пам'ятник. Від 2006 року, будучи вже на пенсії, горів незломним бажанням запланувати та побудувати пам'ятник "Жертвам терору і депортації Українців Холмщини в 1938-1947 рр." Його ідею підтримав світлої пам'яті Рибчинський Василь, Любов Василів-Базюк, Володимир Піскорський, Олексій Літковець та Лідія Левицька. Місцева влада також підтримала, знаючи, яку трагедію пережив Холмський Народ.

Доцент Володимир Бойчук написав у памфлеті для посвячення таке: "Пам'ятник жертвам терору і депортації українців Холмщини буде завжди нагадувати поколінням, що Холмщина і Підляшся є автохтонними українськими землями. Багатовіковий геноцид і примусова депортація ні в чому не винного українського населення з цих земель польською тоталітарною владою у змові з комуністичною Москвою є злочином проти людства. Цей злочин ніколи не матиме виправдання."

На чотирьох сторонах пам'ятника є укріплені гранітні таблиці з написами. Головний напис спереду - це "Пам'ятник Жертвам!" А далі вирізьблено: "Не забуваймо! Пам'ятаймо! Збережемо у Пам'яті!" На таблиці "Не забуваймо" читаємо історичне минуле Холмщини, Волинсько-Галицької держави та про польську тоталітарну владу, яка не зуміла під час багатовікового століття знищити автохтонне населення, українську мову, звичаї, історичну пам'ять та православному церкву. На таблиці "Пам'ятаймо" пригадується про те, що загинули тисячі невинних людей, сотні замучено по тюрмах, концтаборах та депортовано майже 180 тисяч людей, а 40 тисяч насильно перевезено на захід і північ - на німецькі землі, щоб асимілювати. Убито та арештовано тисячі людей та членів УПА, які мужньо захищали свою землю.

На таблиці "Збережемо у пам'яті" є подані назви спалених сіл, стверджено, що проруйновані цвинтарі та знищені православні церкви в числі 217, а 194 - полякимо-католики переробили на свої костели.

З великим духовним піднесенням їхала в Україну на посвячення пам'ятника та з подивом дивилася на височезну чудову споруду закінчену хрестом, під ним - тризуб, а знизу - герб Холмщини. Цей пам'ятник видно здалеку, бо стоїть на горбку, а води Буга будуть розносити по всій Холмській Землі відгомін молитов, тужливого співу та вислови незломних надій, що Холмська Земля повернеться до Української держави!

Любов ВАСИЛІВ-БАЗЮК, Канада.

На світліні: пам'ятник жертвам холмщини над Бугом біля села Пісочного.

НА БАЗІ МЕДІА-ЦЕНТРУ

Використання інформаційно-комунікативних технологій в освітньому процесі Криворізького гуманітарно-технічного ліцею.

У наш час, щоб пропонувати якісну освіту, необхідно забезпечити навчально-виховний процес багаторівневою інформаційною системою, раціонально використовувати нові засоби поширення акумульованих знань, до яких, в першу чергу, можна віднести інформаційно-комунікаційні технології.

Зокрема, розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції державної програми запровадження у навчально-виховний процес

ганізація віртуально-мережних форм занять, курсів, науково-практичних семінарів, участі у мережних об'єднаннях спеціалістів з наукових проблем, які цікавлять як учнів так і вчителів; застосування ІКТ в управлінні ліцеєм (складання планів, кадровий облік, фахові звіти).

Таким чином, інформаційно-комунікаційні технології в освітній системі закладу стали однією з інтерактивних складових, на яких будується ліцейське навчання. Вони «працю-

загальноосвітніх навчальних закладів інформаційно-комунікаційних технологій «Сто відсотків» на період до 2015 року» створює можливості нових підходів до використання інформаційних ресурсів навчальних закладів, сприяє забезпеченню якісно нового рівня надання знань на основі ІКТ.

Немає сумнівів, що використання інформаційно-комунікаційних технологій сприяє поліпшенню якості шкільної освіти, її варіативності та індивідуалізації. Але слід не забувати про педагогічну доцільність їх використання.

Саме тому в Криворізькому гуманітарно-технічному ліцеї №129 створено багаторівневу систему інформаційного забезпечення навчально-виховного процесу, інформаційний простір, який складається з таких компонентів: використання ІКТ на уроках (комп'ютерні презентації, віртуальні експерименти, контроль за рівнем знань учнів комп'ютерними засобами); використання ІКТ у позаурочній діяльності (використання та оформлення науково-дослідницьких проектів учнями, робота прес-центру ліцею); ор-

ють» на якість засвоєння будь-якого предмету шкільної програми і стають обов'язковими в усіх видах освітньої діяльності. Завдяки цьому набули нового змісту, форм і методів викладання уроків інформатики, на яких учні не тільки отримують предметні знання, але й стають авторами конкретних навчальних продуктів, які використовуються вчителями ліцею на уроках з різних галузей знань.

Така організація інформаційного простору забезпечує: розширення меж класно-урочної системи; адаптацію освітнього процесу до потреб, вимог, та можливостей його учасників; створення умов для поступового стійкого інноваційного розвитку ліцейської освіти.

Комп'ютерні технології стали інструментом для вирішення дидактичних завдань. Саме таке використання комп'ютерної техніки ми вважаємо педагогічно доцільним.

Для того, щоб надати вільний доступ до високоякісних локальних та мережних інформаційних ресурсів всім учасникам освітнього процесу в ліцеї

створено медіа-центр, який забезпечує навчальний заклад програмними продуктами, необхідними для навчально-виховного процесу та управління; надає методичну підтримку вчителям, які активно використовують нові інформаційні технології; здійснює консультаційні послуги з практичного використання програмно-апаратних засобів; організовує та підтримує дистанційні форми навчання та консультування вчителів і учнів. Його банк навчальних та методичних інформаційних матеріалів складається з комплектів електронних матеріалів до уроків, лекційних конспектів вчителів у цифровій формі, тестових завдань для перевірки знань учнів, презентаційних матеріалів до окремих навчальних курсів.

На базі медіа-центру проводяться комп'ютерні уроки з медіа підтримкою, їх відсоток у розкладі занять на 2010-2011 навчальний рік складає 64%. Робота з інформаційними системами центру дозволяють використання Інтернет ресурсів, відбір ІКТ для вирішення пізнавальних проблем.

Під час позаурочної діяльності в медіа-центрі працює студія «Артрелак», яка реалізує ліцейську програму духовного розвитку учнів. Проектна діяльність на базі центру дає можливість для розвитку індивідуальності дітей, стимулює їх творчість. У створенні авторських мережних проектів головна увага приділяється не технологічному компоненту, а роботі над формуванням змісту, в якому знаходить своє відображення внутрішній світ, моральні та духовні цінності ліцеїстів.

Крім того, медіа-центр став осередком ліцейської корпоративної освіти вчителів та забезпечує проведення науково-методичних конференцій в режимі он-лайн, презентує Інтернет як середовище професійної самореалізації та невід'ємний елемент учительської діяльності.

Використовуються інформаційні комп'ютерні технології і в роботі ліцейської бібліотеки, яка має доступ до Інтернету, працює над проблемою розширення можливостей електронної літератури до залучення учнів до читання. Таким чином, інформатизація ліцейської освіти дозволила: побудувати відкриту систему освіти, яка спонукає кожного учня до реалізації траєкторії особистісного розвитку; продуктивно використовувати спеціфічні властивості ІКТ, що дозволяють індивідуалізувати навчальний процес; створити нові підходи до організації професійної освіти вчителів; раціонально організувати пізнавальну діяльність ліцеїстів.

Л. РАТУШНА, заступник директора з навчально-виховної роботи
КГТЛ № 129.

Цьогорічний конкурс читців-декламаторів об'єднав більше 30 іноземних студентів-вихідців з 11 країн світу з шести провідних вищих навчальних закладів Дніпропетровська. Конкурс щороку проводиться за підтримки кафедри перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців ДНУ і,

МАРОККАНЦІ ЗАСПІВАЛИ «НЕСЕ ГАЛЯ ВОДУ»

У перші дні березня у стінах Дніпропетровського національного університету ім. Олеся Гончара відбувся V міжвузівський конкурс декламаторів "Любов та весна" серед іноземних студентів.

як зізнається завідувач цієї кафедри професор Олена Іванівна Панченко, з року в рік набирає все більшої популярності. "Сьогодні ми навіть не розраховували побачити тут стільки учасників! – говорить вона. – Студенти охоче беруть участь у таких заходах, вони активно готуються і, зрештою, показують чудові номери з прекрасним володінням мовою. Яку саме мову обрати для свого виступу конкурсанти вирішували на власний розсуд, адже мовне питання на кафедрі ЛПІ вирішується результативно – іноземці вивчають одразу дві – і російську, і українську".

З вітальним словом до тих, хто виявив бажання продемонструвати свої досягнення у боротьбі з мовним бар'єром, виступив Г.А. Онищенко, заступник декана факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства ДНУ, який зазначив, що людей незалежно від національності, в першу чергу, об'єднують культура і мистецтво. "Ми

дякуємо вам за те, – звернувся до іноземних гостей Геннадій Анатолійович, – що даєте нам свою культуру, в свою чергу, ми завжди раді познайомити вас із нашою. – Приїжджайте до України, і ми із задоволенням будемо вас навчати. А сьогодні – бажаємо вам творчих успіхів!"

Після урочистого відкриття розпочався сам конкурс: студенти-іноземці на кілька годин перетворились на справжніх артистів-декламаторів. До уваги журі й аудиторії учасники з Туркменістану, Китаю, Марокко, Тунісу, Анголи, Сирії й інших країн представили свою версію декламування мовою оригіналу творів українських і російських поетів. Так, у залі пролунали твори Л.Українки, О.Пушкіна, І.Буніна, А.Ахматової тощо.

До звичайного читання студенти підійшли творчо. Наприклад, бразилець Річард Пантош з простого вірша зробив справжню виставу – освідчився у коханні своїй дівчині та, як справжній

дженгльмен, подарував їй білу троянду. Запам'ятались глядачам і яскраві артистичні виступи студентів з Марокко, які виконали українську та російську народні пісні "Несе Галя воду" та "Ой, мороз, мороз". Почули гості конкурсу також естрадні пісні й пісні з улюблених кінофільмів. Та чи не найбільшу хвилю позитивних емоцій викликала у глядачів костюмована постановка студентами-сирійцями російської народної казки "Репка".

У такій теплій атмосфері студенти з різних куточків світу на власному прикладі доводили, що вивчити мову іншого народу навіть за нетривалий

однокурсницею розіграю діалог Лукаша і Мавки" – розповідає хлопець.

Отже, за результатами яскравого творчого суперництва в номінації "декламування поезії" перемогли студент підготовчого відділення ДНУ ім.О.Гончара Річард Пантош (Бразилія) за вірш Р.Рождественського "О любови" та студентка з Марокко Сара Мафшах (ДДМА, I курс) за вірш О.Пушкіна "Колокольчики звенять".

Кращим в номінації "виконання пісні" став спільний виступ Сари Буалі з Марокко та Юссефа Сулеймана Омара із Сирії (ДДМА, підготовче відділення) – виконання української народної пісні "Несе Галя воду".

А приз глядацьких симпатій заслужено дістався чудовому дуету Ширбазар Енхболд (Монголія) і Аль-

час цілком реально. Проте успіхи студентів-іноземців – результат кропіткої роботи. Адже, як зізнаються самі іноземці, вивчити українську чи російську мови для них зовсім непросто. "Насправді, я маю багато слів, які не можу запам'ятати. Особливо важко мені дається вимова", – говорить Гюнсель, студентка з Анголи. А от Ариф Мамедов, студент з Туркменістану вважає, що мова – це взагалі не проблема, і якщо є бажання її вивчити та відповідне коло спілкування, то і місяця буде достатньо. "Особисто мені українська мова дається легше за російську. Українська – дуже мелодійна, саме тому для свого виступу я обрав уривок з драми-феєрії Лесі Українки "Лісова пісня", під час якого разом із своєю

шахада Мохаммеда (Ангола) з підготовчого відділення НГУ за виконання пісні "Подмосковные вечера". Варто зазначити, що ця пісня настільки сподобалась студентам-іноземцям, що після конкурсної програми вони виконали її на біс.

Усі переможці літературно-художнього змагання були відзначені почесними грамотами, корисними призами та солодкими подарунками.

Сподіваємось, подібна мовна інтеграція іноземних студентів нашого міста з року в рік буде тільки посилюватись, адже всіх нас єднає одна мова – мова дружби!

Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ ім. О. Гончара.

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ – ЗАПОРУКА ЗДОРОВ'Я

У Дніпропетровському національному університеті імені Олеса Гончара пройшла конференція «Актуальні проблеми фізичного виховання, спорту та здоров'я студентів».

зичного виховання та спорту Національної металургійної академії В. А. Хаджинов. У своїй вітальній промові В. І. Саричев запропонував об'єднати кваліфікованих фахівців у галузі виховання та фізичної культури, обмінятися думками з приводу пошуків раціональних та доречних у сучасних умовах шляхів покращення стану здоров'я студентської молоді. А також розповів, що кафедра фізичного виховання та спорту ДНУ ім. Олеса Гончара планує до друку видання «Спортивна слава ДНУ: Майстри спорту».

Дніпропетровський національний університет має славні спортивні традиції, на кафедрі фізичного виховання та спорту підготовлено понад сто майстрів спорту і майстрів спорту міжнародного рівня. Тут працюють 22 спортивні групи з 18 видів спорту, ДЮШОР водного поло, шаховий клуб імені В. Моссаковського.

«Під час навчання у ВНЗ розкриваються здібності юнаків і дівчат, відбуваються найактивніший розвиток особистості, становлення і стабілізація характеру, спостерігається найбільша пластичність у набутті широкого спектру навичок, - підкреслив завідувач кафедри. - У цей період фізичне виховання і спорт виступають як засіб формування особистості, допомагають студенту адаптуватися до умов студентського життя, зміцнюючи здоров'я, підвищуючи фізичну і розумову працездатність, прививаючи студентам знання, уміння і навички занять фізкультурою і спортом, з якими вони ввійдуть у доросле життя. Ще у 1980 році, першим у країні, університет увів обов'язковий курс фізичного виховання протягом чотирьох років навчання по чотири години на тиждень. Також особливістю організації навчального процесу в

Дніпропетровському національному університеті ім. О.Гончара є поточно-кругова форма, яка дозволяє в комплексі формувати навички спортивних ігор, плавання, легкої атлетики і гімнастики».

Уже сьогодні на кафедрі фізичного виховання та спорту ДНУ ім. О.Гончара функціонує унікальний для ВНЗ зал сучасних кардіотренажерів, де під наглядом кваліфікованого лікаря можуть займатися студенти зі слабким здоров'ям. Таким чином, скорочується кількість студентів, звільнених від занять з фізкультури.

З пленарними доповідями виступили фахівці з ДНУ: старший викладач КФВ Ю. Ф. Жеребцов, доцент, кандидат біологічних наук В. Д. Кузнєцов, кандидат наук з фізичного виховання, доцент Н. В. Бачинська, кандидат медичних наук, доцент В. В. Мічурін. А також доповідачі з Національної металургійної академії України та Дніпропетровської

Сьогодні кафедра фізичного виховання та спорту ДНУ є обласним центром методичної роботи з удосконалення фізичного виховання студентів. Впродовж 15-го і 16-го березня були розглянуті питання за такими напрямками: методика та планування процесу фізичного виховання в умовах кредитно-модульної організації навчання; національні (традиційні) та нетрадиційні засоби фізичного виховання; фізичний стан, контроль фізичної підготовки та успішності фізичного виховання студентів; професійно-прикладна фізична підготовка; мотивація навчальної та фізкультурно-оздоровчої діяльності; фізичне виховання та здоров'я; вплив рухової активності на розумову та фізичну працездатність; підготовка спортсменів-студентів; використання тренажерів, комп'ютерних технологій у процесі фізичного виховання та спортивного тренування; інші сучасні проблеми фізичного виховання, спорту та здоров'я студентів.

Конференція зібрала фахівців з фізичного виховання усіх ВНЗ регіону. З доповідями виступили завідувач кафедри фізичного виховання та спорту ДНУ ім. О. Гончара, кандидат наук і доцент В. І. Саричев, заступник керівника обласного управління фізичного виховання та спорту І. К. Шкловський, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри фі-

державної медичної академії: викладач О. А. Чернявська, кандидат медичних наук Н. Ю. Грешуніна.

Підвівши підсумки конференції, Володимир Іванович Саричев відзначив, що завдяки подібним заходам і викладачі, і студенти збагачуються теоретичним досвідом, який необхідно і корисно втілювати в життя. Адже потреба у заняттях спортом, у фізичному навантаженні закладена у нас на генному рівні. Здоровий фізичний стан дозволяє нам бути активнішими у всіх сферах діяльності, а також більш впевненими у собі.

Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ ім. О. Гончара.

**ЗОЛОТІ
ДУМКИ**

• Метою має бути щастя, інакше вогонь не буде горіти достатньо яскраво, рушійна сила не буде достатньо потужною і успіх не буде повним.

Теодор ДРАЙЗЕР.

Фідель СУХОНИС

І ЗНОВУ Я В АМЕРИЦІ

ЧАСТИНА ПЕРША

Шлях для пересічних пасажирів до заповітної для багатьох землі Вашингтона пролягає за висотами, котрі не підкоряються жодному божому створінню, окрім людини. Та й, вочевидь, і та долає таку неймовірність лише за допомогою металевих крилатих машин. Ось і цього разу могутній «Боїнг», обслуговує австрійський варіант німецької. Їх поведінка зрозуміло заспокоює пасажира з місця 36-А, себто мене, і я вже дозволяю собі думати про щось інше, аніж про такий неприємний для більшості пасажирів злет літака. Від Відня до Нью-Йорка якихось 9 годин перельоту. Якщо врахувати, що перед тим ще була двогодинна повітряна подорож з Києва до столиці Австрії, а попереду ще чекають авіапересування розлогою Америку і зрозуміло повернення в Україну, знову ж таки перельотом через океан, то у мене є шанс дещо загнущати цю огидну пані з таким оковирним ім'ям, як аерофобія. Адже, знову ж таки як зазначається у спеціальній літературі, лікування симптомів боязкості перельотів полягає у «частих злетах і посадках разом з психологом». Виглядає так, що сповна виконати подібні рекомендації можуть лише дуже заможні боягузи. Мені й уявити важко, як кожного разу в різний спосіб, організуючи кошти на недешевий для українця авіаквиток, ще знайти статки для польоту персонального психолога. Його для мене, скидається не з меншою ефективністю, заступили декілька келишків не злого шнапсу в аеропорту Відня. І головне - ось ця юна стюардеса, що така спокійна і така задоволена життям, котрій, вочевидь, є набагато більше втрачати, аніж Вашому покірному слугі. І не лише тому, що вона, напевно, вдвічі молодша, й тому ще повинна сповна пізнати радості та прикраси людського життя. А ще й, напевно, через те, що у чепурній та немов казковій Австрії, здається, подвійно

того, коли я сідаю за керівницю свого автомобіля. Власне так і повинно бути. Адже стюардеса, котра страждає аерофобією, такий же нонсенс як дайвер, що боїться глибини. Приваблива австрійка починає посміхатися своїй колесі, що так само защебнута, сидить навпроти неї на другому боці проходу літака. Згодом вони починають про щось зацікавлено щебетати, напевно, австрійським варіантом німецької. Їх поведінка зрозуміло заспокоює пасажира з місця 36-А, себто мене, і я вже дозволяю собі думати про щось інше, аніж про такий неприємний для більшості пасажирів злет літака. Від Відня до Нью-Йорка якихось 9 годин перельоту. Якщо врахувати, що перед тим ще була двогодинна повітряна подорож з Києва до столиці Австрії, а попереду ще чекають авіапересування розлогою Америку і зрозуміло повернення в Україну, знову ж таки перельотом через океан, то у мене є шанс дещо загнущати цю огидну пані з таким оковирним ім'ям, як аерофобія. Адже, знову ж таки як зазначається у спеціальній літературі, лікування симптомів боязкості перельотів полягає у «частих злетах і посадках разом з психологом». Виглядає так, що сповна виконати подібні рекомендації можуть лише дуже заможні боягузи. Мені й уявити важко, як кожного разу в різний спосіб, організуючи кошти на недешевий для українця авіаквиток, ще знайти статки для польоту персонального психолога. Його для мене, скидається не з меншою ефективністю, заступили декілька келишків не злого шнапсу в аеропорту Відня. І головне - ось ця юна стюардеса, що така спокійна і така задоволена життям, котрій, вочевидь, є набагато більше втрачати, аніж Вашому покірному слугі. І не лише тому, що вона, напевно, вдвічі молодша, й тому ще повинна сповна пізнати радості та прикраси людського життя. А ще й, напевно, через те, що у чепурній та немов казковій Австрії, здається, подвійно

прикро гинути молодістю. Бо як же гарно буде сидіти цій нині юній леді, коли вона зістариться в альтанці побіля власного вишуканого будиночку, з філіжанкою запашної віденської кави, спостерігаючи за пустощами численних онуків і комфортно ховати старечі, вже замерзаючі навіть у теплу погоду плечі, в тепло якоїсь добірної шали. Думаючи про таке, я вже достатньо заспокоююсь. Тим більш, що «Боїнг» вже набрав висоту і психічно некомфортний малюнок «защебнути ремені безпеки» згас над моїм кріслом. Окрім того, поряд зі мною, через прохід, хитаючись як налагоджений маятник механічного годинника, моляться ортодоксальний іудей в капелюсі з класичними пейзажами. Він зосереджено про щось прохає свого Бога, шепочучи губами молитву. Логічно було б подумати, що у такі хвилини так само випрошує не про перемогу над арабами у секторі Газа. Тим більш, що дрібнішим і крупнішим горохом побіля нього на кріслах розсипані юні семіти. Під час посадки у літак я встиг зрозуміти, що їх щонайменше як сімка. Від найстаршого, що до пейзажів вже приєднав юнацького вуса до найменшого дитяти, котре незважаючи на незвичну обстановку, спокійно смотало материнську грудь, правдивої, як і належить у перуці, іудейки. Добре відомо в світі, що богообраний народ вміє домовлятися. І, вочевидь, з вищими силами про безпеку польоту. Згодом у контексті цих сентенцій я почую від добродія Петра Палюха один з типово американських жартів. виявляється, як свого часу в СРСР, так і у США час від часу побутують анекдоти про певну етнічну групу. Колись об'єктом жартів були ірландці. Нині чомусь це почесне місце посіли поляки. Так ось має відлітати міжнародний авіарейс, а у кріслі бізнес-класу примостився пасажир, котрий має квиток лише на економ переліт. Стюардеса ввічливо просить його зайняти своє місце. Але той аж ніяк не реагує

на її прохання. У відчай бортопроводниця звертається до командира корабля. Той на хвильку нахилиється над вухом неслухняного пасажира. Той мовчки слухає капітана, а потім спокійно встає та йде до свого місця.

- *Геніально! — сплескує у долоні стюардеса. — Що ж Ви йому сказали?!*

- Я спитав його, куди він летить на Варшаву чи до Кракова. А потім пояснив, що на Краків пасажир летить у економ — класі, а на Варшаву в бізнес — класі.

Отож, і тепер думається мені, що, якщо розраховувати на протекцію юдейського Бога, то вона б, вочевидь, стосувалася безпечного польоту не лише для синів і дочок Сіону.

Великий «Боїнг» навіть під час турбулентності не так хитає у повітрі, як маленький літак. Я вже з цікавістю виглядаю за віконце ілюмінатора, котре поряд з моїм кріслом. Погода ясна та сонячна і, незважаючи на поважну висоту, можна розгледіти рівно нарізані клаптики полів, обриси якихось водойм та вузькі стрічки доріг чепурної та ситої бабусі Європи. Ще, мабуть, добрих три години ми будемо пропливати у повітрі над країнами всесвітньої історії. А там океан, хоч не раз помічав на електронній мапі, котра встановлена перед кріслом кожного пасажира, маленька цяточка нашого літака все одно пересувається поближе до берегової смуги: британські острови, Ісландія, Гренландія, а там вже канадські острови, материкова частина цієї країни і, зрештою, Сполучені Штати Америки. Та перекотився - бути чималий шмат часу між двома стихіями: безкраїм холодним небом і таким же нескінченим Атлантичним океаном, так само мене не тишить. Але, як з підводного човна, так і з міжнародного авіалайнера подітисся не має куди. Починаю розмірковувати над деталями своєї майбутньої поїздки.

На цей раз зустрітисся зі старими і новими друзями, прихильниками «Бористену» в США спонукає гарний привід. Цього року нашому щомісячнику виповнюється двадцять літ. Такий ювілей

- привід влаштувати відповідну імпрезу в Січеславі. Хочеться вірити, що вона попри наше непросте сьогоднішнє таки відбудеться наприкінці осені цього року. А поки-що чекаю на зустріч, як і зі знайомими місцями, так і новим для мене - Чикаго, штатом Іллінойс. Про ці зустрічі розповідь попереду. А поки-що, відома річ, хоч з вдячністю згадати тих, хто влаштував мені цю подорож. З українського боку про мою поїздку подбала молода генерація вітчизняного бізнесу. Найперше - це брати Олег та Ігор Василенко, котрі ось вже не один рік успішно працюють на виробничому ринку лікувальної косметики та харчових добавок. Власне дніпропетровські бізнесмени стали одними з тих, хто формував в Україні поки-що доволі молодий ринок подібної продукції. Старший з братів - Олег тішився черговому поповненню своєї родини і залишився в Україні. А молодший тридцятидворічний Ігор, разом з двоюрідним братом, одночасно бізнес партнером Василенків - Олександром Половим, полетіли зі мною до США. Незважаючи на молоді роки, Ігор так само, як і не багато старший брат, має трійку дітей. Зворушливо було спостерігати, як під час далеко не довгого побуту в США, він при першій же нагоді спілкувався по «Скype» зі своєю родиною, нагадуючи про те, що для кожного з нас найсвятіше та наймиліше у світі - власна родина. По правді, рушаючи в подорож з молодими, як любив жартувати в Америці, українськими олігархами, я мав застереження: чи не наморить нас двотижневе спілкування та чи не хворіють ці молоді забезпечені люди на певний різновид зоряної хвороби. І доволі було приємно переконаватися, що як Ігор так і Олександр виявилися приязними і добрими супутниками. А найголовніше - обоє залишилися задоволені поїздкою. Та ще й можу додати, що з такими хлопцями міг би подорожувати, не лише комфортно Америкою, а, як кажуть, і у розвідку піти. Наші люди.

Щодо зустрічей та відвідин наших громад у США, побуті в країні, то тут я мушу завдячувати Українському Конгресовому Комітету Америки, найперше в особі пана Івана Буртика та вже згаданого Петра Палюха. У останнього наша трійка мешкала вдома протягом тижня, надаючи клопіт не лише господарю, але його дружині - гостинній пані Лесі. Нижче окремо згадаю про тих, хто опікувався нами у Детройті та Чикаго. Але нині хочеться, бодай, декількома рядками розповісти про Український Конгресовий Комітет Америки. На сайті цієї добре званої серед українців США громадської організації, зокрема, можна знайти таку інформацію:

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ, ІНК. (УККА) – служити на благо американців українського походження у якості передової головної української організації в Сполучених Штатах від часу свого заснування у 1940 році. Дякуючи роботі тисяч добровольців по всій території Сполучених Штатів, УККА продовжує представляти інтереси української громади, стабільно просуваючись вперед з новими ідеями та ініціативами. Зі своїми офісами в м. Нью-Йорк та у Вашингтоні, Федеральний округ Колумбія, зараз УККА об'єднує близько 20 українських організацій та більше 70 відділів по всій території держави. Членами УККА є широке коло людей, включаючи голів корпорацій, науковців, професіоналів і відставників. Кожна українська особа чи організація/асоціація, комітет чи клуб, відділ чи головний офіс має право стати членом УККА, якщо їх характеристика відповідає базовим вимогам членства і якщо вони надішлють свої річні членські внески, які є такими, що не оподатковуються. Приєднайтеся до УККА сьогодні! Ваші ідеї, пожертвування, а головне – ваша участь дозволять нам продовжувати служити потребам нашої громади на майбутні роки! Український Конгресо-

вий Комітет Америки Інк. (УККА), є безпартійною, неприбутковою організацією, як це визначено згідно з Параграфом 501(с)(3) Кодексу внутрішніх прибутків (Internal Revenue Code), яка представляє етнічних українців Америки ще з 1940 року.

На жаль, мені не випала нагода зустрітися з головою УККА пані Тамарою Гало — Олексій. Цікавою особою хоча б тому, що наполовину етнічна італійка присвятила, можна сказати, своє життя українській справі. Разом з другом Петром ми навіть завітали до централі УККА в Нью-Йорку. Але пані Тамара була за межами міста. Вже перед самим відльотом я мав нагоду поговорити з нею телефоном. І хочу сподіватися, що наша бесіда стане предтечею більш тісної співпраці поміж «Бористеном» та УККА. Мої ж особисті враження від спілкування з лідерами найстарішої української організації в США найперше пов'язані з тим, що серед них я зустрів чимало людей середнього і навіть молодшого віку, що особливо втішає, оскільки на загал асиміляційні процеси не оминають і нашу громаду в США. Та коли за громадську справу беруться люди, котрі вже побачили світ в еміграції, надія на те, що наш слід у цій країні таки залишиться не знищеним, набуває конкретних обрисів. Я довгі роки намагаюся зрозуміти цей феномен — наша діаспора у США і здається знаходжу та не знаходжу відповіді на непрості питання щодо її існування. Доволі зрозуміло з тими, хто такі побачив світ в Україні. Свого часу дуже влучно пояснив мені суть цього явища, на жаль, вже покійний нині Володимир Лизогуб родом з Павлоградщини, котрий полишив світ у американському Детройті.

- Як океанських черепах, котрі відплили далеко у світи, від острова, де побачили світ, завжди тягне до рідних берегів, так і розкиданих по різних державах українців завжди вабить до себе земля предків, — коротко і, як на мене, влучно пояснив цікавість історичною Вітчизною емігрантів першого покоління.

Однак, люди вже народжені за межами України, зокрема, в Америці здавалося вже не мають такого потягання. Придивитися до таких: справжні американці. Позаяк, що більшість з них вже краще володіє англійською, аніж українською, чудово інтегровані в тамтешню спільноту, мають добру освіту та респект серед американських чинників. Однак, часом, навіть «ламаючі» мову, буде такий пан чи пані з не меншою аніж ми зацікавленістю оповідаючи про українські проблеми, дискутувати чому Україна й по-сьогодні залишається не такою, як ми б хотіли її бачити по обидва боки океану. А ще й на додачу оповість, що відвідує чи то український хор, або належить до танцювального колективу, де хвацько може виконати у шароварах сольну партію запального гопака. Що спонукає таких жити Україною? Пошана до батьків, котрі, як правило, виховували своїх дітей в національному дусі. Правдива, а не декларована релігійність. Високий моральний обов'язок перед землею своїх предків. Чи може відповідь криється у фразі, котру я почув у Чикаго від заступника голови відділу УККА в Чикаго, банкіра Павла Бандарівського.

- Не уявляю, як можна жити так, як звичайні американці, без громадського потягання. Мені то не цікаво, — пояснив тоді мені свій інтерес національними справами, здається, п'ятдесятишестирічний пан Павло.

Щоправда, справедливості ради слід зазначити, що серед молодшого покоління українців, народжених в Америці, таких, як Бандрівський, все таки меншість. Однак, подібних по всій країні, напевно, набереться не один десяток тисяч, а більш пасивних, однак таких, що визнають себе нашими, набагато більше. Що там й казати, подібні факти не можуть не хвилювати. І тут не можу не пригадати зустріч, яка відбулася у мене якраз в офісі УККА в Нью-Йорку. Разом з Петром Палюхом ми намагалися зустрітися з пані Тамарою Гало-Олексій, що як вже зазначав вище, виявляється

була відсутня того дня у місті. В канцелярії було порожньо — якраз тривав ремонт. Але все одно ми змогли потрапити всередину. Двері нам відкрив інтелігентного вигляду, чорнявий, більше схожий чи то на іспанця, чи на італійця, молодий мужчина.

- Григорій Швець, — простягнув він міцну, смагляву долону. — О, ти говориш українською, хоча і з Дніпропетровського! — не приховував емоційно свого здивування так само, як виходець з південної Європи Григорій.

Звертаючись через, напевно, універсальне англійське YOU до мене то на Ти, то на Ви, пан Швець трохи оповів про себе. Виростав у франкомовному Квебеку в Канаді. З дитинства, окрім української, добре володіє не лише англійською та французькою, але італійською та іспанською. А ось російської мови не знає. На Заході для того просто не має потреби. За фахом Григорій Швець - фінансовий консультант. Принаймні, так можна окреслити його професію, пов'язану з банківською справою.

- Нині моя українська дещо підупала, — з лагідною посмішкою зізнається Григорій, — довгі часи я жив у Канаді поза нашою громадою. Але нині, співпрацюючи з УККА, надолужую прогаяне.

Так, Григорій говорить з відчутним акцентом. Та не з таким, що заважає його розуміти. Однак, найбільше мене вражає все ж таки - чому цей канадо-американець українського походження так взято тягнеться до свого, так переймається українськими проблемами. Вийди він нині на гоміньки вулиці Мангетену і буде абсолютно органічною їх частинкою. Живи, насолоджуйся цим могутнім і вигідним світом під назвою Америка! Однак, ні! Григорій немов материковий українець обізнано розмірковує про наше непросте сьогодні. Він, здається, навіть обмовився про невиправдані високі ціни в Україні на гречку! Єдність з формально чужою країною просто фантастична! Але яка хвилююча та потрібна для усіх свідомих українців...

Кожен раз, буваючи в США, мені цікаво було дізна-

тися власне, коли так можна сказати, про американську Америку. Цього разу це було особливо важливим. Оскільки, як від приятелів так і з мас-медіа довідувався, що Обама розчарував своїх виборців, що життя в країні гіршає, люди втрачають роботу, чимало бізнесів та фірм банкрутує. Відома річ, що ще перебуваючи в Україні, я розумів, що, напевно, для стороннього ока всі ці негаразди аж ніяк не будуть помітні. Так воно й трапилось. З перших до останніх хвилин побуту в США важко було помітити якісь вражаючі речі, котрі б ілюстрували, що американцям гірше живеться. Хоча в розмовах з нашими людьми доводилося чути про певні проблеми. Справді подорожчали продукти харчування, високими стали ціни на пальне, все важче знайти роботу, коли хтось її втратить. Але загально Америка попри пророкування задрісників та, я б сказав невідячних, як і раніше вражає приїжджикомутністю, волею, впорядкованістю і достатком. Між іншим, разом з наріканнями доводилося мені чути, що чимало людей аж ніяк не відчули негативи кризи, що їх життя аж ніяк не змінилось через економічні негаразди. Зрозуміло, у країні є свої проблеми. На когось вони впливають більш відчутно, а на когось - набагато непомітніше. Очевидно, що це найбільш гостро відчувається справді під час економічної кризи. Вже по дорозі з гостинного дому панства Палюх до аеропорту в Нью-Йорку наша міні-делегатія розговорилася з таксистом Шенаром. Чорнявий і швидкий на язик турок живе в Америці вже шістнадцять років. Має таку жадану для багатьох іноземців «зелену куртку», котра дає легальний дозвіл на перебування в країні. Та півроку тому Шенар відправив дружину і двох дітей назад до Туреччини. Причина чисто економічна. Адже тепер він рентує лише одну кімнату за 600 доларів на місяць, а коли родина була в повному складі, доводилося сплачувати півтори тисячі за окрему квартиру. За словами Шенара подорожчало все: харчі, одяг, предмети першої

необхідності й що найбільш вразливе для його бізнесу — бензин.

- Мені нині дуже важко щось заощаджувати для своїх в Туреччині, — зізнався наш говіркий таксист.

А коли я, вибачившись за некоректне для Америки запитання - скільки він в останні часи має прибутку після усіх відрахувань, Шерон без вагань сказав, що коли - тисячу, а коли трохи більше тисячі доларів. Гроші для Туреччини непогані. Але, на думку Шерона, про Америку розповідають багато позитива, хоч насправді вона такою не є. По-знайомитися з такими міркуваннями було не лише цікаво, а й у значній мірі повчально. Хоч, коли я запитав у Шерона, чому ж він не збирається повертатися у такому разі до Туреччини, він зізнався, що буде працювати тут до останнього. Вдома йому таких грошей все одно не заробити. Між іншим, за основним фахом Шерон, морський інженер. Так що виходить заробітчанство - не суто українське явище. Тверезий погляд на будь-що ніколи не буває шкідливим. Отож, я не виключаю, що такі, як Шерон, справді відчули холодний подих нестатків через економічні негаразди в Америці. Та водночас зрозуміло одне: попри нові проблеми земля Вашингтону все одно залишається бажаною для вихідців з багатьох і багатьох країн світу. Зрозуміло, що чи не найперше це стосується українців. Але про це так само згодом.

Нині ж хочу ще згадати один сюжет зустрічей з «американською Америкою». Цього разу він відбувся на вулицях модерного і величезного Чикаго. Гомінкий день мегаполісу добігав кінця. До сутінків було ще далеко, але ніч вже нагадувала про себе стриманими фарбами на вулиці, стихлим вітром та менш велелюдними вулицями. Я неспішно, сповна вдихаючи в груди повітря одного з найбільших і знаних міст США, брів вздовж фешенебельних крамниць та ресторанів. На одному з перехрестів до мене підійшов гарно вбраний, з борідкою салонного художника мужчины середніх літ. Він поцікавився котра година.

- За тридцять хвилин шоста, — відповів я перехожому, — та для певності ще й показав циферблат свого годинника.

Перехожий чемно подякував і, напевно, відчувши у мене сильний акцент, запитав:

- Ти не з Чикаго?

- Ні.

- А звідки? З якого штату?

- Я дуже далеко. З України, це у Європі.

Почувши це, божемної зовнішності чоловіка вже більш неспішно і чітко звернувся до мене.

- I and my wife homeless. Give me, please, few dollars.

Ось такої! Це було вперше за часи моїх відвідин США. Правдивий американець жебрав у мене, посилаючись на те, що він і його дружина безхатченки. Перша реакція була - поцікавитися, що знає цей чоловік про Україну. Однак, не важко було здогадатися, що фактично нічого. Принаймні, про те, що громадяни України пересічно аж ніяк не відносяться до тих, в кого у США слід прохати милостиню, він, очевидно, не знав. Я вирішив подбати про імідж власної держави і не без театральності збрехав.

— Пробач, я подорожую і у мене гроші на банківській картці. Бодай, тримай хоч ось це.

І я зсипав у простягнуту долону незнайомця дрібноту. Здається там було щось трохи більше долара.

— Дякую, сер! — ввічливо поклонився бородань.

Відійшовши пару метрів від незнайомця, я прикинув, що у гривнях подав не менше десятки. Як для працівника обласної державної телерадіокомпанії - дешеве піжонство. А втім, заспокоїв себе, у даному випадку це були, так би мовити, міжнародні контакти на побутовому рівні, котрі безперечно позитивно вплинуть на формування позитивного іміджу Батьківщини, принаймні, серед безпритульних та жебраків Чикаго. А чого не зробиш заради добра нееньки-Україні! І я, розправивши плечі, не без гордості, попряммував далі. В кишені у мене ще було трохи дрібноти.

Юрій ПУСОВ

Як смачно! Але ось банан з'їдений, і залишилася лише шкурка. Максим взяв її й пішов у двір. Там на нього чекали друзі.

- Привіт. А навіщо тобі бананова шкурка? - зацікавилися вони.

- Я хочу її посадити, - сказав Максим, - з неї виросте дерево, а на ньому банани.

- Яка нісенітниця! Банани ростуть не на деревах, а на пальмах, - авторитетно заявив Мишко, що наступного року вже мав би піти до школи.

- Чудово! У нас буде своя пальма! - зраділи діти. Вони урочисто зарили бананову шкурку. А Дмитрик навіть приніс компот для поливання, аби та краще росла.

Мама купила Максимкові банан.

Великий стиглий. Хлопчик відкушував від нього маленькі шматочки й обсмуктував їх, поки вони

не розтавали в роті.

БАНАН

Неподалік від дітей, на гілці сиділи дві ворони.

- Які дурненькі людські пташенята, пані Аделаїдо, - сказала одна з них, - прямо як мої карапузи. Уявляєте, нещодавно прилетів черв'як, а вони мені знає, що говорять? Не будемо, говорять, його їсти. Буде у нас домашній черв'як, яка дурниця! А ці бананову шкурку закопали, щоби дерево виростало. Комедія та й годі!

- Адже вони діти, пані Кларисо, - відповіла друга ворона. - Подивіться-но, як вони радіють. Для них це важливо. Вони впевнені, що роблять корисну справу. Ви ж бо тільки й робите, що пліткуєте. До речі, у моїх пташенят двоє домашніх черв'яків, - сказала пані Аделаїда й злетіла з гілки, залишивши свою сусідку дивуватися. Увечері, коли діти розійшлися по домівках, ворона розкопала бананову шкурку й віднесла її на смітник, а замість неї кинула в ямку насіння й закопала. Вона не знала що то за насіння, але важливо було те, що з них хоч щось виросте.

Так діти довідалися, що з бананової шкурки ростуть не банани, а огірки.

- Це тому, що в нас не досить тепло, - пояснив Мишко, - от якби ми жили в Африці...

- А вони навіть трохи схожі, - сказав Максим і засміявся.

Еліна ЗАРЖИЦЬКА

У великому лісі ріс старий дуб. У його кроні звила гніздо ворона Валентина, біля коріння вирив нірку їжачок Євген, а в дуплі влаштувала собі житло білочка Килина.

Жила вона на старому дубові декілька років. Ні в кого з білочок у величезному лісі не було такого затишного і надійного дупла. В ньому вистачало місця не тільки для м'якенької постелі, а й для маленької комірочки і чудової прихожі.

Взимку Килина рідко залишала своє житло. Але, як тільки надійшла весна, білочка вирішила відправитись на прогулянку.

Якось, одного весняного ранку, перед світанком, Килина почала збиратися у дорогу. Спочатку вона розчесала хвостика, потім нагострила зубки.

- Дуже цікаво, хто чим зараз у лісі заклопотаний, - сказала вона сама собі.

- Ось прогуляюсь, побалакаю із знайомими. Набридло одній сидіти.

Килина вистромилла свою зацікавлену мордочку з дупла і відразу побачила Валентину.

- Кар! Кар! - голосно кричала ворона, вітаючись теплом і сонцем.

- Привіт, Валентино, - обізвалась до неї Килина. - Як справи? Ти і в цьому році маєш намір полювати на моїх більченят?

- Доброго дня! - відповідала Валентина. - Ти знову порушуєш це питання? Скільки разів я пояснювала: дружба - дружбою, а більченята - більченятами. Дуже я люблю солоденьке м'ясо. Раджу тобі доглядати за малятами уважно. Краще розкажи, як ти зимувала?

- Як завжди, - пирхнула Килина, розмірковуючи: "Мабуть, доведеться змінити квартиру. Або самій піти на злодійство: розорити вороняче гніздо".

Замислившись, Килина перескочила на інше дерево, потім ще на одне, і ще ... і ... потрапила до сирого, дрімучого лісу. Там вона побачила борсука Бориса. Виснажений і в'ялий після зимової сплячки, борсук лежав поруч своєї нори.

Розмовляючи з ним було небезпечно. Килина добре знала, який він завжди сердитий і похмурий. І все ж таки привітала його. Але борсук навіть не глянув у бік білочки.

- Можна подумати, яку поважність напустив на себе цей товстун! Він вважає себе страшенно розумним і не помічає, що ніхто не любить його, - ображено вигукнула сама до себе Килина.

Вона застрибала вниз ярмом і ледве не потрапила до зубів лисиці Лесі. Лисиця лежала на косогорі й дрімала. Зверху котились грудочки

землі. Білочка одним стрибком опинилася на дереві й почала спостерігати. Лис Семен рив нору своїм лисичці. А вона, удаючи з себе хвору, чекала, коли все буде зроблено. Трошки попрацювавши, лис виліз із нори, обтрусився і чхнув.

- Та щось я не зважаю. Черево болить. Ти собі працюй, а як тільки мені покращає, я допоможу тобі, - зі стоном мовила лисиця і витягла лапки.

- Чекай коло моря погоди! - пирхнула Килина з дерева.

Лисиця підняла голову і виширила зуби:

- Йди геть звідси! Твоя думка нікого не цікавить. А ні ... на шматки розірву!

Білочка продовжувати не стала.

- З лисицею заведись - не радий будеш, - розсудила вона й рушила далі.

Роботяга-лис знову взявся рити землю передніми лапами. Він ніколи не слухав критичних зауважень в адресу своєї любі лисички.

... Килина вистрибом бігла дубовим лісом. Дерева в ньому були старими і товстими. Дикі голуби тільки-но повернулися з півдня і розшукували зручні дупла. В них вони введуть пташенят.

ВЕСНЯНА

- Гу-гу! Гу-гу! - заклопотано воркотили голуби, сидячи на вітах дерев.

- Гей, Кирино! Що ти робила взимку? Знову мерзла? - глузливо запитали вони.

- Нічого. Все було добре, - чемно відповіла їм білочка, влаштувувачись зручніше.

- Звичайно, не так, як у вас на півдні. Горіхів і сушених грибів вистачило до весни. Правда, останнім часом доводилось скрутно...

Але голуби вже не слухали її. Вони поспішали вити гнізда. Адже незабаром у них з'являться пташенята.

Скривджена неповагою, Килина навіть "До побачення!" їм не сказала.

Нарешті білочка добралася до узлісся. Тут їй назустріч вискочив заєць. Він поспішав до сходу сонця повернутися до схованки.

Заєць був злинялим. Одне вуха в нього висіло, ніби пензлик, друге стирчало вгору.

Спочатку він злякався, присів і витріщив короткозорі очі. Та, побачивши, що перед ним лише білочка, заспокоївся.

ГОРІХ

Якось білка знайшла горіх, віднесла його ближче до дому й закопала. Наступила весна. Пригріло сонце. З'явилися комахи. Прокинулися насіння, потягнулися ген туди нагору, упевнено розсовуючи ґрунт, туди власне, звідки йде тепло, звідки чутний дощ. І якось ранком земля кінчається, паросток підіймає голову, і... Ах, як це прекрасно! Виявляється, що сонце не тільки тепле, воно полум'яне, воно дає світло! Прилетів вітерець, потеревив листочки: «Привіт. Із днем народження. Подобається?» - «А як же! Як же це може не подобатися? Так приємно досягти мети, здійснити мрію». - «Звикай, рости великий», - говорить вітер і летить далі. Безліч рослин сьогодні з'явилися на світ.

От і горіх вибрався. Подивився нагору і захотів бути ближчим до сонця. Потягнувся гарненько й став високим деревом. Глянув тоді горіх навкруги: «Скільки всього цікавого!» - роз-

рісся шир. Люди й тварини стали відпочивати в його тіні, а птахи співати на гілках.

Одного разу дримав горіх і раптом відчув знайомий дотик м'яких лапок. «Це ти, білочко? - прошелестів він. - Це ти мене посадила?»

«Я, горіше, - відповіла білка, - чому це в тебе немає плодів? Незабаром у мене будуть дітки, а мені немає їх чим годувати».

«Не хвилюйся, - відповів горіх, - я не підведу».

І ось на горісі з'явилися сережки, а коли вони облетіли, на їхньому місці стали округлятися горішки. Багато їх виростило. Коли настала пора, білка привела своїх білченят.

«Ой, скільки горішків! - зраділи вони. - Дякуємо тобі, дядьку горіше».

А білка взяла найгарніший горішок та й сказала:

«Ось я посаджу його поруч з тобою, хай буде тобі за подругу».

Горіх дбав про новий паросток. Розсовував свої гілки, аби тому діставалося більше світла, прикривав його від граду. Виросла для горіха подружка, а згодом навколо них з'явився горіховий гай. То білченята допомогли.

ПРОГУЛЯНКА

- Привіт, Зіновію. Що поробляєш? Як живеш-можеш? - звернулася до нього Килина.

- Ох, - зітхнув заєць, - на-решті зима минула. Я тепер трошки отямився, обігрівся. Тільки ось шерсть дуже вилазить. Не розумію, з чого б воно? Боюсь, щоб не вилізла зовсім. Ще доведеться лисому ходити.

- З тобою таке кожної весни буває. А восени я бачу тебе в новій пухнастій шубці. Чом ти скаржишся? Якщо шерсть у тебе не злиняє, ти у літню спеку світу білого не побачиш, - заспокоїла його Килина.

- Що правда, то правда, дуже гарна в мене шубка. Добре гріла взимку, то тепер я і шкодую за нею. А ти куди зібралась? - поцікавився Зіновій.

- Гуляю. Хочу подивитися, що нового у лісі.

- А лисиці ти, ненароком, не бачила? - злякано скосив очі Зіновій.

- Тільки що була в неї, - обурено відповіла Килина. - її чоловік рие нову нору, а

вона і лапкою не ворухне. Така вже лінива!

- Моя зайчиха не потребує нори. Народжує зайченят у кущах, а буває, і в полі. Дуже я цим задоволений, - посміхнувся заєць. - Та й для чого нам нора? - продовжив він. - Якби в нас хоч кігті були довші та гостріші, щоб від ворогів боронитись... Так ні. Взимку вони були довжелезними, а зараз, подивись, як стерлись, - підняв він передню лапку. - На відкритій місцевості я хоч втекти можу - в ногах моя сила. А в норі ховатись - пропаще діло. Лисиця добереться і схопить. До річч, ти помітила, який галас у лісі? Всі птахи гнізда в'ють та співають одчайдушно. А дятлики?..

- Ой, не нагадуй мені про дятликів, - перебила його Килина. - Не дають подрімати після обіду. Молотять дзьобами по дубові, немов у барабан. До того, ще й пишсяють тим, що зчиняють цей безглуздий гамір. Коли

птахи вміє співати - це ще нічого. Але довбати дерева та вважати себе музикантом - на таке здатний тільки хвалько.

- Я ось на їжака гніваюсь, - у свою чергу поскаржився Зіновій. - Уяви собі: і він ділом зайнявся! Вчора зустрів його з їжачихою.

- Огов, Євген, давай побалакаємо. Ти коли повернувся?

А він кивнув мені колючою головою і побрів далі. "Іншого разу, каже, побалакаємо, Зіновію. Зараз я зайнятий". Чим же він, цікаво, зайнятий? Гнізда він не в'є, нірки не рие. Я впевнений, що він націлівся жаб ловити та тільки надає собі пихатості. Нарешті, навіть якщо ти заклопотаний, це не означає, що треба бути нахабою.

Так, дехто в цьому лісі любить напустити на себе поважний вигляд. Наприклад, Борис. Він ще той фрукт, - піддакнула Килина.

- А втім, у цю пору року всі поспішають, - облизала вона свій бік, зволожений росюю.

Зіновій ворухнув довгими вухами.

- Однісінька зозуля і у вус не дме, - проголосив він. - Чуєш, як вона безтурботно кує? Пташенят її, либонь, інші висиджувати будуть.

- Їй байдуже, - наморщила носика Килина. - Проте зозулі споживають найволохатіших гусениць, яких інші птахи й торкнутися не наважуються. Напевне, за це їй все пробачається, - задумливо протягнула білочка.

- А мені й про шубу турбуватися треба, і про зайчиху піклуватись. З кожним роком у полі все більше й більше машин. Поля зробились такими величезними, тільки й пильнуй, щоб не заблудити, - перебиваючи співрозмовницю, вів заєць. - Нам добре. Сховаємося серед такого поля і ніхто нас тривожити не буде. Ні собаки, ні люди. Тільки треба вибрати яке поле найбільше. І щоб вологості не було...

- Не великий в тебе клопіт, - сказала, як відрізала, Килина. - Ось мої білченята...

Але заєць заметушився. - Мені пора, - тремтячим голосом промовив він. - Треба відшукати зручне місце. Щоб якась собака чи лисиця не пронохала.

- Та й мені вже час, - погодилася Килина. - Небезпечно блукати лісом серед білого дня. І житло необхідно прибрати та почистити. Від зими в ньому повнісінько сухого листя.

Вони розпрощалися. Заєць побіг собі, Килина рушила до свого дупла.

Велике ясне сонце освітло вкриту ніжною зеленню землю. Ліс немов всміхнувся. Птахи ще голосніше заспівали свою радісну пісню. Вони вітали довгоочікувану весну.

• У ІВАНА СМІХОВАНА

ПОДОЛАЄМО КОРУПЦІЮ!

Петро РЕБРО

(Чолобитна сучасних
запорожців депутатам
Верховної Ради)

*Любезнії нардепи і нардепки
(І мудрі, й ті, які, пардон, без клепки),
Законотворців нерозлучне братство,
Вам б'є чолом із Хортиці козацтво!
Могли б ми, звісно, штурмом взять
Парламент,*

*Але ж цього не дозволя регламент,
Та й нам не личить, ставши на трибуні,
Метать громи чи розпускати нюні.
Ми пропонуєм вам проект Закону,
Як нам країну визволить з полону
Хабарників і корупціонерів —
Новітньої епохи мародерів.*

*Аби приборкать зграю цю хижацьку,
Слід відродить юстицію козацьку:
Чиновника, який бере «на лапу»,
На Хортицю пригонить по етапу.
Припнувши до стовпа ганьби, для кари
Спустить йому, даруйте, шаровари
Чи, може, джинси — хіба в цьому діло?
Важливо, щоб світило голе тіло.*

*Всяк, хто йде мимо, хай бере лозини
І злодія шмагає... нижче спини.
Шмагає й примовляє: «Сучий сину,
Оце тобі за твою вдачу псину!»*

*Так лупить, щоб забув він про «навари»
І про офшори, й попросивсь на нари.
Хто добре б'є — підносить кухоль рому,
Хто кепсько — тому виспати самому.
На крик і сльози просьба не зважати.*

*Як вам проект, шановні депутати?
Суворий надто? Але що робити,
Якщо розперезалися бандити?*

*Їм не страшні (у цьому наше горе)
Ні судді, ні менти, ні прокурори.*

*А гірше те, що серед цих останніх
Також немало хижих і захланних.*

*В них апетит — немов у бегемота.
Куди від них сховається спільнота?
Отож, благаєм, наші незрівнянні,
Прийміть Закон цей в першому читанні.*

*Якщо ж ви не натиснете на кнопки,
Злодюги й далі будуть бити гопки
І наш народ, як липку, обдирати.*

*Почуйте нас, панове депутати!
Ми разом з вами доб'ємось ефекту,
Бо втілення в життя цього проекту
Фінансових затрат не вимагає.*

*А Хортиця «гостей» давно чекає!
А щоб воздять хапугам по заслугі,
Лоза буяє на Великім Лузі!*

*Не будуть скривджені й творці Закону:
Для них ми маєм вдосталь самогону.
Є й закусон путящий, попри кризу.
Наразі ж будьмо! Запорожці з Низу.*

Іван СОЧИВЕЦЬ

БЮОСТ

Макарівна, сухенька, тонконога, з пожовклим гострим обличчям і добрими-добрими очима бабуся, привела в сквер свого онука Яшу. Бабусі посидіти б, а онучок за руку тягне. Йому цікаво все тут обдивитися. Нічого не поробиш, треба йти. До перехрестя алеї дістались. Де клумба з яскравими квітками. А на самісінській середині тієї клумби-пам'ятник: бюст на гранітному постаменті. Макарівні все це не вдивовижу. А Яша ніби прикипів на місці. Витріщився дитячими очима на той пам'ятник — не відірвеш.

— Хто це? — сіпнув бабусю за руку.

— Це, Яшенько, чоловік такий. Ходімо!

— Який?

— Бачиш же, який — з головою й вухами.

— Ба-а-а, це Чапаєв?

— Ні, Чапаєв на коні, а цей ось так, приліпився собі на камені.

— А чого він приліпився? — допитуються онук.

— Бо в нього ніг нема.

— А де ж його ноги?

— Гос-по-ди! На ноги грошей чи каменю не вистачило. Зліпили так.

— І рук нема! Бабусю, а чого в нього рук нема?

— Дурненький! Навіщо йому руки? Він більше язиком управляється.

— А він не Щорс, бабусю?

— Ні, Яшо, Щорс теж на коні. А цей і їздити верхи не вміє.

— То він, мабуть, генерал? — не рушає з місця Яша.

— І не генерал. Відчепись, горе мое! Це — герой.

— Він воював із ворогом?!

— З яким там ворогом, дитино! Він спершу з жінками воював. Щоб не лізли до нього та нічого не просили... О, до нього було не прорватися.

— То він воїн, оборонявся?

— Птьху! Ти йому одне, а він тобі інше. Не воїн, а просто герой. Таке звання йому дали.

— А за що? — канючив Яша.

— Знову за своє. Хоч тлумач, хоч не тлумач, а до тебе не доходить. За приписки героя дали.

— За які?

— За такі! Ходімо вже!

— А пам'ятник нащо?

— Збожеволіти можна! За те, що він двічі герой. Один раз за приписку штанів та куфайок на швейній фабриці, а другий — за керівництво у великому масштабі.

— А що таке мас... маш... таб?

— В школу підеш — знатимеш.

— Його вбили? — запитав Яша, не розуміючи бабусиних пояснень.

— На чортового батька він кому здався, щоб його вбивати! — сердито мовила Макарівна. — Таких, як він тисячі...

— А пам'ятник?

— Дитино! Ти мене з розуму звеш своїми запитаннями. Кажу ж, пам'ятник за те, що він ніби героєм був. Двічі.

— Жаль, — шморгнув носом Яша.

— Чого жаль? — не второпала Макарівна.

— Що не вбили, — зітхнув хлопчик.

— Пам'ятники ставлять мертвим.

— То було колись, — потягла Яшу бабуся. — Тепер он живим понаставляли. А що з них? З роботи потурять, а з каменю не зрушиш. Стівбичить людям і дітям на диво.

— Хоча б на коні, — поспівчував Яша.

— На машині, Яшенько, їм зручніше, як на коні.

— Чому ж на пам'ятнику нема машини?

— Ой, лишенько! Та героїв багато, а каменю дорогого мало. Ехе-хе!

Вони дійшли до кінця алеї, де під плакучою вербою стіл і лави. А на тих лавках дядьки порозсідалися та в доміно грають, ляскаючи по столу так, що аж луна йде.

— О, о! — закричав Яша, показуючи пальцем на огрядного чоловіка на лаві. — Герой! Той, що на пам'ятнику! Живий!

— Живий, живий, — мовила Макарівна. — Бачиш, який здоровило! А ти його ще б на коня всадив. Гуляє ось...

• СМІХ ТА Й ГОДИ

МУДРІСТЬ НАРОДІВ СВІТУ: ПРИСЛІВ'Я ТА ПРИКАЗКИ

МОНГОЛЬСЬКІ

- ✓ У правді сила, в народі благо.
- ✓ Колони – будові опора, друзі – людині опора.
- ✓ З крапель море складається.
- ✓ В багатстві не чванься, в бідності не втрачай надії.
- ✓ Вовк і вівця разом не житимуть.
- ✓ Потайний пес небезпечніший від пса, що гавкає.
- ✓ Гнеться спина в того, хто просить, випинаються груди в того, хто дає.
- ✓ Для втомленого коня й вуздечка важка.
- ✓ Ситий осел не біжить за табуном.
- ✓ Верблюдиця і негарна, а верблюденяті люба.
- ✓ Почесна поразка краща ганебної перемоги.

УКРАЇНСЬКІ

- ✓ Панських груш не руш: як погнють, самі віддадуть.
- ✓ У багатого живіт росте, а в бідного горб від роботи.
- ✓ Чужим потом не нагрієшся.
- ✓ Хто влітку спеки боїться, той взимку не має чим грітись.
- ✓ Краще своє мати, ніж на чуже позирати.
- ✓ Вчорашнього дня стома кіньми не договиниш.
- ✓ На похиле дерево й кози скачуть.
- ✓ Краще полин їсти, ніж з нелюбом за стіл сісти.
- ✓ Рідна мати однією рукою б'є, а другою гладить.
- ✓ Як прийде туга – пізнаєш друга.
- ✓ У вічі як лис, а позаочі як біс.

ТАДЖИЦЬКІ

- ✓ Іди прямим шляхом, хоч він і довший.
- ✓ Хочеш троянду зірвати – не бійся колючок.
- ✓ Словами так і сипле, а робить мов неживий.
- ✓ І ситий стогне, і голодний квилить.
- ✓ Незмащена гарба не поїде.
- ✓ Хоч ворог і здасться тобі комаром, дивись на нього, як на слона.
- ✓ Від добрих людей – добро, від лихих – біда.
- ✓ Знання - світильник розуму.
- ✓ Уклін підлабузника небезкорисливий.
- ✓ Словесна отрута страшніша за зміїну.
- ✓ Язик за зубами – охоронець голови.

• РЕКЛАМА

ШВИДКО
ЗРУЧНО
ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію MICT з другими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

- ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ
В Україну: 30-40 днів
В Москву: 30-40 днів
В Ст. Петербург: 35-45 днів
Решта регіонів на www.meest.us
- ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:
В Україну: 3-5 робочих днів
В Москву: 5-7 робочих днів
- ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ
- ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ
- УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ
- ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ

1-800-288-9949 www.meest.us

Marketing and design by iimaginstudio.com

І ЗНОВУ Я В АМЕРИЦІ

Не лише з блокнотом, а й фотокамерою здійснював свою чергову творчу подорож до США редактор журналу «Бористен» Фідель Сухоніс

Богдану СЕРЕДЮКУ (на світлині зліва) з Детройту в липні цього року виповниться 91 рік. Та здається час оминає цього залюбленого в свій рідний край чоловіка. Проживши все життя фактично на чужині, добродій Богдан ані на мить не забував про потреби і надії України. І навіть нині, коли б здавалося можна відпочити від громадських справ, він залишається активним в українській спільноті Детройту. Читачі звикли до «Рубрики Богдана Середюка» в релігійному додатку «Бористену» бюлетені «Наша Церква — Київський Патріархат», де він намагається дати відповідь на пекучі проблеми українського сьогодення. Не позбавленою зворушливості видалася зустріч редактора Фіделя Сухоніса та добродія Богдана Середюка.

Українки Нью-Джерзі — так би можна було назвати це фото. На світлині молода, як прийнято називати серед українців США, професіоналістка **Сільвія БІЛОБРОН** (зліва) та автор мемуарів «Міст через океани», які друкувалися у «Бористені», пані **Раїса ХЕЙЛИК**. Ці дві жінки належать до різних генерацій нашої діаспори в одному з найбагатших штатів США. Пані Сільвія мала можливість здобути фах стоматолога вже на Заході. До речі, шановану і грошовиту у США професію. Пані Раїса Хейлик свого часу доклала багато зусиль як мисткиня, аби український меморіальний комплекс у Бавнд-Бруці радував око кожного, хто його відвідає. А ще, незважаючи на свою «американську прописку», і пані Сільвія, і пані Раїса завжди раді українцям, звідки б вони не приїхали до Нью-Джерзі.

Не раз згадувалася під час відвідин США автору цих рядків незбагненна вітчизняна економіка. Адже ціни на чимало продуктів та інші товари в Америці нижче українських! І це за умов, що середня зарплата американця буквально в десятки разів вище від середньої української. Придивившись до цінників, котрі я сфотографував у рядовому американському супермаркеті, не важко в тому переконатися навіть через побіжне співставлення. Не полінувався зробити й фото престижного «Лексуса», котрого господар виставив на продаж, навпроти того ж супермаркету. Знову ж таки, навіть погано володіючи англійським, можна зрозуміти — таке авто в Україні коштувало б дорожче. Між іншим, в оголошенні значиться й телефон господаря машини. Отож, можливо зателефонуєте...

Побачивши цю світлину, читач що довіряє викривленій та брехливій московській пропаганді, зміг би подумати про одне. Ну, ось фінансова криза і у американців, ось і їх економіка занепадає та йде донизу. Причина ж закриття одного із магазинів славетної торговельної компанії Path mark якраз в протилежному. А саме в могутності та життєздатності американської економіки. Крамниця, яку Ви бачите на фото в містечку Воррен штату Нью-Джерзі, закривається через те, що не витримала конкуренції ще з однією славною торговою маркою Shop Rite. Магазини Path mark в інших місцях США і надалі успішно працюють. А ситуацію у Воренні спровокував покупець. Він просто пішов туди, де краще товари і ціни.

Світ стає все подібнішим. Такий звичний витвір східної кухні як шаурма, котрий заповнив вже, здається, всю Україну, можна зустріти і на вулицях, наприклад, Нью-Йорка. Але тут вона, як і все американське, скажімо так, «масштабніше» і за приготуванням, і за порціями. Однак, через те для покупця знову ж таки не дорожче, аніж у наших краях...

На початку квітня у Нью-Йорку тепліше, аніж в цю пору в Україні. Принаймні, перші квіти та дерева тут цвітуть вже повним паром. Ось так щедро було уквітчане дерево на Мангетені, коли його «впіймав» об'єктив фотокамери.

Серед сучасних незаперечних американських культів — спорт. І хоч тут не рідкість огрядні люди, а також не так часто як в Україні, але можна побачити людину з сигаретою (до речі, лише у виключно відведених місцях), однак американці дбають про свій вигляд. Я б сказав, що турбуватися про своє здоров'я тут модно. У перший же ранок нашого перебування в Чикаго, ми спостерігали тисячі людей у спортивній формі, котрі бігли вулицями «даун тауна» — себто центром міста. Особисто я бачив на власні очі порядковий номер 68342 на майці одного з бігунів. Виявляється, ми стали свідками традиційного щорічного тутешнього марафону. Його особлива відмінність як масовість, так і поважні грошові винагороди, котрі дістаються справжнім спортсменам. Воістину тут панує олімпійський дух, котрий визначається не перемогою, а участю в першості. Для більшості — головне пробігти чи, принаймні, пройти дистанцію до кінця. Між іншим, за участь в марафоні слід заплатити. Виручені кошти йдуть на благодійні цілі та, можливо, на винагороду справжнім спортсменам — переможцям.

І ще одна не дуже політкоректна деталь. Основна маса змагунів — білі. Не так вже й часто можна було побачити серед марафонців афроамериканців і, здається, ще рідше — латинян. Виходить, що все ж таки не такі вони однакові у своїх уподобаннях ці американці...

